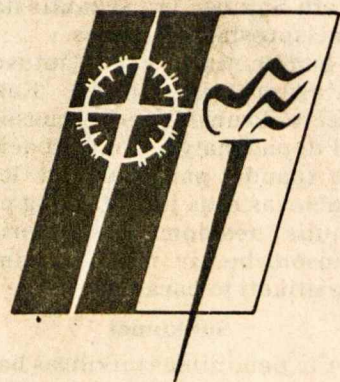

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 44 (2123) 1990 SPALIS-OCTOBER 30

• LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3. CANADA

• Tel. (416) 275-4672

Pro Vėlinių šviesą

Kai nesulaikoma dygsta kapai ir paminklai, sunku išarti bet kokią žodį. Geriau tyloje klausytis, ką kalba į amžinybę pasitraukę, laukiami ar netikėtai su mumis atskyrę, palikę gaudžias tušumas, kurias užpildyti nelengva arba ir visai neįmanoma. Sunku ir dairytis, tikėtis, laukti — gyvenimo poreikiai negailestingi ir šalti.

VISOJE mūsų lietuviško gyvenimo platumoje, visuomeninio, kultūrinio ar politinio pobūdžio darbuotėse, taipgi ir siaurame šeimos ratelyje — visur — netekimas artimųjų tarsi patraukia į šalį, sustabdo pamąstyti, giliau pažvelgti į gyvenimo būtį ir prasmę. Ir šitaip mūsų mirusieji tampa savotiškais švyturiais, padedančiais orientuotis tikraja kryptimi ir jausti, kad Vėlinių žvakutės uždegamos ne vien mirusiųjų prisiminimui. Jos plevėna tikresniam gyvųjų pajautimui, kuriame būtis ir jos didingumas išsiskleidžia menkame žemės krislėlyje. Tasai pajautimas neigia išnykimą, kalba apie gyvenimo pratęsimą, išstumia liūdesį, atveria naujus horizontus. Visa tai betgi atsuktą ne į žmonių minias, jų susigrupavimus, bet atskirai į kiekvieną asmenį, įstengiantį matyti ir už antkapio ribos. Nei šeimos, nei organizacijos, tautos ar religinės bendruomenės neatmerks akių tiems, kurie patys to nenori. O taip pat nė vienas negali remtis kitais, likti kam nors už pečių, susidaryti kokį užnugarį, užtikrinantį gyvenimo pratęsimą. Nuo pat gimimo kiekvienas atskirai paveldi laisvę norėti tuos horizontus matyti arba nuo jų nusisukti. Griūvantis Sovietų Sąjungoje ateizmas šių dienų žmonijai lieka ryškiu to nusisukimo pavyzdžiu. Ir ant griuvusių niekas nieko naujo nestato, nes nereikia — viskas duota nuo žmonijos pradžios. Rimta žmogaus būties įžvalga, jei kas nors jos tikėjimo vardu ir nenori pavadinti, suranda atsakymą į gyvenimo ir mirties klausimus.

LIETUVIŲ tautai, kaip pavergtą ar išsiblaškiusį ji bebūtų, neužtenka fizinio išlikimo, ekonominės gerovės ar politinės laisvės. Jai reikia dvasinės stiprybės, ir tai jau vien dėl to, kad ji maža. Teiginys, rodos, paprastas, gal net įgrisęs, labai jau dažnas šūkis, baigiant straipsnius ar prakalbas. Rodos, jame nė turinio nebėliko. O vis dėlto tai gili tiesa, jei jos nesikratysime, o bandysime suprasti, kad toji dvasinė stiprybė turi būti sunėstinis visų mūsų padarinių, ne kažkas nuo mūsų atsieto, mums asmeniškai nepriklausomo. Iš tikrųjų — tai mes patys, vienoje ar kitokioje. Ir apgaulei galvoti, kad tai mūsų neliečia, nes išrenkame vadovaujančiuosius, kurie ir ta problema turėtų pasirūpinti; nes remiamės į religinių bendruomenių autoritetus — tegu jie stiprina atgimtančią tautą. Atgimimo siekiant, pirmiausia kiekvienam atskirai reikia žvelgti, kas ten už antkapių ribos, nes nėra kolektyvinio išsąmoninimo, norint išvysti atidengtą tikrovę, o ne tikrovės vardu gražia skraiste apdengtą mirą. Vėlinių proga puošiami kapus, sunėšame ir uždegame žvakutes. Ir juo jų daugiau, juo šviesiau naktį. Ar tai ne simboliška tautos atgimimo šviesa? Ir dar — kai kalbame apie atgimimą, dažno mintys krypta į tėvynę, kur penkiasdešimt metų žmogų naikino dvasinis ir fizinis teroras. Suprantamas išieivų rūpestis, skausmas ir noras padėti. Bet būtų klaidinga nematyti, kas čia po mūsų kojom. Juk ir čia to atgimimo reikia, kur ne priespauda, bet neribotos laisvės griaua visuomenę. Jo reikia išieivai, reikia ir visam pasauliui. Tai milžiniška misija. Milijonai liepsnelių turėtų pradėti šviesti ir šildyti, išreikšti džiaugsmą, kad pagaliau pradėdame suvokti tikrovę apie gyvenimą ir mirtį. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Nauja kaltinimų banga

Karo nusikaltimus tyrusios teisėjo J. Descheno komisijos darbas dabar tęsia bylas karo nusikaltėliams ruošiantis specialus RCMP policijos dalinys, įsteigtas Kanados ministerio pirm. B. Mulronio 1987 m. Jo pirmąjį vadovą V. Hobsoną šiemet pakeitė Winnipeg prokuroru dirbantis P. Kremeris. Praėjusią savaitę jį su nauju kaltinamųjų sąrašu aplankė S. Wiesenthalio centro Jeruzalėje direktorius Efreimas Zurovas ir atstovas Kanadoje S. Litmanas. Naujon kaltinimų bangon vėl yra įtraukti lietuviai.

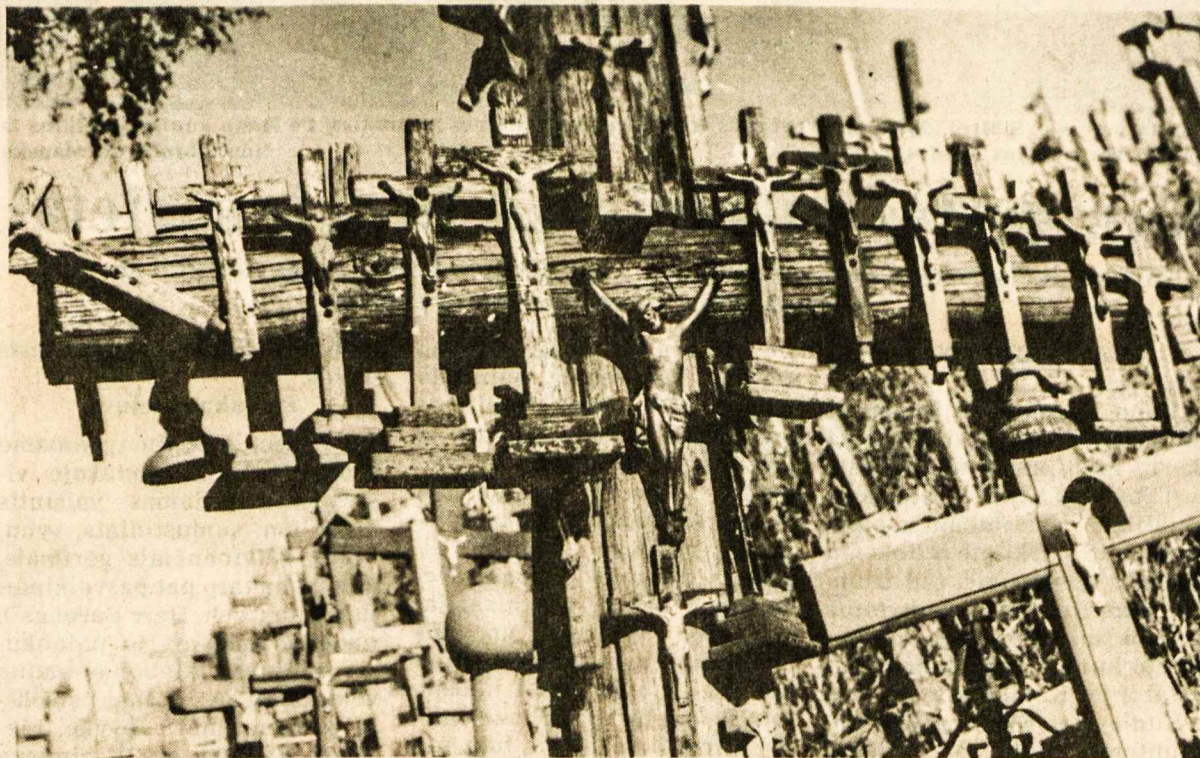
Tas pats E. Zurovas 1989 m. rudenį buvo atvežęs kaltinimus dvidešimt vienam XII-jo lietuvių savisaugos bataliono nariui. Jie pirmiausia buvo paskelbti Britanijos sostinėje Londone surengtoje konferencijoje, svarsčiusioje II D. karo nusikaltimus ir nusikaltėlių paieškas. Šį sykį E. Zurovas atvyko tiesiog Kanadon. Mat Londone planuota karo nusikaltėlių teismų ir jų paieškos įstatymą šią vasarą 207:74 balsų santykiu atmetė Britanijos lordų rūmai.

E. Zurovo Kanadon atvežtan sąrašon yra įtraukti 82 lietu-

viai, pokaryje atvykę Kanadon. Jie dabar turėtų būti apie 70-80 metų amžiaus. Kaltinamoji medžiaga buvo gauta iš Floridoje gyvenančio pensininko Leibo Kunichovskio, Lietuvos žydo, 1945-49 m. DP stovykloje Austrijoje ir V. Vokietijoje apklaušinėjusio porą šimtų gyvų išlikusių žydų iš Lietuvos. Jie jam parūpino žydų saudymu apkaltintų 1.284 asmenų pavardes, susietas su 170 vietovių, kuriose buvo nužudyta apie 200.000 Lietuvos žydų vokiečių okupacijos metais.

Medžiaga: L. Kunichovskis saugojo ir jos neskelbė keturis dešimtmečius planuodamas išleisti knygą. Tik atsisakęs šio neįgyvendinamo plano, do lagaminus surinktos medžiagos atidavė Jad Vašemo archyvam Jeruzalėje. Apie ją E. Zurovas jau buvo girdėjęs anksčiau, kai jam teko dirbti JAV teisingumo departamento karo nusikaltėlių iškandžioje OSI institucijoje.

Spaudos konferencijoje E. Zurovas pabrėžė, kad tie 82 apkaltinti lietuviai ir nusikaltėlių sąrašą yra įtraukti pirmą kartą. Ankstesniuose sąrašuose jų pavardžių nebuvo. Kal-

Lietuvių tautos kančia, išreikšta daugybe kryžių garsiajame Kryžių kalne prie Šiaulių. Tuose kryžiuose atsispindi ir tautos kankiniai, paaukoję gyvybę už savo tėvynės ir žmonijos idealus. Nuotr. Sauliaus Paukščio, 1989 m.

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Karaliaučiaus ateitis Maskvos rankose

Ar susitars vokiečiai su rusais ir šiuo klausimu?

A. LEMBERGAS

Pastaruoju metu Vakarų spaudoje vis dažniau pasirodo straipsnių apie buvusį Karaliaučių ir dabartinės Kaliningrado srities ateitį. Ypač šiuo klausimu rūpinasi įtakingas vokiečių bankininkas Wilhelmas Christiansas. Jis ragina skubėti paversti Karaliaučių Europos susitikimų ir mainų vieta pirmiau, negu jis taps rusų, lietuvių, lenkų ir vokiečių ginčo tašku.

Laukia Maskvos palaiminimo

Neseniai Vakarų Vokietijos laikraštis *Die Welt* paskelbė pasikalbėjimą su Vokiečių banko priežiūros tarybos vadovu Wilhelmu Christiansu apie jo pastangas įtikinti Maskvą demilitarizuoti Kaliningrado sritį ir paversti ją "tarptautine laisvosios prekybos zona". Tas pats laikraštis rugsėjo 17 d. vėl rašė, kad vokiečių bankininko idėja sulaukė pritari-

mo Rusijos federacijos parlamente, kuris liepos 14-ją nutarė steigti ypatingą Kaliningrado ūkio zoną. Tai esąs "pirmas svarbus žingsnis". Nors tam parlamento nutarimui dar trūksta kariškių pritarimo, Kaliningrado srities vyriausybė gavo nurodymą skubiai parengti savo pasiūlymus dėl ypatingos zonos. Bankininkas Christiansas mano, jog tai reiškia tarsi oficialų jo plano "palaiminimą".

Šeši argumentai

Laikraščio *Die Welt* atstovai jis aiškino, kad dabar esąs patogus laikas plano įgyvendinimui dėl daugelio priežasčių. Visų pirma naujausioji Rytų ir Vakarų santykių raida smarkiai sumažino Kaliningrado srities karinę reikšmę. Antra, savarankiškos Lietuvos atkūrimas šią sritį atskiria nuo Rusijos, kuriai ji priklausoma. Trečia, Karaliaučiaus miesto burmistras Nikolajus Chromenka pasiryžęs sustiprinti visos srities ūkinį pajėgumą. Ketvirta, ši sritis niekada nepriklausė rusų kultūros erdvei ir pakituomis sąlygomis turėjo ugdyti savitą samonę. Penkta, Karaliaučiaus uostas, kurio tik pusė pajėgumo naudojama, yra puiki bazė Europos prekybos ryšiams ir pramonei plėtoti. Šešta, netgi palikus Piluvos uosto naudojimą kariuomenei, ypatingoji ūkio zona dėl to nenukentėtų.

Ir datą turi numatęs

Christiansas sako: "Mes čia turime galimybę Europai bendrai pasitarnauti ir šią erdvę paversti Europos susitikimų ir mainų vieta pirmiau, negu ji pavirs ginčo tašku tarp rusų, lietuvių, lenkų ir vokiečių". Karaliaučiaus stiprybę sudarytų uostas, prekyba, bankai, pramonė ir turizmas. Plano įgyvendinimo ir finansavimo sąlygos turinčios būti kuriamos vietoje. Vakarai galėtų padėti steigti bendrąsias verslo įmones, pagelbėti rinkos ūkio žiniomis ir patyrimu. Žinoma, reikia ir politinių sąlygų.

Christiansas ypač pabrėžia, kad labai svarbu panaikinti draudžiamąsias karo zonas, nes kol jos egzistuoja, negalima tikėtis užsienio investavimų. Kaliningrado sritis keturi dešimtmečius buvo "visiška užmiršta kraštas". Dabar juo domisi ne tik vokiečiai, bet

ir prancūzai, italai, švedai. Vokiečių bankininkas labai uoliai skiepija mintį, kad Karaliaučiuje būtų galima konkrečiai vykdyti rusų ir vokiečių susitaikymą. Jis jau parinkęs, pasak jo, labai tinkamą datą, būtent ateinančiais metais birželio 22-ją, kai sukaks 50 metų nuo vokiečių ir sovietų karo pradžios.

Anglo požiūris

Apie dabartines Kaliningrado sąlygas Londono laikraštys *The Independent* rašo korespondentas Edward Lucas, kuris čia neseniai lankėsi kaip pirmas oficialus britų reporteris. Karaliaučiaus katedros griuvėsiai, pasak jo, belieks kone vienintelis ženklas, jog praeityje čia buvęs vokiškas miestas. Iki šiol buvo stengiamasi visišškai užmiršti Prūsijos praeitį, tačiau dabar jau vietos gyventojai ateiviai pradeda ją domėtis. Galvojama sugrąžinti senąjį miesto pavadinimą, gelbėti krikščioniškas vertybes, kuriomis remiasi bendroji Europos kultūra. Plinta įsitikinimas, jog Karaliaučius svarbus ir Rusijai, ir Vokietijai, nors jis nepriklausomai nei vienai, nei kitai, bet visam pasauliui.

Londono laikraščio korespondentas pažymi, kad šiame krašte, kurio istorija neturi nieko bendro su Rusija, gyvena jau dvi kartos rusakalbių gyventojų. Iki šiol jis buvo uždara karo apygarda, neprieinama užsieniečiams.

Kaliningrade įsikūrusi sovietų Baltijos laivyno būstinė, svarbi povandeninių laivų bazė, daug ryšių ir sekimo įrenginių. Srities valdžios iniciatyvą vis dar smarkiai varžo kariškiai.

Vietos jaunimo laikraščio redaktorius Ostašovas, kuris negali kritikos konservatoriškai kariškių politikai, angli korespondentui pasakojo, kad jie sukludę bulviakasių užpirkimą Olandijoje. Generolai laimėjo, bet už tai dabar turi siųsti tūkstančius karių bulves kasti rądomis.

The Independent žiniomis, Maskva netrukus nusprendė panaikinti Kaliningado statuso klausimą, tačiau pasiliks klausimas, kur gauti pinigų, kad būtų galima dėti reformų pamatus. Čia tad ir iškyla tas vaidmuo, kurio noriai ėmėsi vokiečių bankininkas Wilhelmas Christiansas.

Dabarties įvykiai Lietuvoje

Prasidės derybos

Reuterio pranešimu, spalio 20, šeštadienį, Maskvoje vyko karšti pasitarimai tarp sovietų ir lietuvių valdžios vadovų dėl Lietuvos ateities. Buvo sutarta — formalūs pasitarimai tarp Lietuvos ir Sov. Sąjungos prasidės lapkričio mėnesį.

Ministeris pirm. N. Ryžkovas televizijos pokalbyje kaltino lietuvių už sąlygų statymą, deryboms dar neprasidėjus. O Lietuvos delegacijos vadovas prezidentas V. Landsbergis pareiškė, kad sovietų pareigūnai eikvoja laiką, tikėdamiesi, jog nereikės pasirašyti protokolo. Lietuviai reikalauja, kad protokole būtų įtrauktas pripažinimas — Lietuva, o taip pat Latvija ir Estija, 1940 m. prievarta buvo įjungta į Sov. Sąjungą.

Nuolatinis Lietuvos atstovas Maskvoje Egidijus Bičkauskas pareiškė, kad Sovietų Sąjungos ministeris pirm. N. Ryžkovas nenumatęs greito su Lietuva susitarimo, bet jos nepriklausomybės pripažinimas iš Kremliaus pusės turėsias įvykti, nors sovietai stengsis įtikinti, kad Baltijos kraštai pasiliktų Sąjungoje.

Svarbūs ryšiai

Baltijos valstybių taryba, vadovaujama Latvijos AT pirmininko A. Gorbunovo, Lietuvos AT pirmininko V. Landsbergio ir Estijos AT pirmininko A. Ruutelo, spalio 19 d. Taline susitiko su Šiaurės valstybių tarybos delegacija — Islandijos, Danijos, Suomijos, Norvegijos ir Švedijos atstovais, socialinio aprūpinimo, gamtos apsaugos, kultūros, teisų bei ekonomikos komiteto nariais. Susitikimas įvertintas kaip svarbus ryšius stiprinantis įvykis. Baltijos valstybių atstovai pabrėžė tų ryšių naudą pradėtuose pokalbiuose su Kremliumi. Nagrinėti gamtos apsaugos ir kultūros klausimai.

Teisinis statusas

Baltijos valstybių AT pirmininkų bendrame pareiškime skelbiamas įsitikinimas, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybių klausimas gali būti sėkmingai išspręstas derybų keliu, kaip ir Vokietijos sujungimas. Kreipiamasi į viso pasaulio šalis nurodant, kad Baltijos kraštų problema yra reikalinga rezoliucija ar priedas prie kitų rezoliucijų (pvz. JAV senato, Nr. 334), apibrėžiantis teisinį Lietuvos, Latvijos ir Estijos, kaip nepriklausomų valstybių, statusą.

Atmetė paramą Baltijos šalims

Kaip praneša Lietuvių informacijos centras, JAV kongreso konferencijos komitetas

spalio 25-26 d.d. atmetė senato sprendimą skirti 25 mil. dol. paramą Estijai, Latvijai ir Lietuvai. Dauguma kongresmenų, dalyvaujančių tame komitete, "griežtai nusistatę" prieš senatorių D'Amato ir Byrd projektus, kuriais būtų skirta humanitarinė ir kitokia pagalba Baltijos valstybėms. Kodėl taip elgiasi kongresmenai? Pirmiausia, esą jiems nepatiko, kad senatoriai bando įsiūlyti projektus, kuriuos Atstovų rūmai neturėjo progos apsvaistinti. Antra, Atstovų rūmuose bijomasi imtis bet kokių žygių, kurie, jų nuomone, gali susilpninti prezidento Gorbačiovo poziciją ar pagreitinti Sov. Sąjungos suirimą. Jų manymu, finansinė parama "separatistams" Pabaltijo kraštams kaip tik prisidėtų prie Sov. Sąjungos silpninimo ir suirimo. Tarp kitko, konferencijos komiteto vadovavo kongresmenas David Obey, kuris vienas iš trijų kongresmenų praeitą pavasarį nebeįsavo už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą.

Šiais metais, pasak pranešimo, nėra jokių vilčių gauti bet kokios finansinės paramos iš JAV.

Sena taktika, nauji puolimai

"Atgimimo" 1990 m. spalio 10-17 laidoje keliamas rimtas susirūpinimas po "lenkų nacionalinio teritorinio krašto" paskelbimo. Straipsnio autorius Saulius Spurga rašo, kad atsakomybė už Eišiškės planuojamą neteisėtą ir beprasmią politinę padėties destabilizavimą" priklauso neapykantos kurstytojams. "Lenkų nacionalinio-teritorinio darinio" dokumentų projektus pristatė AT deputatas R. Maciejkiencas, siūlęs paskelbti lenkų nacionalinę sritį Lietuvos sudėtyje. Blogai esą, kad Lietuvos valstybinė komisija, nagrinėjanti rytinės krašto sritis, neanalizavo pilietybės problemos. Tuo būdu pagal tarptautinę teisę Vilniaus krašto čiabuviai esą Lenkijos piliečiai. Prašė betgi į visa tai nežiūrėti kaip į pasikėsinimą Lietuvos teritorijos atžvilgiu. Suvažiavime kiti kalbėtojai pasisakė griežčiau. Tačiau paminėta yra tai, jog kreipiamasi į Sovietų Sąjungos, Lietuvos ir net viso pasaulio viešąją nuomonę, nurodant, kad 1939 m. spalio 10 d. SSSR-Lietuvos sutartis dėl Vilniaus ir Vilniaus krašto perdavimo Lietuvai, pasirašyta po Ribbentropo-Molotovo paktą, yra "brutalus tarptautinės teisės pažeidimas, ir buvo sudaryta neatsižvelgiant į Vilnijos žmonių nuomonę". Susidaro įspūdis, kad Vilnijos ekonominius atsilikimas lenkų vadovams "rūpėjo tik

(Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje:

Pro Vėlinių šviesą

Reikia žvelgti už antkapio ribos

Karaliaučiaus ateitis Maskvos rankose

Rytprūsų srities sudomėjo vokiečių ir anglų spauda

Kitų spaudoje pasizvalgus

Lietuvoje pusė rusų ir du trečdaliai lenkų remia nepriklausomybę

Kunigystės sukaktis, Lietuva ir sovietai

Mūsų bendradarbio pranešimas iš Vokietijos

Lietuvos nuotaikų kaleidoskopas

Kalgariečių lietuvių grupės kelionė po Lietuvą

Lietuvos parlamentaras Otavoje

Jurgis Jurgelis susitiko su Kanados parlamentarų grupe

Mokslinė pagalba Lietuvai

Vytauto Didžiojo universitete keturi dėstytojai iš Kanados

Dar tokios šventės neturėjom

Kitų metų lietuvių muzikos savaitė Čikagoje

Hebrajų universitetas apie lietuvius

Leidinyje apie žydus Sov. Sąjungoje ir Rytų Europoje

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andriulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$26, pusmetinė – \$14, mėmė – \$35, garbės – \$45 (Ameriko – JAV dol.). Pavieniai numeriai – 75 ct.
Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TZ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.
Subscriptions: regular \$26.00, supporter \$35.00, honorary \$45.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.
US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Kitų spaudoje pasižvalgys

Lenkijos konsulas Vilniuje

Nemokamai Toronte platina lenkų laikraščio "Express" redaktorius Alexander Pruszyński šią vasarą lankėsi Lietuvoje ir apie Lenkijos konsulatą Vilniuje rašo: "Aplankėme Vilniaus senamiestį, kokį atstatė lenkai specialistai, nes specialistų lietuvių yra per mažai. Senamiestyje buvo atstatytas namas, kuriame dveji metai yra neoficialus Lenkijos konsulas, nes lietuvių valdžia blokuoja jo oficialų atidarymą. (...) Konsulas Vilniuje ramiai sau gyvena kaip "privatus asmuo", dalyvauja įvairiuose lenkų renginiuose. Prie konsulato pastato nėra nei lenkų vėliavos, nei lentelės su įrašu".

Neoficialiu Lenkijos konsulu Lietuvoje yra Zdislaw Kitlinski. Jis gyvena konsulato patalpose Aušros Vartų gatvėje Nr. 3 tel. 22-44-44. Jis atsidarė Vilniuje pagal Gorbachiovo-Jaruzelskio susitarimą, kaip tada dar komunistinės Lenkijos atstovas sovietiskai Lietuvos respublikai. Lietuvai paskelbus nepriklausomybę, Lenkijos Mazowieckio vyriausybės nepripažino ir nenori Lietuvos konsulato Varšuvoje, todėl nenuostabu, kad dabartinė Lietuvos valdžia Kitlinski tik toleruoja. Šitokią Mazowieckio elgesį galima aiškinti didele Sovietų Sąjungos baime, tačiau pataikavimas Gorbachiovui nieko gero Lenkijai neduoda: sovietai reikalauja savo paskolų Lenkijai grąžinimo, žada nuo 1991 m. sausio pradžios parduoti naftą tik pasaulinės rinkos kaina, neleidžia tyrinėti naujai atrastų lenkų karininkų masinių kapų prie Charkovo ir pan. Š.m. rugsėjo 22 d. Maskvos "Pravdoje" buvo išspausdintas piktas prieš lenkus nukreiptas straipsnis.

A. Pruszyński vadovu po Vilnių buvo Sov. Sąjungos aukščiausiosios tarybos deputatas Jan Ciechanowicz (Ivan Tichanovič), kuriam "Express" redaktorius suteikė "senatoriaus" titulą. Ivan Tichanovič (taip jis save vadino rinkimų metu) rinkiminėje apygardoje buvo Naujoji Vilnia, kurioje yra gausus sovietų kariuomenės garnizonas ir "senatorių" buvo išrinktas okupacinės kariuomenės balsų pagalba. Į Lietuvos lenkų sąjungos valdybą jis nepateko — gavo vos 50 kompartiečių (pagal TSKP platformą) balsų.

Pokalbis su lietuviu

Paryžiaus lenkų mėnesinis žurnalas "Kultura" š.m. rugsėjo laidoje išspausdino pokalbį su lietuviu. Jis pasakė, kad užsienio pasą jam davė Lietuvos respublikos valdžia, tačiau

tai yra sovietiškas pasas. Sovietai tuos pasus laiko galiojančiais ir jokių sunkumų Maskvos oraustyje nedaro. Nežinant to, kad Lietuvoje yra apie 300.000 sovietų kariuomenės, visa administracija priklauso Lietuvos valdžiai. Išmintį sudaro keli tiesioginiai Maskvai pavaldūs fabrikai. Tvarka krašte palaiko Lietuvos prezidentui priklausanti milicija. Buvo atsitikimas, kad raudonarmiečiai buvo aprenkti milicijos uniformomis, bet buvo atpažinti, nes dėvėjo sovietiskais batais.

Apie nepriklausomybės deklaracijos atšaukimą nėra jokios kalbos. Sąjūdžio laimėjimas rinkimuose į seimą ir buvo tas referendumas, kurio pagėdauja Kremlius. Jeigu jis įvyktų tai nepriklausomybės šalininkai laimėtų, bet tai pakentkų Latvijai ir Estijai, kur yra daug rusų imigrantų. Lietuvoje 50% rusų ir 70% lenkų remia Lietuvos nepriklausomybę. Jis baigia: "Niekad savanoriškai neprisijungė prie Sov. Sąjungos ir tai yra okupacija. Taigi neturime pagal Sov. Sąjungos konstituciją prašyti išstojimo juo labiau, nes straipsniai liečiantieji atsiskyrimo sąlygas buvo priimti po mūsų nepriklausomybės deklaracijos paskelbimo. (...) Kaip toliau vystysis reikalai niekas nežino. Ar mūsų ekonomija bus palaužta ligi tokio laipsnio, kad negalėsime išgyventi, irgi nežinome. Viena yra tikra, kad milžiniška visuomenės dauguma remia nepriklausomybės deklaraciją".

Liepos mėnesį Australijoje mirė žurnalas "Kultura" bendradarbis Edmund Jakubowski, 84 m. amžiaus. Jis nepriklausomoje Lietuvoje buvo "Dzien Polski" laikraščio redaktoriumi. Jis daug rašė Lietuvos reikalais į istorinį žurnalą "Zeszyty Historyczne". Rašydamas apie lietuvių, dažnai naudojosi "Tėviškės žiburių" informacija. Buvo objektyvus, faktų neiškraipėdavo. Pasirašinėjo slapyvardžiu E. Žagiell.

Šalčia

Tai upė, kuri teka per Šalčininkų rajoną ir Varėnos rajoną įteka į Merkį.

Lenkų katalikų savaitraštis "Lad" rugsėjo 30 d. laidoje rašo, kad nuo liepos mėnesio pradžios Lietuvoje yra leidžiamas lenkų kalba savaitinis laikraštis, pavadintas "Szalczka". Jis yra skirtas Šalčininkų rajono gyventojams, kurių beveik 80% yra lenkai. Laikraščio tikslas — sušvelninti lietuvių-lenkų santykius, parodyti rajono lenkams, kad lietuvių nėra jų baistūs priešai,

Rešotų lageryje, Sibire, 1989 m. pašventintas tremtinių prisiminimui paminklas. Po Mišių kunigas sveikina tą progą susirinkusius žmones

Kunigystės sukaktis, Lietuva ir sovietai

Taip vokiečiai pagerbia savo kleboną • Jėzuitas apie Lietuvą • Sovietiniai kariai – vieni elgetauja, kiti bėga iš kariuomenės

KAZYS BARONAS

Mano Viernheimo parapijos klebonas liepos 25 d. atšventė 25-rių metų kunigystės sukaktį. Tikiu, kad užjūrio lietuviams katalikams bus įdomu susipažinti, kaip ši iškilmė atliekama Vakarų Vokietijoje, tad trumpai supažindinsiu skaitytojus su šios sukakties eiga bei vokiečio kunigo palankumu Lietuvai ir jos katalikų Bendrijai.

Kunigystės šventimus kleb. Giunteris Liudvigas priėmė 1965 m. Mainco katedroje, tad liepos mėn 25 d. joje buvo atlaikytos Mišios, dalyvaujant beveik visiems konfetrans-sukaktuviniams.

Vakare pro pagrindines duris į pilną tikinčiųjų šventovę (per 1 tūkst. asmenų), lydimas procesijos, kunigų, Mišių patarnautojų bei giedant mišriam chorui, įžengė sukaktuvininkas. Prie altoriaus klebonas pasveikino parapijos tarybos narys, dėkodamas už 13 metų pastoracinį darbą Šv. Apaštalo šventovėje. Pamokslą pasakė Mainco vyskupijos msgr. dr. G. Duffer, buvęs jubilato lektorius seminarijoje, primindamas popiežiaus žodžius kunigo gyvenime: "Aš pastebėjau, kad jėga ateina ne iš manęs, bet iš skaitybės spindesio, džiaugsmo ir meilės, kurias man Dievas dovanoja".

Aukšto lygio mišrus choras be vokiškų giesmių atliko "Ky-

rie Eleison" iš Mozarto Missa C-Dur. Tolimesnis jubilato pagerbimas buvo dideliame klebonijos parke, kadangi tą dieną temperatūra pasiekė — 29° C. Įvairių organizacijų atstovai sveikino sukaktuvininką, pasidžiaugdami jo dideliais atliktais darbais. Neišgirdau kokiai organizacijai atstovavo vyresnio amžiaus stambokas parapijietis, tačiau jo žodžiai buvo labai nuoširdūs ir taiklūs: "Klebhone, pirmą kartą pamatė jus tokį neaukštą ir smulkutį — išsigandome, galvodami, ką jis galės padaryti tokioje didelėje šventovėje, tarpe šešių tūkstančių parapijiečių. Tačiau šiandieną po 13-kos metų džiaugiamės jūsų atliktais dideliais darbais". Daug plojimų susilaukė Mišių patarnautojai (jų yra 80, tačiau klebonas nori tą skaičių pakelti iki 100), kai jų atstovas, įteikęs dovaną, hesiską tarme pasakė: "Sie sind Super Parrer (turi būti Pfarrer) — Jūs esate super klebonas".

Sveikindami sukaktuvininką, organizacijų atstovai įteikė dovanas, tačiau dauguma — vokelius su pinigais. Visus vokelius klebonas įdėjo į lagaminą su Pietų Amerikos žemėlapiu, kadangi pinigai keliaus Brazilijon, kur vienoje vyskupijoje ganytojo pareigas eina vokiečių vyskupas. Jis kas antri metai atvyksta į sukaktuvininko parapiją, aplanko ir kai-

kaip juos piešia rajono kompartijos (pagal TSKP platformą) vadovai. Laikraščio redaktoriumi yra Česlovas Skaržinskas.

Toks laikraštis seniai buvo reikalingas. Šalčininkai dešimtmečiais buvo lietuvių užmiršti, jų nelankydavo jokie ansambliai, rašytojai su savo kūryba, ekskursijos. Lietuviai vykdavo ten tik aukštesnėms pareigoms užimti ir stengdavosi būti perkelti kuo greičiau, kitur. Visa tai pasikeitė, kai Šalčininkų įvairaus rango deputatai panoro gauti autonominę arba visai atsisukti nuo Lietuvos. Tik tada susidomėta šiuo rajonu.

"Izvestijų" skiltyje pasižvalgys

— "Ir kyla karti mintis, kad todėl pūva grūdai, nes pati sovchozų-kolchozų sistema yra supuvusi". Taip rašo apie nesurinkto ir ant žemės gulėčio grūdų derliaus pavėmę ne kokius nors buržuazinius ar fašistinius

mynines parapijas, rinkdamas aukas.

Palankus Lietuvai

Po visų iškilmių trumpame žodyje kunigas padėjo visiems, kviesdamas vaišintis dešrelėm, sumuštiniais, vynu, alumi, gaivinančiais gėrimais. Su žmona taip pat pasveikinau jubiliatą ("ach, Herr Baronas"), padėkodamas už jo palankumą Lietuvai (klebonas gauna vokišką ELTA), dažnai pamokslė primena mūsų tėvynę, Lietuvos globėją šv. Kazimierą kovo 4 d.

Kiekvieną dieną einu į paratą. Šalia — klebonijos pastatas. Susitikę pakalbame daugiausia Lietuvos reikalais. Vieną Didįjį šeštadienį, susitikęs šventovėje, papasakojau klebonui apie Lietuvos papročius, lankymą tą dieną Kristaus kapo visose Lietuvos šventovėse. Atidžiai išklauskė klebonas mano pasakojimo.

Lenkų nuotaukos

Malonu buvo po dvejų metų vėl susitikti lenkų kunigą Adomą Zaką, SJ, Krokuvos jėzuitų kolegijos rektorių. Mokėdamas vokiečių kalbą, lenkų kunigas pavaduoja atostogų metu parapijos kleboną.

Man rūpėjo iš naujausių šalinių sužinoti Lenkijos nuotaukas, paskelbus Lietuvos blokadą. Lietuvos nepriklausomybės aktas Lenkijos visuomenės buvo priimtas labai džiaugsmingai, tačiau tuoj pat sekė nusivylimas vyriausybe, nepripažinusiai to akto. Sužinojus, kad Lietuvai reikia medicininės pagalbos, tuoj pat buvo pakrautas vienas sunkvežimis. Prie Lenkijos-Lietuvos sienos KGB sunkvežimį sulaukė, tad teko vaistus, tvarstomąją medžiagą perkrauti į kitą sunkvežimį, atsiųstą iš Vilniaus.

Jėzuitas tvirtai tiki į Lietuvos nepriklausomybę, gal dar šį rudenį, vėliausiai kitų metų pavasarį.

Sovietų kariai

Rytų Vokietijoje raudonoji armija turi 380 tūkst. karių. Pakeitęs valiutą ir kariai gauti tvirtą Vakarų markę. Eilinio kario dienos atlyginimas yra 80 pf. — apie 50 centų.

Karininkų mėnesinė alga svyruoja tarp 500 ir 800 dol., tačiau jie gali pirkti specialiose parduotuvėse. Vokiečių spauda rašo, kad karių aprūpinimas taip pat blogas. Kariai, neturėdami pinigų rūkalams ir alkoholiui, pradėjo elgetauti, prašydami vokiečių duonos, maisto, rūkalų, degtinės, alaus. Dienraščiai, pranešdami šią žinią, prašo vokiečių ištieti jiems ranką ir parodyti gerą širdį (padėka už okupaciją!).

Trys raudonarmiečiai pabėgo iš savo dalinio į Vakarų Vokietiją. Uniformuota raudonosios armijos karo policija be jokio leidimo įvažiavo į vakarinę pusę, ieškodama pabėgusių karių. Vokiečiai nepareikė jokio protesto dėl neteisėto įsiveržimo į svetimą žemę. Kariai pasiprašė politinio prieglobstio. Rytų Vokietijoje raudonosios armijos dalinys sudaro slavų arba Azijos tautų atstovai. Baltiečiai nesuėdami karinei tarnybai į Rytų Vokietiją, Čekoslovakiją ar Vengriją.

Dabarties įvykiai Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tiek, kiek trimituojant apie jį buvo galima kaitinti nacionalines aistras", — pastebi straipsnio autorius. S.

Pasimatymas su J. Bakeriu

Paaishkėjus, kad Pabaltijo kraštai susilaukė konkretnės kai kurių Europos valstybių paramos ESBK reikalui, JAV valstybės sekretorius J. Bakeris spalio 2 d. sutiko pasimatyti su Pabaltijo užsienio reikalų ministrais. Penkiasdešimt minučių trukusiam pasimatyme gautas užtikrinimas, kad "JAV remia Pabaltijo respublikų stebėtojų statusą ir pilną narystę ESBK procese"... Už pabaltiečių parėmimą taipgi pasisakė Danija, Švedija, Lenkija, Čekoslovakija, Rumunija, Norvegija, Suomija ir Islandija.

Daroma išvada, kad šitoji parama, ypač JAV administracijos, atitinka laipsnišką de facto pripažinimo politiką.

Kas nesidomi?

JAV senatas užtikrina, kad Vokietijos sujungimo sutarties ratifikavimas nekeičia ilgalaikės JAV politikos Pabaltijo kraštų atžvilgiu.

Tuo pačiu paneigiami kai kurių vakariečių pareiškimai

apie *paskutinės* pokarinės problemos išsprendimą. Pabaltijo kraštų įjungimas į Sovietų Sąjungą yra sekantis dar neišspręstas klausimas.

Išidėmėtina, kad Lietuvos ministrė pirmininkė Kazimiera Prunskienė po rugsėjo 24 d. pasimatymo su Gorbachiovu spaudai pareiškė, kad Gorbachiovas esąs įtikintas, jog pasaulis "nesidomi mūsų nepriklausomybe, ir mes negalime pasitikėti jo parama".

Sunkumai

Čia paminimas taikingas baltiečių laisvėjimo procesas. Bet kantrybė mažėjanti, įtampą kelianti rusiškai kalbanti mažuma. Už skubotumą pasisakantys dešiniojo sparno politiniai veikėjai kertasi su vadovybėmis, siekiančiomis atsargumo derybose su Maskva.

Kremlius turi skaitytis

Neišvengiami nauji pasitarimai turėtų skatinti Gorbachiovą peržiūrėti baltiečių problemą. Tuo tarpu dėl viso ko respublikos stumiasi į priekį, siekdamas nepriklausomybės de facto užsitikrinimo. Greičiausiai suirutei, Kremlius verčiamas Pabaltijo kraštams skirti ypatingą dėmesį.

(LIC)

A+A

JUOZUI JASINEVIČIUI

mirus,

žmoną VANDUTĘ, sūnų, dukras su šeimomis bei kitus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

P. Stočkienė ir šeima

A+A

PRANUI BULKAI

mirus,

jo žmonai STASEI, dukrai, sūnums ir jų šeimoms reiškiame nuoširdžią užuojautą bei kartu liūdime —

Collinsview condominium lietuviai gyventojai,
Miami Beach, Florida

A+A

Brangiam broliui

ALFONSUI

mirus Lietuvoje, seserį ALBINĄ ADOMAITIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

Vanda ir Petras
Giedraičiai

Marija ir Antanas
Pusdešriai

Bronė Perkauskienė

Hamilton, Ont.

A+A

MARIJAI SAMSONIENEI

mirus,

seseris — TERESĘ BILDIENĘ, ADĄ VAIŠVILIENĘ, brolių KAZĮ KUKLIERIŲ, jų šeimas bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

Vytas, Felė Venskevičiai

Petras, Marytė ir Vilija Bildai
Veronika Bizinkauskienė

TRANSPAK

FIRMOS NAUJI PATARNAVIMAI

NAUJI IR DĖVETI DRABUŽIAI, avalynė, buitiniai daiktai siunčiami neribotais kiekiais jūsų giminėms, draugams Lietuvoje per Pagalbos fondą. MUITO NERA. Amerikos ir Kanados lietuviai naujus arba dėvėtus drabužius gali atsiųsti TRANSPAK adresu per paštą arba per UPS. Mes šias siuntas persiųsim į Lietuvą. Pagalbos fondas išskirs tytus siuntinius tam, kam skirta.

VAISTAI — receptiniai ir nereceptiniai siunčiami neribotais kiekiais. MUITO NERA.

MĖSOS GAMINIAI: aukštos kokybės rūkytos dešros, skilandis, palendvica — \$84. MUITO NERA.

PERVEDAMI PINIGAI naudingiausiu būdu jūsų giminėms. Tvarkomi PALIKIMAI. Pigiai perkami nauji AUTOMOBILIAI.

DAIKTŲ PERVEŽIMAS. Turime didelę patirtį, siunčiant kargą į Lietuvą. Parduodame ir siunčiame video, stereo, kompiuterius, FAX, siuvimo, mezgimo mašinas ir kt. Galim siųsti su iš anksto apmokėtu muitu ir pristatymu į namus. Susitarus duodame 2-ju metų GARANTIJĄ siunčiamiems video, stereo magnetofonams ir televizoriams.

Rašdami BŪTINAI PRANEŠKITE SAVO TELEFONO NUMERĮ — atsakymą į savo klausimus gausite tuoj pat.

Romas Pukštys, TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629

Ištaiga veikia kasdiena 9 v.r.-5 v.p.p., šeštad. 9 v.r.-2 v.p.p.

1-312-436-7772

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 600,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra naliečiamas, tikslai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: **"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvių išeivijoje!"**

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

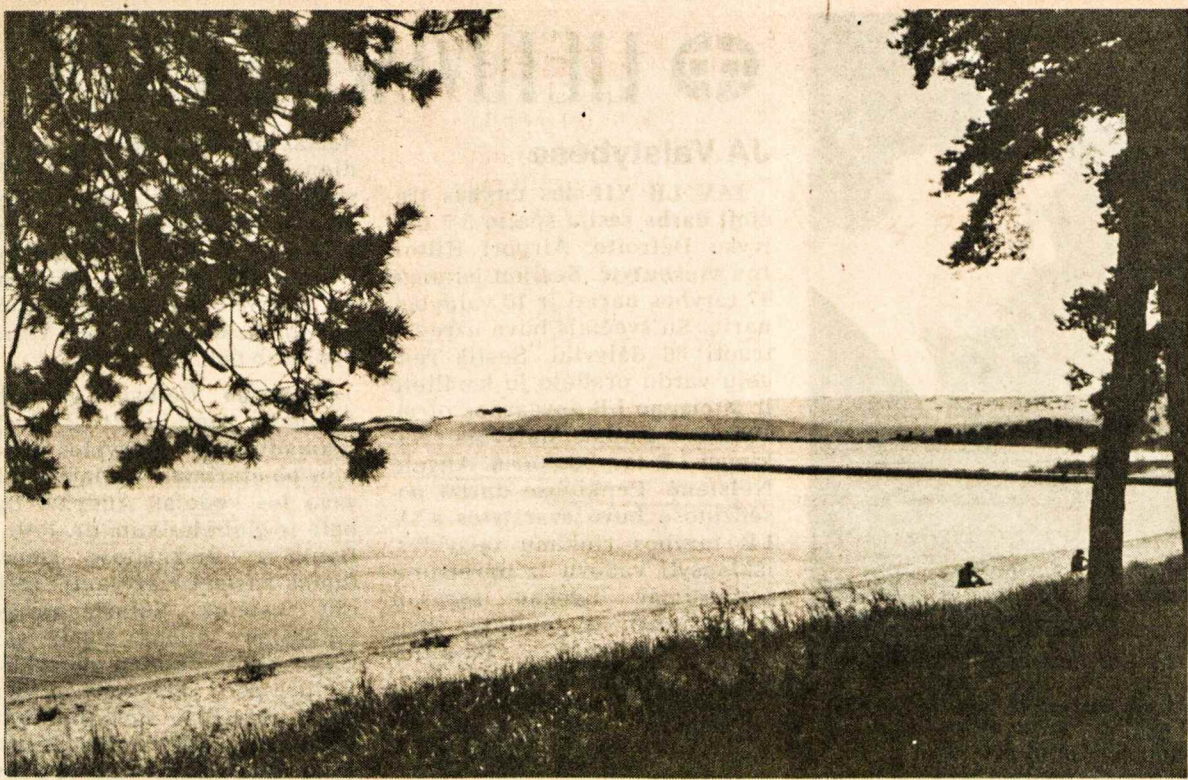
LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Kuršių marios ties Nida Lietuvoje 1990 metų vasarą

Nuotr. J. Zubio

Lietuvos nuotaikų kaleidoskopas

Kalgariečių grupės kelionė po Lietuvą 1990 metų vasarą. Daug vargo, rūpesčių, bet daug ir grožio

ELYTĖ BALKYTĖ

Keturi kalgariečiai praleido mėnesį laiko Lietuvoje, todėl norisi perduoti visas naujienas ir nuotaikas iš dabartinės Lietuvos. Mes daug sykių girdėjome ir girdime frazę "Padėtis Lietuvoje sudėtinga arba sunki". Aš pasakyčiau: šiuo metu padėtis Lietuvoje chaotiška; vieni turtėja, kiti skursti, treči politikuoja, ketvirtieji lėbauja...

Varganieji reiškiniai

Turbūt didžiausią nerimą mums visiems kelia nesutartimai ir susiskaldymas Sąjūdžio viduje. Lygiai taip pat vyksta susiskaldymas ir atskiruose žmonių sluoksniuose, vyksta ginčai nuomonių prieštaravimais. Vieni žmonės palaiko Landsbergį, kiti Prunskienę, treči reikalauja Brazausko, ketvirtieji nieko nenori, kad tik galėtų normaliai pavalgyti ir įsigyti pageidaujamų prekių, penktieji naudojami suirute — spekuliuoja, krauna sau kišenes.

Po Naujų metų žada badą, nors dienos bruzdesys miestų gatvėse nerodo sukrikusio Lietuvos gyvenimo. Tik parduotuvėse pardavėjos rankų iš kišenių neišsitraukia, retkarčiais dulkelės nuo tuščių lentynų nubraukia. Vilniaus miesto pakraštyje bujoja Gariūnų (taip vadinama ta vietovė) turgus su savo didėjančiu spekuliantų lizdu. Kainos turguje didelės. Trikotažinės maikutės 80-130 rb., bateliai 200-400 rb., džinsai 300 rb., importiniai vilniniai megztiniai su odos aplikacijom 1000 rb. Čia tik keli pavyzdžiai orientacijai. Žada branginti ir valdiškas prekes, o atlyginimai stovi vietoje (vidurkis 200 rublių per mėnesį).

Kadangi dabar į Lietuvą gali kiekvienas įvežti užsienio va-

liutos neribotais kiekiais, tai už dolerius, kaip liaudiška patarlė sako, gali velnią su ragais nupirkti. Už dolerius spekuliantai pradėjo praktikuoti pardavinėti namus, butus, mašinas, natūralius kailius, meno kūrinius ir pan. Labiausiai vertinamas JAV doleris. Turgaus kaina už 1 JAV dolerį — nuo 15 iki 25 rb. Valdiškas keitimo kursas — JAV doleris — 6 rb. Bankuose griežtai apriboti užsienio valiutos keitimo kiekiai. Pastaruoju metu keičiama tik vykstantiems į komandiruotes arba specializuotas turistines keliones. Norintiems vykti pas gimines į kapitalistines šalis nieko nekeičia, nes didelis trūkumas konvertuojamos valiutos. Vilniuje veikia 2 dolerinės parduotuvės, kuriose yra visko, bet už konvertuojamą valiutą. Prekės dolerinėse pigesnės, negu tos pačios prekės Kanadoje. Tiesa, dolerinėse laikomasi seno kurso. Prekės įkainotos valiutiniais rubliais (1 valiutinis rublis — 65-75 centai).

Keičiasi vaizdas

Kinta vertinimo kriterijai, keičiamos ir vertybės. Jau nukėlė kai kuriuos paminklus revoliucionieriams — Leninui Kaune, Panevėžyje, Marijampolėje, tik Vilniuje Gedimino prospekte dar stovi Lenino skulptūra; artimiausiu metu planuoja nukelti. Per pastarąjį laikotarpį skulptūrai buvo iškelta iš užmaršties klodų Lietuvos istorija. Atstatyti lietuvių tautai brangūs paminklai, biustai, koplyčios, kryžiai, kurie buvo nugriauti stalinizmo ir brežnevizmo metais. Sugrąžinti tikrieji pavadinimai vietovėms, miestams, gatvėms. Viena žymesnių vietų, kurią pastoriai lenko šimtai lietuvių, tai Kryžių kalnas netoli Šiaulių.

Graži ta Lietuvėlė savo kloniais ir kalneliais, upėmis ir

ežerėliais, pasipuošusi kaimo koplytėlėmis, pakelės kryžiais bei koplytstulpiais. Tik daug žalos padarė gamtai sąjunginio pavaldumo įvairios elektros, chemijos kombinatai, karinės bazės, karinis aerodromas ir panašūs įrenginiai. Dabar galvok, vargšas lietuvi, kaip išvalyti vandenį, dirvožemį, atmosferą, kai tuo tarpu neturi plataus pasirinkimo valgyti ir apsirengti.

Ežerų, upių dirvožemio užterštumo laipsnis pasiekė neleistiną normą: žuvys dėmėtos, apkrėstos, neretai ir pilvu į viršų plaukia. Nuo radioaktyvių medžiagų mėlynės, žemuo-gės, bruknės — vyšnios dydžio. Daržovės parduotuvėse išaugintos su nitratais. Karvės serga leukoze, vištos — sėmėliuioze, kiaulės — trichinilioze... Vasarą per daug saulės džiaugtis negali, ypač pavasarį, radioaktyvūs saulės spinduliai sukelia įvairias odos ligas (Černobilio pasekmė).

Didelis vaišingumas

Nuo senų laikų lietuviai garbėjo savo vaišingumu. Todėl jau svečiui atvykusiam iš anapus vandenyje nieko nepagailės, iš kailio išsineris, pas kaimyną pasiskolins, bet ant stalo bus visko, ko širdis geidžia: cepelinai, kugelis, vėdarai, kaimiškas skilandis, rūkyti kumpiai, dešros, marinuoti baravykai, šakotis, šprotai, žirneliai, šampanas, konjakas, kava. Todėl mes, nuvykę aplankyti savo giminių, lyg ir negalėjome pajusti bei pamatyti blokados rezultatų: visi dailiai apsirengę, pasipuošę, stalai vaišėm nukrauti, visur vežė nuosavais automobiliais, organizavo turistinę-kultūrinę programą. Nuobodžiauti neteko.

Ne kiekvienas iš nuvykusiųjų gali suprasti, kad svečių priėmimui Lietuvoje ruošiamasi iš anksto. Kai tik sužino, kad atvyks giminaičiai iš užsienio, atostogas tam laikotarpiui suplanuoja, visur ieško ir gaudinėja per "blatą" deficitus, perka atsargai benzina (1 litras — 1,20 rb., valdiška kaina — 40 kapeikų), atvykusiems paruošia nuostabią programą, geras atostogas.

Gyvenimas kaime

Mums vis rūpėjo klausimas, kaip buvo per blokadą? Kai užklausėme gyvenančius kaime bei mažuose miesteliuose, pasakė, kad blokadą pajuto tada, kai sutriko autobusų judėjimas kaimo vietovėse (turi benzino — važiuoja, neturi — nevažiuoja). Kartais ištisas savaitės nevažinėjo autobusai. Juk Lietuvoje nemažai kaimų, kuriuose nėra arti jokios parduotuvės. Seni žmonės dėl blogos sveikatos negali laikyti ūkio, didesnę dalį maisto perka parduotuvėje. Žmonėms, gyvenantiems valdiškuose butuose, buvo nutrauktas šilto vandens tiekimas ir patalpų šildymas.

40 metų lietuviui kalė, kaip vinį į galvą, kad žemė priklausė kolūkiams, tarybiniais ūkiams, valstybei, kad žemė negali būti privatinio, ūkininko rankose. Atpratino lietuvių nuo žemės. O dabar vėl nori matyti tikrus ūkininkus, žemės šeimininkus. Šiuo metu galiojantys žemės nuosavybės nuostatai pateikia daugybę sąlygų, kad vienas ūkininkas

Išgirdo varpus protėvių žemėje

Aplankė, susitiko

Išėivijoje plačiai žinomas Argentinos lietuvių veikėjas Artūras Mičiūdas rugsėjo mėnesį aplankė savo protėvių žemę — Lietuvą. Dviejuose pasimatymuose jį priėmė AT pirm. V. Landsbergis. Atskirai susitiko su užsienio reikalų ministru Alg. Saudargu, turėjo progos pasikalbėti su ministere pirmininke K. Prunskiene ir LKP pirmuoju sekretoriumi A. Brazausku. Daugiausia laiko praleido Vilniuje, bet aplankė ir savo tėvų tėviškes Biržuose bei Panevėžyje, taipgi ir senelių kapus. Kaune svečią priėmė kard. V. Sladkevičius, padovanojo rožinį ir kvietė jungtis į bendrą maldą už Lietuvą. A. Mičiūdas aplankė Palangą, Klaipėdą, Šiaulius, Kryžių kalną, Vilniuje visą eilę šventovių, universitetą, Sąjūdžio būstinę, daug įstaigų ir laikraščių redakcijų, kuriose paliko gana platių pasikalbėjimų.

Spauda supažindina

"Gimtojo krašto" rugsėjo 20-26 d. laidoje paskelbtas A. Kustos pasikalbėjimas, pavadinimas "Tarp dviejų prezidentų". A. Mičiūdas pasakoja: "Turėjau 24 metus. Tada paėmiau Lietuvos vėliavą ir iki šiol nepaleidžiu iš rankų". Pasikalbėjime supažindinamas kaip vienas pačių veikliausių Ar-

gentinos lietuvių. "Artūro Mičiūdo profesija — žurnalistika", — rašoma. Lankėsi Kini-joje, Europos bendradarbiavimo konferencijoje Madride, Europos parlamente. Pastebima, kad "Artūro Mičiūdo veikla — liaudies diplomatijos pavyzdys". Po Kovo 11-tosios turėjęs pasikalbėjimą su Argentinos prezidentu Carlos Menem. Į klausimą apie kelionės į Lietuvą tikslą A. Mičiūdas atsakė, kad norėjęs ją pamatyti ir išgirsti Vilniaus bažnyčių varpus ankstyvą rytmetį...

"Respublikoje", rugsėjo 18 d. laidoje A. Mičiūdas pristatomas kaip lietuvių kilmės argentinietis žurnalistas, spaudos agentūros TELAM darbuotojas "sakosi parašęs virš 500 straipsnių apie Lietuvą patiemis įvairiausiems leidiniams, tame tarpe ir Kanados "Tėviškės žiburiams".

Kalbėjo Aukšč. taryboje

Pačiu reikšmingiausiu A. Mičiūdo viešnagės įvykiu reikėtų laikyti jo pakvietimą kalbėti Lietuvos aukščiausiojoje taryboje. Prisipažino, kad jau daug metų svajojo pamatyti savo protėvių žemę. Pasidžiaugė Lietuvos nepriklausomybės atstatymu ir pasveikino Argentinos lietuvių vardu. Jo išpuodžiū ir kai kuriuos padarytus pareiškimus perdavė Vilniaus radijas ir televizija. S.

Lietuvai išlaisvinti komiteto Argentinoje (LIKAR) pirm. A. ARTŪRAS MIČIŪDAS 1990 m. rugsėjo 18 d. sveikina Lietuvos aukščiausiąją tarybą. Už jo — pirm. V. LANDSBERGIS ir deputatas ALEKSANDRAS ABIŠALAS. Nuotr. R. Laurinaičio

nepraturtėtų ir nepasidarytų buože.

Žemės ūkio technika pasenusi, sulūžusi (ji visuomet priklausė kolūkiui, nieks jos ne-tausojo, nesaugojo, vadovavosi posakiu: "Ne mano — valdiška, negaila"). Nauja technika žvėriškai brangi ir tai tik už valiutą.

O ar moka dabartinis Lietuvos jaunimas žemės ūkio darbus dirbti, ar sugeba mylėti žemę? Ne. Kaimuose likę tik vyresnio amžiaus žmonės, kurie visą savo sveikatą padėjo kolūkių laukuose, dabar vos išgali apsidirbti savo daržą ar aplink namą. Dažnas ir to nebega, nes sunku ir vandens iš šulinio atsinešti. Jaunimas išbėgo į miestus ir niekas nenori grįžti į kaimą, juolab lenkti nugaros prie žemės: "Tegul tėvai, seneliai dirba, mes tik parvažiuojam į namus prisikrauti maisto į lagaminus".

Studentija

Teko pabendrauti ir su kitos kategorijos jaunuimais — Vilniaus aukštųjų mokyklų studentais. Aplamai studentas visais laikais Lietuvoje buvo ir yra vargšas. Išvažiuoti atostogauti į užsienį negali, nes reikia iškvetimo, daug pinigų, o neaišku ar rektorius pasirašys dokumentus. Studento stipendija: 45-50 rublių per mėnesį, jeigu mokosi be trejetų (vertinimo sistema: 5 — labai gerai, 2 — blogai). Už tokią kuklią stipendiją per daug nepakeliausi, nepasipuoši, nepasivaishinsi.

Kuo gi užsiima laisvalaikio Lietuvos studentija? Kaip praleidžia vasaros atostogas? Nors studentas materialiai vargšas, bet dvasiškai turtin-gas, visada optimistas, į gyvenimą žiūri pro ružavus akinius. Daugumos studentų vasara praskrenda Lietuvos padangėse tarp įvairiausių ežerėlių ir girių. Išvaikščioja basomis pakrantes, palydi saulėlydžius, pasitinka saulėtekis, išragauja visas miško gėrybes, keliauja upėmis — plaustais, guminėmis valtėmis. Dailės akademijos studentai keliauja po Lietuvą su pieštuku ir teptuku rankose: vis-

Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. VYTAUTAS LANDSBERGIS pasikalbėjime su Lietuvai išlaisvinti komiteto Argentinoje (LIKAR) pirmininku A. ARTŪRU MIČIŪDU Vilniuje. Nuotr. R. Laurinaičio

Lietuvos užsienio reikalų ministeris ALGIRDAS SAUDARGAS ir A. ARTŪRAS MIČIŪDAS pasitarimo metu Vilniuje. Nuotr. R. Laurinaičio

Lietuvos parlamentaras Otavoje

Aukščiausiosios tarybos narys Jurgis Jurgelis susitiko su Kanados parlamento narių grupe

Š.m. rugsėjo 23 d. — spalio 7 d. Kanadoje lankėsi Lietuvos aukščiausiosios tarybos deputatas, Piliečių teisių ir tautinių santykių komisijos vicepirm. Jurgis Jurgelis.

Viešnagės tikslas — susipažinti su žmogaus teisių ir tautinių mažumų problemų sprendimu, Kanados parlamento darbu šioje srityje ir jo išleistaistatymais.

J. Jurgelis lankėsi ir Kanados užsienio reikalų ministerijoje, federacinės valdžios žmogaus teisių komisijoje, Kanados žmogaus teisių institute, Court Challenges programoje, Kvebeko valdžios prancūzų kalbos skyriuje, Kanados "Ethnocultural Council" ir Kanados parlamente. J. Jurgelis kalbėjosi su parlamento nariu David Kilgour, susitiko su parlamentarų grupe, remiančia Baltijos šalis. Šiai grupei vadovauja Lietuvoje apsilankę parlamentariai Pauline Broves, Jesse Flis ir Bill Blaikie. J. Jurgelis perdavė parlamentarų grupei Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininko sveikinimą, padarė pranešimą apie dabartinę padėtį Lietuvoje ir atsakė į parlamentarų klausimus. Šis susitikimas su Kanados parlamentarų grupe buvo ypač sėkmingas. Tai nepaprastai daug tokių susitikimų. Visus J. Jurgelio susitikimus suorganizavo ir visokeriopą pagalbą suteikė Kanados lietuvių Bendruomenės valdžios reikalų raštine.

Minčių santrauka iš pranešimo

J. Jurgelis savo pranešime parlamentarams pirmiausia pažymėjo, kad spalio 2 d. Lietuvos delegacija, vadovaujama Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. V. Landsbergio, susitiko su Sov. Sąjungos delegacija, vadovaujama ministro pirm. N. Ryžkovo, aptarti būsimas derybas. Lietuva sieks derėtis su Sov. Sąjunga kaip atskira valstybė, o ne kaip sovietinės valstybės dalis. Sieks užtikrinti ekonominę savo sienų kontrolę, finansinį

savarankiškumą. Neatidėliojant reikia išspręsti jaunųjų šaukimo klausimą į sovietinę armiją. Lietuva taipogi stengiasi užmegzti tiesioginius ryšius su kitomis respublikomis prekybiniais ir ekonominiais reikalais.

Iš Vakarų Lietuva tikisi, kad jie palaikys lietuvių siekius įsijungti į įvairias tarptautines organizacijas. Po to bus lengviau pasiekti ir nepriklausomybės pripažinimą. Tenka apgailestauti, pasak Jurgelio, kad Kanados užsienio reikalų ministeris Joe Clark, kalbėdamas Niujorke apie Vokietijų susijungimą, pareiškė, kad su šiuo aktu yra užbaigiamas Antrasis pasaulinis karas ir likviduojamos jo pasekmės. Kur dingo Lietuva, Latvija ir Estija? — klausia pranešėjas. Juk ir šios valstybės iki karo buvo nepriklausomos. Baltiečiams Antrasis pasaulinis karas dar nepasibaigė.

Kanados parlamento narė Pauline Broves padėkojo J. Jurgeliui ir paprašė perduoti linkėjimus Lietuvos parlamentui ir asmeniškai jo pirmininkui V. Landsbergiui. Taipogi ji pažymėjo, kad tokie susitikimai yra labai naudingi. Šiuo metu trūksta informacijos apie Lietuvą. Tiesioginiai ryšiai bei kontaktai padeda suvokti padėtį Lietuvoje.

Parlamentaras David Kilgour pareiškė, kad tuoj pat kreipsis laišku į Kanados užsienio reikalų ministerį dėl jo pareiškimo Niujorke.

Informuoja Vytautas Čuplinskas, Kanados lietuvių Bendruomenės valdžios reikalų raštinės vedėjas

Optical Studio

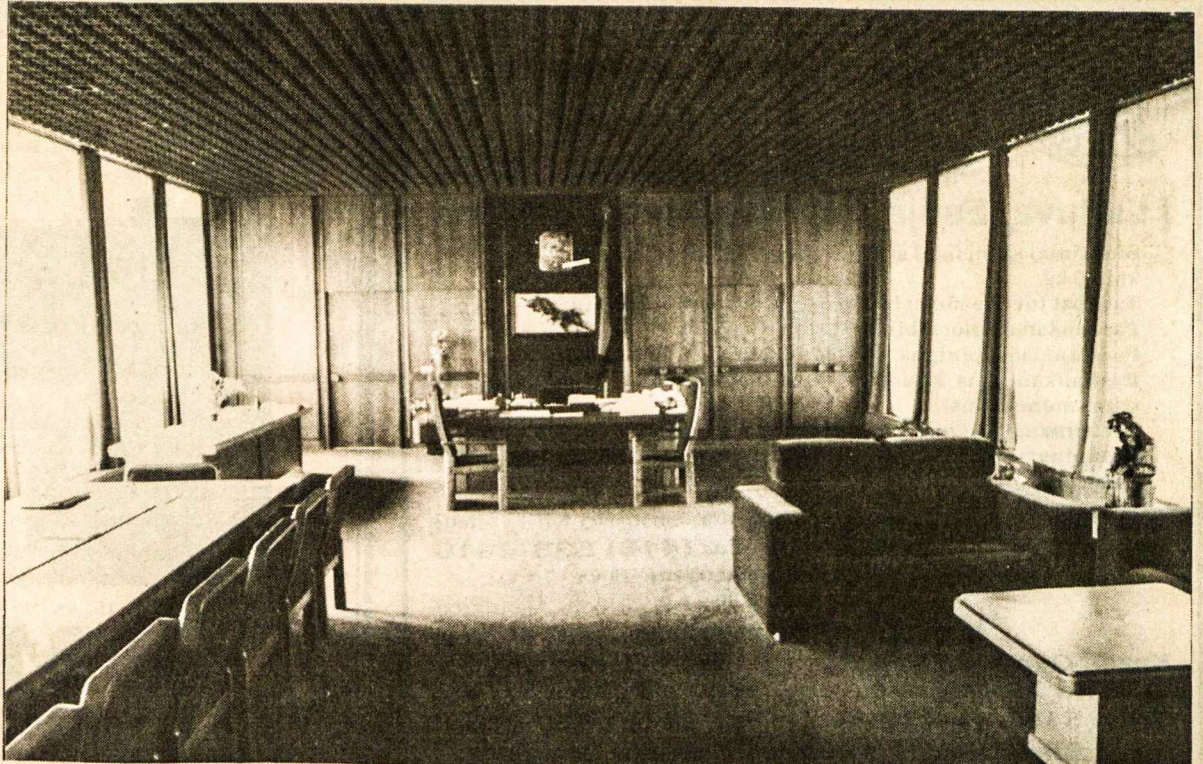
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Taip atrodo Nidos šventovė, kurioje laikomos ir pamaldos. Nuotr. J. Zubio

Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio kabinetas šios tarybos-parlamento rūmuose Vilniuje. Nuotr. J. Zubio

LAISVĖJANČIOJ TĖVYNĖJ

POLICIJOS AKADEMIJA

Rugsėjo 1 d. Vilniuje darba pradėjo naujoji Lietuvos policijos akademija, vadovaujama Alvydo Pumpučio, pirmąjį lankytoją pažymėjimą įteikęs Sauliui Šuminui. Akademijon buvo priimti 508 jaunuoliai, kuriuos sveikino Lietuvos ministras pirmininkas pavaduotojas Romualdas Ozolas. Teisinga yra jo pastaba, kad valstybė, neturinti savo kariuomenės ir policijos, tėra neįgyvendinta svajonė. Akademijos viršininkas A. Pumputis pabrėžė, kad ji pirmuosius profesinius policijos karininkus paruoš per penkerius metus, o jų reikės daug. Mat ir dabar pagal milicijos planą Lietuvai trūksta daugiau kaip tūkstančio karininkų. Lietuvos policijos akademija savo studentams iškiepys mintį, kad policininkai nėra priespaudos aparato, o socialinės paslaugas teikiančios institucijos nariai. Sekančiais mokslo metais akademijon planuojama priimti ir merginas.

SPROGIMAS KRYŽKALNYJE

Kryžkalnio kaimas vakarinėje Raseinių rajono dalyje išgarsėjo 1972 m. Raudonajai sovietų armijai "išvaduoti" jai patatytą paminklą, kurį sukūrė skulptoriaus Bronius Vyšniauskas, architektas Vytautas Gabriūnas, vitražistas Kazimieras Morkūnas ir metalistas Kazimieras Simanionis. Jų pastangos buvo įvertintos respublikine Lietuvos premija 1973 m. Paminklą sudaro kalvos viršūnėje stovinti bronzinė dėkingos Motinos tėvynės statula, granito sienelė su simboliniais pėsčininko, jūreivio, lakūno, sovietų partizanės bareljefais, muziejus su vitražais ir metalo plokštėmis įrašytais Lietuvoje žuvusių ir didvyriais paskelbtų sovietų karių pavardėmis. Propagandai tarnavusiam paminklui buvo pasirinkta kryžkelė, kurioje susikerta Žemaičių plentas su Tilžės-Siaulių plentu. Seniau šį paminklą saugojo speciali sargyba, aplankydavo daug ekskursijų. Dabar liko tik paminklą ir muziejų globojantis Ričardas Kavaliuskas. Spalio 5 d. sprogimas apgadinio žemutinę Raudonajai armijai dėkonočios Motinos tėvynės dalį. Sprogimą tiria kaltininkų ieškantys Raseinių rajono vidaus reikalų skyriaus darbuotojai. Lietuvos respublikos vyriausybė sprogimą Kryžkalnyje pasmerkė kaip provokacinį aktą, kuriuo norima pakenkti Lietuvs nepriklausomybei ir sukludyti su Maskva pradedamas derybas.

LIETUVOS MUTINĖ

Spalio 8 d. prie plento Lazdijai-Ogorodnikai buvo atidarytas Lietuvos mutinės postas, kuriame patys lietuviai ieško Lenkijon privačiais automobiliais išvežamų deficitinių Lietuvos prekių. Šis postas yra atokiau nuo sovietinėje kontrolėje esančios Lazdijų mutinės. Jis pirmas sustabdo Lenkijon važiuojančius automobilius. ELTOS korespondentas Artūras Mankevičius džiaugiasi darba pradedančių Lietuvos muti-

ninkų apdairumui: "Sulaikytiems pirmiesiems laimės ieškotojams, ketinusiems išvežti gausybę deficitinių Lietuvoje prekių, nepavyko įkalbinti muitininkų, kad kalnai patalynės, krepšiai alkoholinių gėrimų ir kitų gėrybių mirtinai reikalingi savaiteinei kelionei po Lenkiją. Nepravažiavę posto, per pirmąją valandą atgal suko visi lengvieji automobiliai. Garsas apie nesukalbamus muitininkus žaibiškai perskrodė kelių dešimčių automobilių, susiruošusių į Vakarus, eilę. Jaunimas, būsimieji muitininkai, sukosi spėriai. Juos nuolat skatino Lietuvos mutinės vyriausiojo muitininko pavaduotojas Valerijonas Valickas. Jis dirbo už visus: traukė iš krepšių draudžiamas vežti prekes, aiškino įstatymus, komentavo nutarimus..." Lietuvos respublikinės mutinės postai, paklūstantys Maskvos įstatymams, kovos su kontrabanda. Tuos punktus aptarnauja savanoriškai dirbantys jaunimo atstovai, remiami milicijos pareigūnų. Darbą pradedančios Lietuvos mutinės postai bus atidaryti pasienio plentuose, geležinkeluose, orausčiuose ir pašte.

PASKUTINIS LKP MĖNUO?

Nuo Maskvos atsiskyrusi Lietuvos komunistų partija (LKP) rugsėjo 29 d. Vilniuje įvykusia me šeštajame centro komiteto visumos posėdyje savo ateities reikalus nutarė išspręsti neeiliniam LKP suvažiavime gruodžio 1-2 d.d. Šiam tikslui buvo sudarytas suvažiavimo organizacinis komitetas, programinių nuostatų ir naujo statuto paruošimo komisijos. Laikinių centro komiteto narių iki suvažiavimo buvo išrinktas patarėju laikomas filologas Gediminas Kirkilas. Prieš suvažiavimą visų partinių organizacijų viešose diskusijose bus svarstomi LKP reformos reikalai, susieti su Lietuvos dabartimi ir ateitimi. Centro komiteto posėdyje A. Brazauskas prisiminė iš jo pasitraukusius narius, bet teigė, kad pati LKP jų dar turi 70.000. Stebėtojams atrodo, kad LKP suvažiavime gruodžio 1-2 d.d. įvyks galutinis susikalsdymas dėl pavadinimo pakeitimo. Šiuo metu Lietuvos komunistų partijos pavadinimui pakeisti yra pasiūlyti trys variantai: Lietuvos socialistų partija, Lietuvos demokratinė darbo partija ir Lietuvos socialinės pažangos partija. Bus ir daugiau pasiūlymų. Spėjama, kad kai kurie komunistai nueis su socialistais arba liberalais, kiti pasitrauks iš partinės veiklos, o nenorintys atsisakyti senojo pavadinimo įsijungs į maskvinę Mykolo Burokevičiaus LKP (TSKP) versiją. Šiuo reikalu yra dėmesio vertas Tomo Purtilio "Lietuvos rytu" paskelbtas LKP centro komiteto nario Algirdo Kumžos komentaras: "Partijos skilimas Lietuvos politiniam gyvenimui nepadarų jokios žalos, o atvirkščiai – atvers kelią įsitvirtinti jau esančioms partijoms ir kurtis naujoms. Viena superpartija – dar ne demokratija". V. Kst.

Hamilton, Ontario

DLK ALGIRDO ŠAULIŲ KUOPOS valdyba lapkričio 24, šeštadienį, 7 v.v. Jaunimo centre, 48 Dundurn St.N. rengia išskilmingą Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimą su trumpa oficialia dailimi, koncertu ir šokiais. Koncertuos Toronto dainos vienetas "Sutartine", vadovaujama N. Benotienės. Šokiams gros K. Deksnio orkestras "Zagarai". Bus lietuviškų valgių, įvairių gėrimų ir vertingų laimikių loterija. Rengėjai prašo susilaikyti nuo privačių renginių ir atvykti į minėjimą. Siemet sueina 70 metų nuo Šaulių sąjungos įsteigimo Lietuvoje ir vienerių metų nuo jos atsteigimo. Lapkričio 25, sekmadienį, 10.30 v.v. Aušros Vartų šventovėje įvyks išskilmingos pamaldos už žuvusius savanorius-karius, šaulius ir partizanus. Organizacijos kviečiamos pamaldose dalyvauti su vėliavomis. Po jų bus vainiko padėjimas prie Kankinių kryžiaus.

LST ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS ir naujos centro valdybos rinkimai įvyks 1991 m. balandžio 20-21 d.d. Hamiltone, Jaunimo centre. Suvažiavimą globos DLK Algirdo Šaulių kuopa. valdyba

Winnipeg, Manitoba

FOLKLORAMOS SAVANORIŲ POBŪVIS. Spalio 14, sekmadienį, KLB Winnipeg apylinkės valdyba suruošė padėkos pobūvį visiems rinkimais lietuviams, prisidėjusiems prie 20-metinės, ypatingai gerai pavykusios Folkloramos tautybų festivalio. Pobūvį pravedė lietuvių "Vilniaus" paviljono koordinatorių Juozas Grabys, perskaitydamas Manitobos finansų ministerio C. Manness padėkos laišką lietuviams už aukšto lygio tautodailės parodą ir ypatingai gerą paviljono maistą, ir kultūros ministerės B. Mitchellson padėką už lietuvių prisidėjimą prie tautybų sienos tapino (mural) 20-ties metų Folkloramos ir Žmogaus teisių deklaracijos pamėginimui. To tapinio lietuvišką dalį sukūrė E. Federas. Specialiais ženkliukais buvo apdovanoti paviljono atstovai – B. Barkauskaitė ir R. Galinaitis bei jauni atstovai – C. Kerr ir D. Heilmann. Winnipeg apylinkės Bendruomenė buvo apdovanota specialia plakete už dalyvavimą Folkloramoje jau 20 metų. Paviljono koordinatorių padėkoti visiems savanoriams, prisidėjusiems prie Folkloramos pasisekimo bei visą savaitę meninei programai vadovavusiems – Marijui Timmermanui ir Jeff Madden. Susirinkusiems buvo pristatyta buvusi winniepietė viešnia iš Toronto, advokatė J. Kuraitė-Lasiene. Visi dalyviai buvo pavašinti užkančiais ir gėrimais. Po pietų M. Timmermanas ir J. Madden atliko pusantros valandos užsietusį koncertą, padainuodami Folkloramoje dainuotas dainas. EKK

PASITINKAME JŲSŲ SVEČIUS Montrealyje, Mirabel orauostyje. Atvažiuokite į Toronto, Hamiltoną, Londoną, St. Catharines, Niagara Falls ir nuvažiuokite atgal į Montrealį. Pakeliui pasiūlome kavos ir gėrimų gėrimų be papildomo mokesčio. Kreiptis tel.(416) 528-4173 arba (416) 547-0074 Hamiltone.

[vedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Kongresmano William E. Dannemeyer pakviesta, Baltiečių laisvės lygos pirmininkė ANGELE NELSIENE Kalifornijoje turėjo pokalbį su Amerikos viceprezidentu DAN QUAYLE ir įteikė jam specialiai paruoštą raštą, Lietuvos sveikatos ministerio Juozo Oleko laiško nuorašą bei keletą anglų kalba knygų

SIŪLAU DARBĄ

Vairuotojui-ai, galinčiam-iai vairuoti automobilį.

Jei reikėtų, galėčiau parūpinti gyvenamą vietą Hamiltone. Reikalavimai: galiojanti vairuotojo teisė, darbštus-ti, malonaus charakterio. Atlyginimas pagal susitarimą. Kreiptis vakarais tel. 1-416-524-2770 Hamiltone.

DĖMESIO "TALKOS" NARIAI!

Numatoma, kad 1991 metais, kurie gauna pensijas iš federacinės Kanados valdžios čekiais per pašta, galės tiesioginiai pervesti į asmenines sąskaitas bankuose ar kredito kooperatyvuose.

Tuo atveju valdžia praneš ir prisiųs specialias formas, kurias užpildžius reikės grąžinti valdžiai.

Kviečiame "Talkos" narius pasinaudoti šia galimybe ir pervesti visas pensijas į savo sąskaitas mūsų lietuviškam kooperatyve.

"Talka" lietuvių kredito kooperatyvas Hamiltone

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta

AKTYVAI PER 32 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki ... 9%
santapus 8.5%
kasd. pal. taupymo s-ta 8%
90 dienų indėlius 11%
1 m. term. indėlius 12%
1 m. term. ind. mėn. pal. 11.5%
3 m. term. indėlius 12%
RRSP ir RRIF (pensijos)...9%
RRSP ir RRIF 1 m. 12%
RRSP ind. 3 m. 12%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 16.5%
nekiln. turto pask. 1 m. 13.25%
nekiln. turto pask. 3 m. 14.5%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santapus dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybėse

JAV LB XII-sios tarybos trečioji darbo sesija spalio 5-7 d.d. įvyko Detroito, Airport Hilton Inn viešbutyje. Sesijon įsijungė 47 tarybos nariai ir 10 valdybos narių. Su svečiais buvo užregistruoti 86 dalyviai. Sesiją rengėjų vardu pradėjo jų komiteto ir Mičigano LB apygardos pirm. Vytautas Kutkus, dalyvius sveikinusi LB tarybos pirm. Angelė Nelsienė. Penkiuose darbo posėdžiuose buvo svarstytos JAV LB tarybos rinkimų taisyklės, išklausti vadovų ir pareigūnų pranešimai. Ilgokan sąrašas buvo įjungti ir leidinių "Bridges", "Lituanus", "Pasaulio lietuvis", JAV lietuvių fondo, VII-sios JAV ir Kanados lietuvių dainų šventės reikalai. Iš pareigų pasitraukiantį visuomeninės komisijos pirm. Arvydą Barzduką sutiko pakeisti dr. Tomas Remeikis. Diskusinėje paskaitoje "Pasikeitimai Lietuvoje ir veiklos derinimas" mintimis dalijosi PLB valdybos pirm. dr. Vytautas Bieliauskas ir Vytautas Skuodis. Sesijos programa buvo atidaryta iš Čikagos atvežta memorialinė antrojo Lietuvos prez. Aleksandro Stulginskio gyvenimo ir veiklos paroda. Sesijai skirtame pokylyje koncertinę programą atliko Kauno muzikinio teatro sol. Egidijus Mažintas. JAV LB XIII-sios tarybos rinkimai įvyks 1991 m. gegužės mėnesį.

nemaža dolerių suma. Ramias dienas betgi sukrėtė į žymius grafikus išaugusio sūnaus Henriko staigi mirtis 1979 m. rugsėjo 1 d. NSW dailės galerijoje ji pradinių \$30.000 kapitalu buvo įsteigusi sūnaus dail. Henriko Šalkausko fondą, kurį vėliau padidino pati galerija.

Melburno lietuvių parapijos namuose rugsėjo 21 d. įvyko sekmadieninės mokyklos mokytojų pasitarimas, kuriame dalyvavo jos vedėjas Audrius Balbata ir globėjas kun. dr. Pranas Daukys. Diskusijoje konstatuotas kasmet mažėjantis mokinių skaičius. Nutarta prašyti jaunąsias šeimas siųsti savo vaikus lituanistinę mokyklon. Ji turi gerą mokytoją ir visiškai lietuviškai nekalbantiems ar silpnai kalbantiems. Mokslo metų užbaiga gruodžio 16 d. bus pradėta pamaldomis šv. Jono bažnyčioje. Oficialioji dalis įvyks lietuvių namuose.

Britanija

Vladą ir Baramandą Bernatavičius, vėlyvą rugsėjo 3 vakarą pėsčiomis grįžtančius namo iš Mančesterio lietuvių klubo, užpuolė iš pravažiuojančio automobilio išlėpus vyras. Abu buvo smarkiai sumušti. Labiausiai nukentėjo septyniadešimt trejų metų amžiaus Vladas, be sąmonės partrenktas ant šaligatvio. Smūgių į žandą neišvengė ir žmona Baramanda.

Metinis DBLS tarybos suvažiavimas spalio 6 d. buvo surengtas Wolverhamptone. Suvažiavimas įsijungė DBLS centro valdybos nariai, DBLS skyrių, politinių bei kultūrinių organizacijų ir sąjūdžių atstovai. Pagrindinis suvažiavusiųjų dėmesys teko jaunimui, "Europos lietuvių", ryšiams su Lietuva, lietuvių sodybai, lietuviškoms organizacijoms, fondams, DBLS tarybos ateities veiklai. Suvažiavime susipažinta su naujuoju Britanijos lietuvių jaunimo sąjungos pirm. Pauliumi Markevičiumi ir Romu Pankiu, kuris yra Lietuvos sąjūdžio atstovas Britanijoje ir Airijoje. "Europos lietuvių" red. V. Dargis pranešė, kad šio savaitraščio spausdinimą norima perkelti Vilniun. Jeigu pavyks susitarti, "EL" spausdinimas Vilniuje bus pradėtas nuo 1991 m. sausio 1 d. Apie ryšius su Lietuva ir keliones kalbėjo DBLS centro valdybos pirm. J. Alkis. Suvažiavime išliko nesutarimų kalbėjais klausimais tarp DBLS valdybos ir lietuvių namų bendrovės valdybos.

Lenkija

Dainų šventė birželio 24 d. prie Burbiškių Galadusio ežero sukrėtė lietus. Planuotoji šventė tapo tik vietinių chorų apklausa po skėčiais. Dėl lietaus koncerto po atviru dangumi negalėjo surengti savo instrumentus turėjusieji klaidėdžių ansamblių. Jo koncertas dainų šventės išvakarėse įvyko Punkske, o šventės metu jis buvo surengtas Skripkų ūkio pastate.

Nežinomi piktadarių nuo Dariaus ir Girėno paminklo Pšcelnike, buvusiame Soldine, nuplėšė 25 įrašų raidės, sudarydami tuos keturiomis kalbomis padarytus įrašus. Naujų raidžių pagaminimu ir jų pritvirtinimu prie paminklo granito rūpinosi LVKD Šėcino skyriaus valdybos sekr. Antanas Marcinkevičius. Jam pavyko nuplėštas raides pakeisti naujomis dar prieš tradicinį lietuvių susibūrimą prie paminklo liepos 15 d.

KRONAS

R. KRONAS REAL ESTATE REALTOR

460 Brant Street, Suite 205, Burlington, Ontario L7R 4B6
Jei norite pirkti ar parduoti namą, patarnauju lietuvių kalba Hamiltone ar Burlingtone

ANELĖ MURAUŠKAITĖ

Verslo tel. 333-4744 Namų tel. 389-4242

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

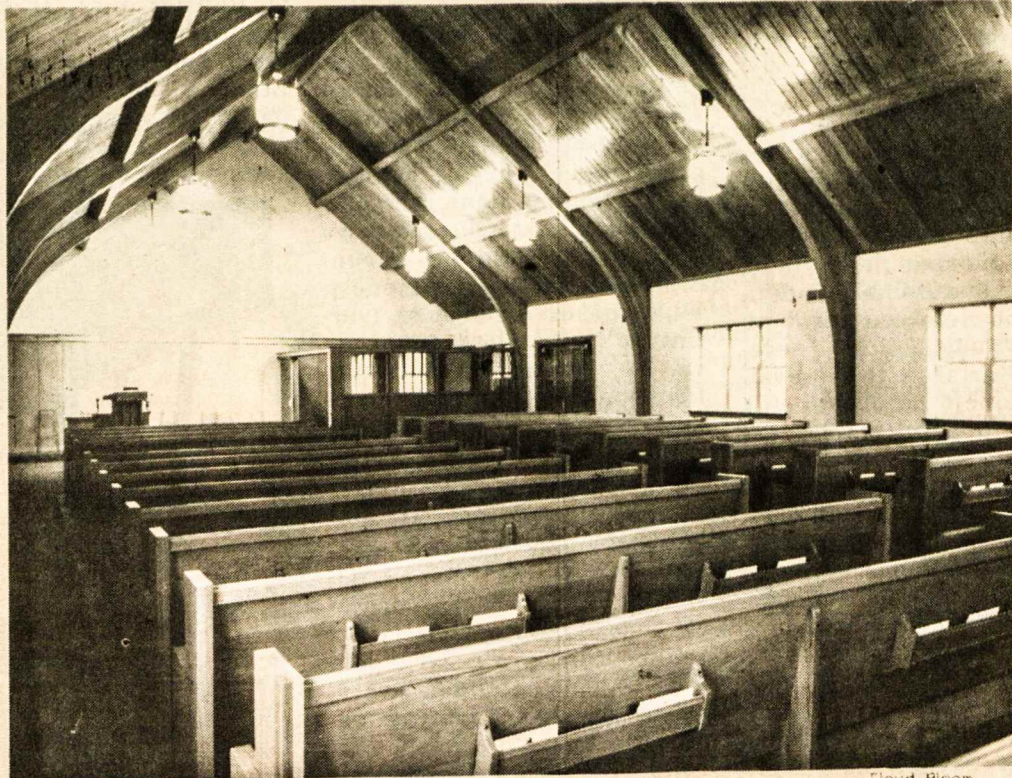
Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikoma skleidžia informacijas įvairiuose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukoms, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE

Aukos arba palikimus siųskime Tautos fondui:
310 Rathburn Road, Etobicoke, Ont. M9B 2L8

The Marlatt

The J. B. MARLATT
Funeral Home, Ltd.

615 Main Street East
(East of Sanford)

laidotuvių namai ir koplyčia

Telefonas: 528-6303
HAMILTON, Ontario

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų, plokščių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

Canadian European Export Import Co.

Siunčiame siuntinius

į Lietuvą, Estiją, Latviją, Gudiją, Ukrainą
Siuntiniai siunčiami supakuoti pačių siuntėjų ne mažesni kaip 5 kg.
Taip pat turime mūsų bendrovės paruoštų siuntinių. Parduodame automobilius visoje Rusijoje.
Persiunčiame pinigų tiesiogiai jūsų norimam asmeniui. Besilankantiems Kanadoje duodame sveikatos draudimą (\$121.50 trims mėnesiams).
Parūpiname iškviestims norintiems aplankyti Kanadą.
Parūpiname vaizdžiuotes iš jūsų tėvynės (kraštų pažymėtu aukščiausiu).

404 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2M9
Tel. (416) 534-3860 Fax (416) 533-4910
Atidaryta nuo pirmadienio iki penktadienio 10 v.r. - 7 v.v.,
šeštadienį 10 v.r. - 5.30 v.p.p.

Mūsų patvirtinti prekybininkai

Kazan Overseas Parcels **Big Win Center**
83 Shanley St., Kitchener, Ont. 760 Brant St., Burlington, Ont.
Tel. (519) 743-7653 Tel. (416) 639-7547
Silesia Co., 37 Hellesms Ave., Welland, Ontario
Tel. (416) 734-4487

Velinės Rasų kapinėse Vilniuje

Lietuvių veikla Brazilijoje

HALINA MOŠINSKIENĖ

Brazilijos Lietuvių Bendruomenės atstovai š.m. spalio 15 d. buvo nuvykę Brazilijon (sostinė) įteikti Brazilijos respublikos užsienio reikalų ministeriui dr. Francisco Rezekui "dossier" 15.000 parašų, surinktų S. Paulo mieste balandžio 25 ir gegužės 24 d., Lietuvos nepriklausomybės paremiui.

Pasimatyme su ministru dalyvavo dr. Antanas Šiaulyš, adv. Adilson Puodžiūnas, Angelina Tatarūnienė ir kun. Petras Rukšys, S.O. drauge su fed. deputatu dr. Paulo Zarzur.

Ministeris labai nuosirdžiai visus priėmė. Šia proga jam buvo įteiktas memorandumas Lietuvos konsulato, panaikinto 1961 m., reikalui. Ministeris labai domėjosi faktų, kad jokie oficialūs raštai, nusakantys panaikinimą, nerandama. Žadėjo reikalą ištirti. Taipgi ministeris parodė didelį susidomėjimą ir dabartinę Lietuvos padėtį.

A.a. Marija Remencienė, Br.LB steigėja, mirė š.m. rugsėjo 24 d. S. Paulyje. Buvo nuostabi lietuviškų audinių kūrėja ir Br.LB tarybos vicepirmininkė. Nuo 1936 m. gyvendama S. Paulyje, drauge su vyru Stasiu Remenciū, buv. Lietuvos konsulato sekretoriumi S. Paulyje, daug padėjo lietuvių ateiviams ypatingai po Antrojo pasaulinio karo. Visada dalyvaudavo su savo darbais parodose, vykstančiose nuo 1956 m. Savo sūnus, mar-

Buvusiems Lietuvos ūkininkams išėivijoje

Žemės reforma. Reiškime nuomones visi!

1990 m. kovo 11 d. aktu deklaruojame Lietuvos Respublikos nepriklausomybės testinumą. Prasidėjo sunkiausias etapas – savo darbais įrodyti, kad esame jos verti. Tačiau jau pirmas savarankiškas, keratinis darbas ekonomikos srityje – agrarinės reformos projektai rodo, kaip sunkiai savo mąstysenoje atsikratome praeities ideologijos. Egzistuojantys šiuo metu skirtingi 5 agrarinės reformos variantai daugiau išreiškia atskirų valstybinių instancijų ir socialinių grupių interesus. Nepaisoma civilizuotose šalyse visuotinai priimtų bendražmogiškų normų: teisės į nuosavybę ir jos tęstinumą, apsisprendimo laisvė ir teisingumą.

Spalio 2 d. įregistruota Lietuvos žemės savininkų sąjunga (LŽSS) numato ginti buvusių žemės ir su ja susijusio turto savininkų ir jų paveldėtojų teises, aktyviai dalyvauti ruošiant galutinę agrarinės reformos įstatymą, dalyvauti kuriant naują Lietuvos kaimą, paremtą tradicijomis, mokslo pasiekimais ir civilizuotų valstybių patyrimu. Labai realiai vertiname dabartinę Lietuvos situaciją ir nenorime tokių pat nuskriaustų sąskaita kompensuoti nuostolius, padarytus bolševikinės invazijos.

Tačiau žemė išliko, ir tolesnį jos likimą norime spręsti mes patys kartu su dabartiniais žemdirbiais. Manome, kad valstybinės instancijos turi per teisinę-ekonominę reguliavimą skatinti reformą, o partijos ir sąjungos stabilizuoti šį procesą, gindamos atskirų socialinių grupių interesus. Raginame reformą pradėti nedelsiant, tačiau ją vykdyti palaipsniui, stengiantis negriaunant egzistuojančių kolūkių, o demontuojant pačią kolūkinę sistemą pačių žemdirbių iniciatyva ir laisvu pasirinkimu iš apačios.

Pirmame reformos etape numatome suregistruoti visus pretendentes į žemę ir su ja susijusį turtą, kartu atliekant žemės ir turto inventurizaciją. Sekantis žingsnis būtų žemės ir turto dalies įsameninimas kiekvienam pretendentiui. Toliau jau patys pretendentai spręstų savo ir kolūkio likimą: vieni, susigrąžinę savo žemę (arba gretimą sklypą iš valstybinio rezervu), jiems priklausančią dalį kolūkinio turto, eiti savarankiškai ūkininkauti; kiti, buvusių stambų žemės ūkio objektų pagrindu, kurtų ūkines gruputes ar akcines bendroves. Plačiau savo siūlomos agrarinės reformos principus skelbiame laikraščiuose "Ūkininko patarėjas" ir "Lietuvos aidas".

Dešinėsios partijos ir judėjimai iš principo pritaria mūsų agrarinės reformos variantui. Tačiau vaizdas bus

Paremkite "Tėviškės žiburius" auką, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi –

"TŽ" leidėjai

nepilnas, jeigu nežinosime Jūsų nuomonės. Juk daug darbščių Lietuvos ūkininkų pasitraukė į Vakarus. Mes labai vertiname Jūsų moralinę ir materialinę paramą, siekiant nepriklausomybės. Santūriai nereikškite pretenzijų dėl prastos žemės ir turto. Tačiau tam, kad Lietuvos gyventojai, tremtiniai ir Sibiry ir išėiviai į Vakarus bendrautų kaip lygūs su lygiais dabar ir ateityje, turime susiskačiuoti tarpusavyje. Nepastatysime naujos Lietuvos šalpos ir paramos pagrindu. Manome, kad turime sudaryti vienodas sąlygas visiems, kurie norės grįžti ūkininkauti savo žemėje arba dalyvauti kaip dalininkai kitoje ūkinėje veikloje pagal veikiančius Lietuvos įstatymus. Tie, kurie dovanos savo dalį, gaus bent moralinę kompensaciją už praeities praradimus.

Lietuvos laikraščiai spausdino mūsų anketą, kur kiekvienas žemės savininkas reiškė savo nuomonę, ką jis numato veikti ateities kaime (ūkininkauti, gauti kompensaciją, dalyvauti ūkinėje gruputėje, dovanoti). Tai labai svarbus statistinis dokumentas, formuojantis reformos kryptį. Esame neseniai susikūrę, dar neturime šiuolaikinių

ryšio priemonių su Jumis, todėl pradžiū skelbiame LŽSS iniciatorių namų telefonus, kuriais paskambinę galite pareikšti savo nuomonę agrarinės reformos klausimais: tel. nr. 74 31 95 pirm. Aloyzas Liaugaudas; tel. nr. 25 02 52 pirm. pavad. Edvardas Raugalas; tel. nr. 54 93 74 pirm. pavad. Vytautas Dūda. Palankiausias laikas skambinti 23 v. Lietuvos laiku Kauno telefonais.

Jūsų aktyvus dalyvavimas būsimoje agrarinėje reformoje bus svarus indėlis atkuriant Lietuvos kaimą ir dedant į Lietuvos pamatus teisę bei teisingumą.

A. Liaugaudas
E. Raugalas

Red. pastaba. Šios organizacijos anketoje nurodytas adresas: Lietuva-Lithuania, 2330 Kaunas a.d. 705, LŽSS. Anketoje prašoma atsakyti į klausimus: 1. pavardė, vardas, t.v., 2. adresas, 3. buvusio ūkio adresas bei savininko pavardė, v., t.v., 4. buvusio ūkio dydis iki 1940 m. liepos 22 d., bendras plotas (ha), miško (ha), 5. žemė norėčiau pats dirbti (taip, ne), 6. už žemę norėčiau gauti kompensaciją (taip, ne), 7. norėčiau būti ž. ū. gamybos akcininku (taip, ne), 8. savo žemę norėčiau dovanoti Lietuvos respublikai (taip, ne), 9. kiti pasiūlymai, 10. ar norėtume tapti LŽSS nariu (taip, ne).

Tik per Angliją greičiau ir taupiau

Pasinaudokite patarnavimu mūsų išplėstu ir įvairiapusišku ekonominiu bendradarbiavimu su LIETUVA.

VAISTAI – galime pasiūlyti visus naujausius vaistus, gaminius VAKARŲ EUROPOJE.

MEDŽIAGOS – siunčiame angliškas ir kitokias medžiagas, gaminius drabužius, sportinius kostiumus, sportinius batus ir t.t., elektronines prekes.

SIUNČIAME iš Anglijos arba nuperkame Sovietų Sąjungos ir kitų kraštų gamybos automobilius:

Lada – nuo \$8,900 Samara – nuo \$10,900

PALIKIMAI pervedami į Lietuvą arba kitus kraštus, kliento pageidaujama valiuta.

Visos finansinės ir banko operacijos atliekamos aukščiausiu kursu. Specialus rublio kursas. Priimamos įvairių terminų investicijos

BALTIC STORES & CO.,

(Z. Juras)

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England
Tel. 081 460 2592

Retėja eilės...

Spalio 7, sekmadienį, iš mūsų tarpo vėl atsiskyrė taurus lietuvis, besirūpinąs savo tautos reikalais, a.a. Juozas Jasinevičius, sulaukęs 75 metų amžiaus.

Velionis gimė 1915.V.26 Mišūniškio viensėdyje, Rokiškio valsčiuje ir apskrityje. Taigi grynas rokiškietis. Mokėsi Rokiškio gimnazijoje, baigė Kėdainių aukštesniąją kultūrtechnikos ir geodezijos mokyklą ir VDU technikos fakultetą. Po karo studijas gilino Karlsruhe aukštojoje technikos mokykloje Vokietijoje. Vokiečių okupacijos metu dalyvavo pogrindžio veikloje.

Į Kanadą atvyko 1948 metų pradžioje ir tuoj pat Toronto suorganizavo ateitininkus ir ligi 1949 metų buvo pirmasis ateitininkų kuopos valdybos pirmininkas.

Juozas nebuvo siauros apimties visuomenininkas. Jis veikė visur, kur jo reikėjo. Buvo pirmosios KLB valdybos narys, Tautos fondo įgaliotinis, Lietuvių fronto bičiulių Toronto kuopos valdybos narys.

Jis nepasitenkino vien veikla lietuvių tarpe. Jo nuomone, mums reikia veikti ir per kanadiečių organizacijas. Todėl įstojo į Kanados liberalų partiją ir joje stipriai reikšėsi. Buvo užmezgęs glaudžius ryšius su to meto ministru Paul Hellyer.

Pradėjęs leisti "Tėviškės žiburius", velionis su kitais tuoj savanoriškai jiems padėjo, talkindamas ekspedicijoje ir administracijos darbe.

Jis buvo uolus ir Šv. Jono Krikštytojo parapijos narys. Įsteigus Anapilio korporaciją, jis buvo pakviestas į jos narius, paskutiniaisiais metais buvo jos išdininku. Jis daug laiko bei darbo skyrė Šv. Jono kapinių planavimui ir tvarkymui. Keletą metų buvo kapinių administratoriumi.

Atvyko į Kanadą, kaip ir kiti jauni žmonės, dar nevedęs. Juozui teko laimėti vestę Vandą Abromaitytę, su kuria jie užaugino tris atžalas: sūnų Algį ir dvi dukras – Aldoną ir Vidą, kurios jau yra sukūrusios savo šeimas. Juozas labai džiaugėsi

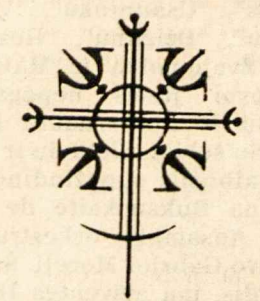
A. a. JUOZAS JASINEVIČIUS

ir didžiavosi savo vaikais, deja, neilgai...

Smūgis po smūgio pakirto jo sveikatą. Jis jautėsi laimingas, sulaukęs Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo ir su džiaugsmu klausydavosi Vilniaus radio laidų.

Paskutinio smūgio širdis nebeišlaikė, ir Viešpats sutrumpino jo kančias. Jis iškelia anapus su krentančiais lapais ir išskrendančiais paukščiais. Lai Viešpats priima nuskaidrintą sielą į Šviesos ir Tiesos karalystę. Vytautas Aušrotas

• Lietuviškas žodis vaikui yra kaip sekla dirvon, kuri su laiku prazysta gėlių žiedais

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

The Loughheed & Barnard
šeimos ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaučia kitus"
Sudbury, Ontario

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)

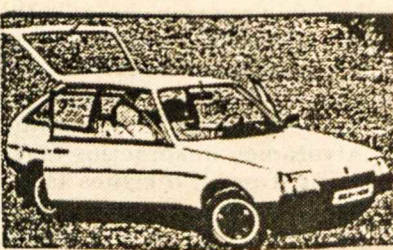
Priima pacientus pagal susitarimą

Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

JŪS GALITE PAGELBĖTI!

Jeigu jūs norite pagelbėti savo giminėms, draugams dovanokite automobilį Lietuvoje ar Sovietų Sąjungoje

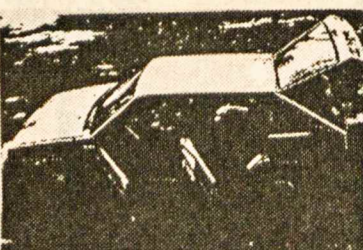
Mes siūlome įvairių modelių automobilius, pagamintus Sovietų Sąjungoje:
Lada 2104, Samara 2108, Samara 2109, Niva, Tavria, Luaz.

TAVRIA – 5 greičių
\$5,944 kanadiškais

LUAZ JEEP 4x4
\$6,996 kanadiškais

SAMARA 1.5-5 greičių
\$9,000 kanadiškais

Dėl daugiau informacijų prašome kreiptis pas mus

LADACANADA INC

1790 Albion Road, Rexdale, Ontario M9V 4J8
Telefonas: (416) 748-2100 FAX: (416) 748-2107 TELEX: 06-989241

Aš esu pasiruošusi GST mokesčiams

Ar jūs taip pat?

Dabar jau laikas registruotis

Ar jau esate pasiruošę siūlomiems GST mokesčiams? Jeigu ne – dabar jau pats laikas registruotis ir pasiruoti. Registracija būtina visiems, kurie užsiima verslais. Tai apima žvejybą, ūkininkavimą, profesinius patarnavimus ir daugelį kitų sričių, žinomų kaip pelno nesiekiančios organizacijos.

Pajamų įstaiga (Revenue Canada) yra pasiruošusi suteikti jums informaciją:

- Kaip registruotis ir kas iš to gaunama
- Ką GST reiškia jūsų darbiui
- Apie supaprastintą sąskaitųbos ir administracijos procedūrą
- Federacinių pardavimo mokesčių (Federal Sales Tax) nuolaidos
- Kaip atsiimti GST mokesčius, darant užsakymus
- GST atsisakymo pasirinkimai

Skambinkite mums

1-800-267-6620

Silpnesnės klausos žmonės:

1-800-465-5770

arba užeikite
Revenue Canada Excise
nuo pirmadienio iki
penktadienio
9 v.r. – 5 v.p.p.

Dr. MILDA DANYTĖ, nuvykusi į Lietuvą dėstyti anglų kalbos Vytauto Didžiojo universitete (1990.IX.5) prie VDU pastato. Kairėje matyti užrašas – "Vytauto Didžiojo Universitetas, UNIVERSITAS VYTAUTI MAGNI"

PRANEŠIMAS IŠ ARGENTINOS

Susivienijimas sutiko pavasarį

Š.m. rugsėjo 29 d. Argentinos lietuvių susivienijimas iškilmingai paminėjo pavasario šventę. Minėjimą atidarė Laima Levanavičiūtė, pakvietusi abu "Dobilo" šokių ansamblius pradėti programą. Šokėjai pašoko "Landytinį", "Ketvirtąjį", "Lenciūgėlį" ir "Su-batvakarį". Akordeonu palydėjo H. Legal, šokiams vadovavo Cikotė.

Antroje dalyje pasirodė iš Berisso atvykęs "Mindaugo" ansamblis, vadovaujamas Bukausko-Persico. Palydint orkestrui, puikiai pasirodė su septyniais šokiais: "Vakaruškomis", "Ušaukinuku", "Varkijiečių", "Džigūnu", "Rezginėle", "Žvejų polka" ir "Malūnu". Žiūrovai jiems nepagalėjo karštų ir užsitarantų plojimų. Su šokiais lietuvių ir ispanų kalbomis supažindino Valentina Bukauskaitė de Persico. Ansamblio orkestrui vadovavo Gabriel Moreli. Šis ansamblis, jau atšventęs 18 metų sukaktį, š.m. rugsėjo mėn. 8 d. pasirodė La Platos Salon Dorado ir Berissi miestuose imigrantų šventės proga ir susilaukė publikos simpatijų.

Trečioje dalyje scenoje pasirodė vokiečių orkestras "Wunder Toene" ir linksmino

publiką šokių muzika. Pertraukos metu žiūrovai užkandžiauvo ir dalinosi įspūdžiais. Svečių tarpe buvo matyti jūrininkų iš Lietuvos.

Šventė baigta "pavasario karalienės" ir jos "princesių" rinkimais. Karalienės titulą laimėjo Analia Kalpokaitė, pirmosios "princesės" vietą užėmė Barbora Krivickaitė, o trečią vietą gavo viešnia iš Berisso, "Mindaugo" ansamblio dalyvė V. David.

Argentinos draugijų veikla (ALOS taryba)

Š.m. rugsėjo mėn. 20 d. įvyko metinis ALOS tarybos posėdis, kuriam buvo svarstomi eina-mieji reikalai. Svarstyta "Simfonijos" choro priėmimas Buenos Aires mieste.

Sudaryta nauja ALOS tarybos valdyba 1990/1991 metams: pirm. – Arnoldas Vezbickas, vicepirm. – Jul. Mičiūnas, sekr. – Aug. Steigvilas, izd. – Adomas Burba, tarybos nariai – atstovai: Osvaldas Jonušis, Ant. Mikučionis, Alg. Rastauskas ir Albertas Stalioraitis.

Nuolatinė ALOS tarybos būstinė: C. Mendoza 2280 Avelaneda (1870), tel. 208-5028. Laiškus prašoma siųsti šiuo adresu. K.A.S.

Spėliojimai ir nuogirdos

Pagalbos Lietuvai vajumi Kanadoje vykdoma trumpame laikotarpyje stambiausia ligšiolinį užsibrėžimą. Deja, vajuš neina, kaip tikėtasi. Daug kas per atsargiai, daug kas visai neaukėja. Nors vajuš komitetas stengiasi visuomenę informuoti, matyt, ne viską pasiseka išaiškinti. Visuomenėje tebevyksta įvairūs spėliojimai, neaiškumai ir galbūt dėl kai kurių susilaikoma aukoti.

Pasirodantys Lietuvos spaudoje nuomonių skirtumai ar nesutikimai neturėtų neigiamai nuteikti aukotojų. Kad Lietuvoje dar labai ryškūs nenustatymai, tai savaime suprantama. Reikėtų iš Lietuvos besilankančius svečius tarp kitų dalykų painformuoti apie demokratinių kraštų laisvą spaudą, kurioje įvairios trintys priimamos daug ramiau.

Kad tik mūsų pinigai nepakliūtų į blogas rankas! Vajaus pradžioje skelbta, jog visos aukos eis VIEN LIETUVAI. Taip buvo, taip tebėra, taip ir bus. Kai kurie nuogastauja, kad dalis aukų gali nubyrėti ir labai reikalingai Bendruomenės vietinei veiklai – juk išdas tas pats. Ne nepasitikejimą Bendruomenei sukelti, bet vien dar didesniai aukotojų ir būsimų aukotojų nuraminimui, vajuš komitetas paskyrė savo narę (Dalią Nausėdienę) vajuš išmokėjimų čekių pasirašymui šalia KLB krašto valdybos pareigūnų. Koks gali būti dar didesnis užtikrinimas?

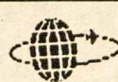
O kas gi nutiks Lietuvos politinei padėčiai dar pablogėjus, vadovybei pasikeitus ar ją kam nors nedemokratinio būdu pakeitus? Šio vajuš lėšos skirstomos pagal Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio pageidavimą, kuriam yra reikalingas tiek Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos, tiek krašto Bendruomenių priitarimas. Tad Lietuvai atsidūrus abejotinoje padėtyje, mūsų sudėti doleriai tikrai nepakliūs ten, kur nereikia.

Jeigu visos aukos vien Lietuvai, tai kaip su vajuš išlaidomis, algomis? Pirmiausia, algų niekam nemokama, bet

kitokių išlaidų neišvengiamai yra. KLB krašto valdyba pačioje pradžioje nustatė, jog išlaidas reikėtų padengti iš kitų šaltinių. Tokios apimtys programai susidaro ne per daugiausia išlaidų. Jų iki šiol buvo apie \$6,000 arba tik 1.5% visos surinktos sumos. Tai spausdiniai, paštas, skelbimai, kompiuterių naudojimas. Aukotojų skelbimas kainuoja dolerį už pavarde, o skelbti, manome, būtina. Išlaidoms pradžiai paskolinos KLB krašto valdyba. Skola jau grąžinta, o likusios išlaidos baigiamos padengti iš lietuviškų bankų dieninėse sąskaitose laikomų sumų palūkanų. Iš vajuš aukų išlaidoms tikrai nereikės imti, ir taip kiekvienas paaukotąs doleris teks tėvnei.

Visuomenės pasitikėjimas vajuš komitetu yra labai svarbus reikalas. Tikrai toks abipusis pasitikėjimas prives prie visų mūsų tikslo – suteikti visą milijoną dolerių pagalbę Lietuvai.

Algimantas Banelis

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St. Oshawa, Ont. L1G 4N2

Įvairūs patarnavimai Lietuvoje.

- Pervėžam palaikus, palikimus • Prižiūrim kapus • Perduodam paramą giminėms • Nuperkam automobilius, elektronikos aparatus • Pristatom gėles • Per trumpiausią laiką išrūpinam išskietimus apsilankyti Lietuvoje. • Iškviečiam gimes į Kanadą
- Parūpinam jiems draudimą ir pervėžimą iš Montrealio
- "Aeroflote" patvirtinam arba pakeičiam grįžimo datas ir t.t.

Visais reikalais kreipkitės į Stefą ar Algį Medelius, vakarais tel. 1-416-434-1847. Reikalui esant, atvažiuojam į namus.

ALGIS MEDELIS
Tel. 1-416-593-0600

Kennedy Travel Bureau Ltd.,
296 Queen Street West,
Toronto, Ontario M5V 2A1

KELIONĖS Į LIETUVĄ TORONTAS-KOPENHAGA-RYGA (Skandinavų oro linija – SAS)

Tiesioginių skrydžių į Vilnių kol kas nesant, tai yra pats patogiausias susisiektis su Lietuva. Išskrendam penktadieniais ir grįžtam sekmadieniais, nežiūrint, kaip ilgai tenai viešėjumėt. Žiemos sezono bilieto kaina – \$1093. Norintiesiems parūpinam išskietimus, vizas, apsidėjimo vietą (pagal pageidavimą, viesbutyje arba privačiuose butuose).

Besidomintieji prašomi kreiptis į ALGį MEDELį asmeniškai nurodytu telefonu.

MEDJUGORJE! – 1991 m. gegužės 22 d. maldininkų kelionė į Jugoslavijos šventą vietą. Galim sujungti su kelione į Lietuvą!

Mokslinė pagalba Lietuvai

Besikuriantis Vytauto Didžiojo universitetas ir keturi dėstytojai iš Kanados

J. V. DANYS

"Pertvarkos" ir "atvirumo" bangai palietus Lietuvą, Kaune kilo mintis atgaivinti Vytauto Didžiojo universitetą. Vedamoji mintis atkūrimo ar nauja kūrimo buvo – duoti jam Vakarų kultūros ir organizacijos pobūdį bei atpalaiduoti nuo Sovietų Sąjungoje vyraujančios centralizuotos, komandinės sistemos.

Pagal Vilniaus universiteto rektorių Joną Kubilį, aukštųjų mokyklų absolventams trūksta platesnio akiračio – per daug siaurai specializuojamasi, planuose neatsižvelgiama, kad gyvenimas susideda iš daugelio veiksmų. "Standardizacija – tai ne tik individualių lygiavimas... Tai ir nuolatinis bendrojo lygio smukdymas... Mums reikia asmenybių, kurios sugebėtų derinti ryžtą ir blaivų protą, žmoniškumą ir reiklumą, principingumą ir toleranciją" – pareiškė rektorius Jonas Kubilius savo paskaitoje baltistikos (Association of Advancement of Baltic Studies) konferencijoje Seattle, Wisc. ("Draugas", 1990, nr. 131).

VDU atkūrėjai nori palaikyti glaudžius ryšius su Vakarų pasauliu ir ypač su ten gyvenančia išeivija, tikėdamiesi, kad ji daug padės įvykdyti naujai užsibrėžtas programas. Sudarytame universitete senatė 20 vietų iš 40 skirta užsienyje gyvenantiems lietuviams profesoriams bei mokslininkams. Jie buvo išrinkti 1989 m. lapkričio mėn. Čikagoje, kai ten vyko VI Mokslo ir kūrybos simpoziumas.

Pažymėtina, kad pirmuoju VDU rektoriumi senatas išrinko dr. Algirdą Avizienį, Kalifornijos universiteto profesorį. Jis yra pasaulinio masto mokslininkas, kompiuterių mokslo specialistas, suprojektavęs pirmąjį save kontroliuojantį kompiuterį.

Vytauto Didžiojo universitetas laukia dėstytojų iš išeivijos, nes jie savaime atsiveš ir Vakarų patyrimą. Kol kas tai vyksta savanorišku būdu, nes universiteto finansai labai riboti, ypatingai sunku, kai reikia iškeičiamos valiutos. Universiteto būklė yra panaši Amerikoje veikiančioms privatiems universitetams. Dabar vykstantieji ten dėstyti gavę trumpesnes ar ilgesnes atostogas iš savo įstaigų.

Šiuo metu keturi asmenys iš Kanados susitarė dėstyti Vytauto Didžiojo universitete, Medicinos ir Žemės ūkio akademijose Kaune.

HALLING ELECTRICAL (Estonian)

- Visų rūšių atnaujinimai
- AC langai ir sienų sekcijos
- Vėsintuvai
- Garažo durų atidarytojai

Tel. 762-9190

Henrikas Dauderis, B. Comm., MBA, C.A., Concordia universiteto Montrealyje profesorius (assoc. prof.), buvo susitaręs gegužės mėnesį pradėti dėstyti vieną semestrą finansinę atskaitomybę – įvadą į administraciją, bet dėl blokados negavo vizos. Dabar numato vykdyti tik ateinančiais metais, mokslo metams pasibaigus Concordia universitete.

Jo parašytas vadovėlis universiteto studentams "Financial Accounting – Introduction to Decision Making", 800 psl., jau yra išverstas į lietuvių kalbą ir leidžiamas Lietuvoje.

Prof. H. Dauderis Concordia universitete dėsto nuo 1976 m., anksčiau (1967-76 m.m.) dėstė Lojolos kolegijoje, Montrealyje. Jo knyga yra naudojama Kanados bei JAV universitetuose ir jau susilaukė trečios laidos.

Prof. HENRIKAS DAUDERIS, įsipareigojęs dėstyti VDU sekančiais mokslo metais (1990-1991)

Knygelė vaikams

Knygelė "Žvirblis, kuris savo balso nenorėjo ir kas iš viso to išėjo" parašė ir iliustravo Vladas Vijeikis. Tai didelio formato gausiai iliustruota 16 psl. vaikų knygelė.

Prieš daugelį metų, būdami maži, gėrėjomės Vinco Pietario "Lapės gyvenimu ir mirtimi". Paskui pasirodė eilė knygelių vaikams. Ypač buvo ir tebera populiarus "Mėškiukas rudnosiuokas", kurį iš rankų nepaleidžia jau kelinta vaikų kartė.

Tos knygelės skatina vaiką pamilti gamtą, gyvulėlius bei paukštelius. Kas iš mūsų vyriausios kartos nėra auginęs karvelių, turėjęs mėgiamą šunelį, katytę, globoję karvytę. O ir miesto vaikai ejo miegoti apsikabinę mėškiuką.

Dabar čia mūsų lietuviukai karvelių neaugina, bet ir jie ilgisi gamtos aplinkumos, blizga jų akys žvėrelį pamatčius zoologijos sode. Ir dabar vaikų rašytojas pasakoja apie zuikus, lapes, mėškas. Jų gyvenimas panašus į žmonių gyvenimą.

V. Vijeikis išmoningai pasakoja apie gyvulių gyvenimą, jų laikraštį "Girios aidas". Jį redaguoja ant kalno sėdėdamas lokys, platina paslaugus

zuikis, vėliau tapdamas ir reporteriu... Lapei nerūpi laikraštis, ji liuksis į stebuklingų šukų parduotuvę (mat moterų giminės!), vilkas vakar šunų apdraskytas, negaluoja. Tik greitai stina domisi laikraščiu. O jautis, savo kampo patriotas, pasigenda vietinių žinių. Bet vėliau patekęs į laikraštį, pats nukentė – apvarginamas žvirblio balso pavogimu. Užverda garsi miško byla. Teisėjas – nebylė žirafa, liudininkė – kerštininkė musė, advokatas – doros mokanti lapė. Žvirbliui, nepatenkintam savo balsu, suteikiamas jaučio balsas, su kuriuo jis tik sau bėdos prisidaro. Visą žinančiam kurmiui įsikišus, daug kas apsisverčia kitaip: teisybė laimi, visi susitaiko. Priimamas sprendimas: "Didelė garbė svetimom kalbom kalbėti, bet didelė gėda savosios gerai nemokėti".

Pasakojimo veiksmas gyvas, įtampa auga. Girios gyvenimas pilnas žmogiškųjų ydų: apkalbinimas, pavydas, garbės troškimas, klaida.

Knygų rišyklė
"SAMOGITIA"
meniška įriša
knygas bei žurnalus
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

Petras Lukoševičius, dipl. agr., M.Sc., Ph.D., pradėjo skaityti dešimties savaitių (rugsėjo-lapkričio mėn.) kursą Žemės ūkio akademijoje Kaune apie genetinius tyrinėjimus. Jis daug metų yra dirbęs kaip tyrinėjimų mokslininkas Kanados žemės ūkio departamentu L'Assumption tyrimų ūkyje (Kvebeke), vėliau buvo tos tyrinėjimų įstaigos direktorius.

Irena Lukoševičienė, B.Sc., MSW, skaito paskaitas dešimt savaitių (rugsėjo-lapkričio mėn.) Medicinos akademijoje Kaune iš sociologijos srities apie socialinių darbuotojų (social worker) darbą ligoninėse. Tai nauja sritis Lietuvoje, kaip ir Sovietų Sąjungoje. Medicinos akademija nori šią sritį išplėsti, ruošiant medicinos personalą.

I. Lukoševičienė ilgus metus dirbo St. Justin vaikų ligoninėje Montrealyje vyresniąja patarėja. St. Justin ligoninė yra Montrealio universiteto (prancūzų) mokykloji ligoninė.

Milda Danytė, B.A (Hon.), M.A., Ph.D., nuvyko vieneriems metams dėstyti anglų kalbą Vytauto Didžiojo universitete humanitariniame fakultete. Dėsto humanitarinių ir ekonomikos fakultetų studentams, jau pažengusiems anglų kalboje.

Dr. M. Danytė yra dėsciusi anglų kalbą prancūziškame universitete (Universite Sainte-Anne), Church Point, Nova Scotia, privačioje kalbų mokykloje Romoje. Ruošdama daktaratą, Toronto universitete buvo profesoriaus asistentė.

Leidinėlio kalba taisyklinga. Parankus ir retesnių žodžių žodynėlis. Knygelė patraukli ne tik vaikams ir paaugliams, bet ir suaugusiems, kurie mielai prisimins savo jaunus dienas.

ŽVIRBLIS, KURIS SAVO BALSO NENORĖJO IR KAS IŠ VISO TO IŠĖJO. Vladas Vijeikis. Išleido JAV LB švietimo taryba. Parėmė Lietuvių fondas. Spaudė Vivi Printing.

K. Kulbokas

ANGELĖ LUKŠĖNIENĖ Pokario karta

Mes, lyg kurmiai tamsoje auginti –
Be šviesos, be mokslo, be tiesos.
Gal dėl to nemokame apginti
Savo laisvės – laisvės Lietuvos.

Pokaris istorijos neturi –
Be tikėjimo, akli, kurti,
Mes visi tik komunizmą kūrėm
Geležinio kumščio prispausti.

Net už savo mirtį mes dėkojom,
Garbindami svetimus status,
Ir nematėm, nieko nežinojom,
Patys mindėme tėvų kapus.

Žudomų mes šauksmo negirdėjom
Klaipėdoje, Rokišky, Raitinuos...
Vien tik kryžiai Lietuvos gedėjo
Kauburėliuos žemės kruvinos.

Skausmas juodas, gedulu sustingęs,
Širdyse kasdien atsikartos.
O vergai, vergai mes nelaimingi,
Vėlės mes marinos tautos.

Mes, lyg kurmiai tamsoje auginti,
Be tikėjimo – lyg be šviesos.
Kaip atgauti, kaip gi mums apginti
Savo Laisvę – Laisvę Lietuvos?!

Lietuva, 1990 m.

Dr. PETRAS LUKOŠEVIČIUS ir IRENA LUKOŠEVIČIENĖ, šį rudenį dėstantys agronomijos ir sociologijos mokslus aukščiosiose Lietuvos mokyklose Kaune

Dar tokios šventės neturėjome

JURGIS JANUŠAITIS

Ir po penkiasdešimties metų tremties kelionės išeivija, atrodo, nepavargo. Kartais užsimename, kad retėja gretos kultūrininkų, visuomenininkų, menininkų, kūrėjų, politinio darbo darbininkų. Bet kai stebi išeivijos gyvenimą, įvairius renginius, suvažiavimus, simpoziumus, seimus, seminarus, tautinių šokių, dainų šventes, teatrų festivalius, dar džiaugiesi. Išeivija ne nudžiūvusi tautos šaka, bet kūrybinga tautos dalis, kuri savo darbais tai liudija.

Nugriovus geležinę uždangą, prasidėjus laisvėjimui tėvynėje, prasidėjo nuostabiai gyva kaita tarp tėvynėje gyvenančių lietuvių ir išeivijoje lietuviškuoju gyvenimu besirūpinančių.

Dar turbūt niekada Lietuvos istorijoje nebuvo tokio tarpusavio judėjimo ir niekada iš Lietuvos, manau, nėra atkeliavę į Ameriką, Kanadą, Australiją ir kitur ministerių, pava-

duotojų, Aukščiausiosios tarybos parlamentarų, įvairių organizacijų pirmininkų, narių ir begales kitų. Jie visi mums labai mieli, brangūs. Juos priimame, neabejotinai, šiltai, sudaromos sąlygos įvairiems politikų susitikimams, išklausome įvairius pranešimus "apie padėtį", apie kurią jau, manau, visa išeivija labai gerai žino iš Vilniaus radijo laidų, Lietuvos spaudos, atvykstančių giminaičių, laiškų ir t.t. Bet ir čia nieko blogo. Jeigu sugebama iš Lietuvos išvykti, keliauti, surandama tam lėšų, tai nėra ko jaudintis. O jeigu išeivija pripildo sales skubėdama klausytis pranešimų, nori susitikti žymiuosius Lietuvos žmones, paremia doleriais, tad Dieve padėk. Visa tai gera. Išvystomas politinis bendradarbiavimas, daug sužinome ir, atrodo, tada ir mūsų veiksniai bando sujungti jėgas pagalbai Lietuvai.

Šalia to, nuostabiai vystosi judrus kultūrininkų keliavimas iš abiejų pusių. Gal daugiau sulaukiame menininkų, ansamblių, kultūrininkų iš tėvynės, nors paskutiniaisiais metais Lietuvoje jau viešėjo mūsų poetai, rašytojai, tautinių šokių ir meno ansambliai.

Ir kaip gražu, kad tėvynainiai tėvynėje mus sutinka su gėlėmis, orkestrais, vaišėmis, kalbomis. Tai tarytum nepaprastai karštai mylinčios širdys rodo didį ilgį ir išeivijoje gyvenantiems tėvynainiams. O iš Lietuvos meno ansamblių nebestokojame, kai kurie jų

net kelintą kartą kelia sparnus Amerikos, Kanados link. Na, ir čia nieko blogo, jeigu iškviėtąs sugeba priimti, atsilųgina, o kiekvienam iš mūsų juk malonu pasidžiaugti ir tėvynės vaikų laimėjimais kultūrinėje srityje. Šiomis nuotakomis dabar gyvename mes, gyvena Lietuva.

Tačiau neturime užmiršti, kad lietuviškoji išeivija dar turi daug metų gyventi, dirbti, kurti, išlaikyti tautinį gyvastumą. Tuo labai susirūpino ir mūsų išeivijos darbdarčiai visuomenininkai, kultūrininkai. Juk negalime leisti, kad užgęstų gražiai šviėtę ir išeivijos kultūrai žiburiai – nuostatų veikti chora, meno ansambliai, tautinių šokių grupės, Lietuvių opera, mūsų kūrėjai.

Tuo rūpestiu gyvendami, mūsų didieji darbininkai suglaudė pečius ir pasiryžo sekančiais metais gegužės 15-28 d.d. Čikagoje suruošti tokį renginį, kokio dar, atrodo, nesame turėję.

Suruoti didingą Lietuvių muzikos savaitę. Šią šventę ruošia JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės. Garbė Lietuvių Bendruomenėms, pasiryžusioms tokią šventę suruošti. Atsimintina, kad ant rengėjų pečių krenta didžioji finansų telkimo ir šventės organizavimo našta. Tad jau dabar visa išeivija, kur bebūtų, turi susklisti, turi susirūpinti šio didžiojo renginio sėkme. Be abejonės, veiks lėšoms telkti komisijos. Atidėkime kitų prašymus bent trumpam ir atsiliepkime į Lietuvių muzikos šventės komiteto šauksmą. Dabar pats laikas pradėti apie tai galvoti.

O šios šventės dienomis vyks: religinis koncertas (didžiųjų trėmimų 50-ties metų sukaktį paminėti), poezijos vakaras, kultūros premijų šventė, operos I. Lituanio du spektakliai, baleto koncertas, atliekamas Lietuvos respublikos operos ir baleto teatro artistų, Jaunimo šokiai, iškilmingos pamaldos lietuvių šventovėje, dainų šventė, šventės iškilmingas banketas, Lietuvos respublikos operos solistų koncertas. Šventės metu bus suruoštos meno parodos Jaunimo centre, ir Lietuvių centre Lemonte.

Kaip matome iš šio šventės renginių kalendoriaus tiek daug gražių, didingų, išeivijos gyvastumą ir kūrybingumą liudijančių renginių.

Siame pranešime tesuminė jau būsimus renginius, o ateityje lietuviškąją išeiviją spauda informuos detaliau, nurodant dienas, vietas, laiką ir t.t. Tai turėsime progos pakalbėti ateityje.

Šia proga tik dar pridėsiu, kad į šventę atvyksta ir Lietuvos operos solistai Virgilijus Noreika, Irena Milkevičiūtė, Arvydas Markauskas ir Vincentas Kuprys, kurie dalyvaus Lietuvių operoje. Operoje taip pat dalyvaus 8 baleto šokėjai, 47 simfoninio orkestro dalyviai, 18 choristų, kurie po operos dalyvaus dainų šventėje. Atvežamos dekoracijos iš Vilniaus. Operai diriguos iš Lietuvos. Režisierius ir techninis personalas taipgi iš Lietuvos. Taigi Lietuvių opera susilaukė nuostabios talkos iš Lietuvos. Ir tai turėsime progos šiuo pastatymu nepaprastai gėrėtis. Tad jau dabar planuokime sekančių metų atostogas gegužės mėnesį.

• Visa išeivijos lietuviškoji spauda sunkiai verčiasi. Reikia paramos ir "Tėviškės žiburiams". Kas galite, paremkite juos auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi –

"TŽ" leidėjai

Po įspūdingo koncerto spalio 14 d. Toronto universiteto Walter salėje; dešinėje – operos solistas VIRGILIJUS NOREIKA, kairėje – pianistas POVILAS JARAMINAS, vidury – sol. RIMAS STRIMAITIS koncerto rengėju vardu taria padėkos žodį

Nuotr. R. Paulionio

Hebrajų universitetas apie lietuvius

Leidinyje apie žydus Sovietų Sąjungoje ir Rytų Europoje

Šių metų (1990) pavasarį Jeruzalėje pasirodė naujas leidinys anglų kalba: *Jews and Jewish Topics in the Soviet Union and Eastern Europe*. Leidėjas: The Hebrew University of Jerusalem. Centre for Research and Documentation of East European Jewry. Redaktoriai: L. Dymerskaya-Tsigelman, Yisrael Elliot Cohen. Redakcinė taryba: pirm. Mordeckai Althshuler (Hebrajų un-tas), Jonathan Frankel (Hebr. un-tas), Theodore Friedgut (Hebr. un-tas), Zvi Gitelman (Mėčigano un-tas), Benjamin Pinkus (Ben-Gurion un-tas Negev), Yaakov Ro'i (Tel-Avivo un-tas). Leidinys gaunamas pas minėtą leidėją (Givat-Ram, 91904 Jerusalem, Israel). Metinė prenumerata — \$20 JAV už tris laidas.

Čia rašantį pasiekė tik šio leidinio dalis, liečianti lietuvių ir žydus. Pradžioje įdėti du straipsniai apie žydų būklę carinėje ir sovietinėje Rusijoje, o toliau išspausdinti devyni straipsniai apie Lietuvos žydus. Įvadiniamieji straipsnyje Sima Ycikaso rašo tema: "Lietuvių-žydų santykiai holokausto šešėlyje". Jis pradeda ne nuo senovės, o nuo dabarties Lietuvos, paskelbusios savo nepriklausomybės atstatymą. Dabar Lietuvai esą reikalingi geri santykiai su visom tautinėm mažumom. Žydų esama dabartinėje Lietuvoje 12,000 (1989 m.). Pradėtas lietuvių ir žydų bendradarbiavimas, tačiau besant neišsprendta pagrindinė kliūtis, būtent lietuvių-žydų santykių klausimas II D. karo metu. Diskusijos esą prasidėjo 1940 m. Vakaruose. Joje dalyvavo keletas išlikusių gyvų žydų ir lietuvių išeivių. Žydai kaltino visus lietuvių tautos sluoksnius bendradarbiavus su vokiečiais. Lietuvos žydų, buvusių lagerių kalinių, kongresas Miunchene 1947 m. balandžio 14-15 d.d. paskelbė šią deklaraciją:

Mes, maža dalis išlikusių Lietuvos žydų, kurių skaičius siekė 160,000, esame gyvi liudininkai lietuvių žiaurumo savo kaimynams žydams. Kiekvienas mūsų gali paliudyti skaudžius nusikaltimus veiksmus, padarytus lietuvių nekaltiesiems ir beginkliams žydų gyventojams okupacijos metais. Deja, turime pridurti, kad visos žydų bėdumėnės Lietuvos provincijose, be jokios išimties, buvo sunaikintos lietuvių, o didesniose miestuose tai buvo padaryta jiems aktyviai dalyvaujant. (Versta iš anglų k., aut.).

Tosė diskusijose dalyvavę lietuviai žydų naikinimą aiškinę lietuvių tautos kerštu žydams už jų dalyvavimą lietuvių trėmimuose bei naikinime. Tos diskusijos vis buvo tęsiamos, ypač 1970-1980 metais. Lietuvoje tuo klausimu buvo tyliama, nors oficialioji spauda turėjo daug ką pasakyti apie "buržuazinių nacionalistų" bendradarbiavimą su vokiečiais. Dabar prabilusi ir Lietuvos spauda. Ji idealizuojanti nepriklausomybės laikus, žydų kultūrinę autonomiją, jų kančias, jų pravardžiavimą "Kristaus žudikais", kurstoma katalikų kunigų. Lietuvių literatūroje bei tautosakoje vyra-vęs neigiamas žydo tipas, kurį iškėlė ir "Gimtas kraštas" 1988 m.

Lietuvoje 1989 m. pradėta minėti sibirinių trėmimų diena — Gedulo ir vilties diena,

kurioje žydų sionistų vadų ir kitų veikėjų trėmimas nesąs minimas, nors, pasak prof. Dov Levino ("Pergalėje" 1990 m. 1 nr.) žydų buvo ištremta Sibiran 7000, t.y. 20% visų Lietuvos tremtinių. Žydų buvę ištremta 3%, lietuvių — 1% visų krašto gyventojų.

Straipsnio autorius pripažįsta, kad trėmėjų eilėse buvo ir žydų pareigūnų. Kai kurie jų dirbo tarybos įstaigose. Jų veikla, pasak Todeso, nepasiekusi tikslų, nes sukėlė visuomenės pasipiktinimą ir sudarė pagrindą pasiteisinimui vokiečių bendradarbiams, naikiniams žydus. Tų bendradarbių žiaurumas ypač pasireiškęs naikinant žydus Telšiuose, Ragainėje, Gerliuose, Vešvėnuose, Kaune ("Lietūko" garazas), Gudijoje (XII lietuvių batalionas).

Žydų gelbėtojų Lietuvoje buvę labai nedaug. Jų skaičius labai negausus, nors ne visi gelbėtojai yra žinomi. G. Zimanas, rašydamas apie žydų gelbėtojus, mini gydytoją Olga Landsbergienę, dabartinio Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio motiną. Daug gelbėtojų esą liko nežinomi dėl to, kad Lietuvoje vyravo nuostata tylėti apie holokaustą, ir dėl to, kad išlikę partizanai žudė žydų gelbėtojus.

Gerai ženkli

Dabartiniai įvykiai Lietuvoje esą kelia daug klausimų. Daug ir atvirai rašoma apie lietuvių-žydų santykius. Ryškėja pastangos gerinti santykius su žydais Lietuvoje, Vakaruose ir Izraelyje.

Vienas tokių ženklių esąs sveikinimas Izraelio prezidentui Herzogui 42-jų nepriklausomybės metinių proga, kitas ženklas — Lietuvos aukščiausiosios tarybos deklaracija, paskelbta "Tiesoje" 1990 m. gegužės 11 d. Joje smerkiamas žydų naikinimas Lietuvoje hitlerinės okupacijos metais, apgailestaujamas Lietuvos piliečių taktinimas okupantams. "Nėra ir negali būti jokio pateisinimo nusikaltimų, padarytų žydams Lietuvoje ir už joms ribų, arba senaties statuso, apribojančio kriminalinį teistumą" (versta iš anglų k.).

Deklaracija kviečia valdines institucijas, visuomenines organizacijas ir visus Lietuvos piliečius sudaryti žydams tinkamas gyvenimo sąlygas, pasirūpinti sunaikintųjų kapinėmis bei paminklais, netoleruoti antisemitizmo.

Venclova ir Terleckas

Minėtame Jeruzalės universiteto leidinyje po įvadinio straipsnio yra išspausdinti spaudoje ir kitur pasirodę rašiniai, gildinantys lietuvių-žydų santykių problematiką. Bene iškilusias jų yra Tomo Venclovos straipsnis "Lietuviai ir žydai", anksčiau spausdintas rusų pogrindžio leidinyje ir lietuvių spaudoje. Mūsų visuomenėi jis yra žinomas, susilaukęs netgi kritikos dėl minties apie tautos kaltumą. Pasak T. Venclovos, žydų naikinime esanti kalta visa lietuvių tauta. Pastaroji suprastinama kaip didžiulis asmuo, apimantis visus tautos narius. Dėl to kiekvienas nusikaltimas lygiai paliečia visų narių sąžinę — ir nusikaltėlių, ir šventųjų.

Šis T. Venclovos samprotavimas primena gimtąją nuodėmę, išsimeklusią žmogaus

būtin, paveldimą iš sekančių kartų. Pagal šį samprotavimą išeiti, kad žydų naikinime yra nusikaltė ir žudikai, ir gelbėtojai. Tai neįtikinantis samprotavimas.

Panašiai kaip T. Venclova mano ir Antanas Terleckas (leidinyje — Terliackas). Jo straipsnio antraštė: "Nėra pateisinimo Lietuvos žydų žudikams". Jame jis irodinėja lietuvių kaltumą, polemizuoja su Žuvintu, išspausdinusiu priešinga straipsnį pogrindžio "Aušroje". Anot A. Terlecko, "ne žydai šaudė lietuvius, bet atvirksčiai. Lietuvos žydų naikinimas yra ir lietuvių tautos tragedija".

Kiti straipsniai

Nauju tonu padvelkia Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio pirmininko Vytauto Landsbergio laiškas (1989.III.5) Lietuvos žydų kultūros draugijai jos steigiamojo susirinkimo proga. Jame apgailestaujama tragiška praeitis ir kviečiama į brolišką sugyvenimą: "Ištieskime vieni kitiems rankas, kuriose tikiame tautų ateitimi, pažinkime ir supraskime vieni kitus, draugiškai pradėkime atnaujinto teisingumo bei humanizmo kelią". Pastaboję cituojamas ir Sąjūdžio seimo raštas, priimtas 1989.V.1 tuo pačiu klausimu.

Mokytojas Antanas Kryžanuskas, Sibiro tremtinys, straipsnyje "Jei aš ten būčiau buvęs, būčiau išgelbėjęs keletą žydų".

Moisiejaus Aronsono kalboje, pasakotoje Vilniuje Gedulo ir vilties dienos proga, atsisipindi taip pat nauja tarpusavio taikos linija: "Ilgamžė lietuvių ir žydų draugystė jungia juos, ir jokios pastangos negali jos sugriauti. Ar žinote, kiek taurių lietuvių gelbėjo žydus hitlerinės okupacijos metu, rizikuodami savo gyvybėmis? Keletas tūkstančių". Be to, lietuviai išgelbėjo ir daug žydų kultūrinių vertybių.

Jeruzalės leidinyje yra ir Aleksandro Bendinsko straipsnis apie įvyki Lietūko garaže Kaune (iš "Gimtojo krašto" 1989 m. 32 nr.) ir atsiliepiamas į jo straipsnį, parašytas Haimo Finkelšteino. Įdėta ištrauka iš dialogo T. Venclovos su Č. Milašiumi (Milosz), kurioje pirmasis pakartotinai išreiškia savo samprotavimus lietuvių-žydų klausimu (iš žurnalo "Pergalė" 1989 m. 8 nr.).

Skyriaus pabaigoje išspausdinti du straipsniai, liečiantys žydų nusikaltimus lietuviams ir pastarųjų pastangas gelbėti žydus. Pirmajame (L. Truskos) atsiliepiama į priekaištą, esą žydai su džiaugsmu sutikę sovietinę okupacijos kariuomenę ir aktyviai dalyvavę Lietuvos sovietinime. Iš "Komsomolskaja pravda" (1989.VIII.11) cituojamas L. Dovydeno pareiškimas, iškeliantis žydų laikyseną. Toliau cituojamas P. Cvirkos pareiškimas, garbinantis Raudonąją armiją, ir sakoma, kad tokių panegirikų buvo daug iš lietuvių rašytojų (L. Gira, S. Neris, A. Venclova, I. Šimkus, K. Korsakas, L. Dovydenas). Tuo būdu iš L. Truskos straipsnio aiškėja, kad ne vieni žydai džiūgavo dėl sovietinės okupacijos.

Naujo etapo link?

Paskutinis leidinio skyriaus straipsnis skirtas žydų gelbėjimui Lietuvoje. Jame aprašyta Mikalauskų šeima Alse-

Octavio Paz - Nobelio laureatas

Šių metų (1990) Nobelio literatūros premijos laureatas — meksikietis rašytojas Octavio Paz (gim. 1914 m.). Dar prieš šios premijos gavimą buvo žinomas kaip intelektualas, poetas, prozininkas ir eseistas. Jis ėjo panašiu keliu kaip ir prieš 10 metų tą pačią premiją gavęs Česlovas Milašius: ir vienas, ir kitas baigė teisę; ir vienas, ir kitas buvo diplomatinėje tarnyboje.

Octavio Paz yra gausių eilėraščių autorius. Jie eiliniams skaitytojui sunkiai suprantami. Atrodo, kad jis kuria sau, mūzoms ir kitiems poetams. Jo poezija, kaip ir Oskaro Milašiaus, yra kritikų įvairiai, kartais prieštarinčiai, aiškinama. Galima jausti jo poezijos grožį ir jėgą, tačiau suprasti jos reikšmę yra sunku. Geru jo poezijos pavyzdžiu yra eilėraštinis "Paisaje" ("Peizažas"), kurį autorius baigia šitaip:

*Svaigulio svarstyklės:
Uolos nesveria daugiau
Negu mūsų šešėliai.*

Kaip eseistas Octavio Paz yra skirtingas: netgi jeigu jo rašinyje yra ir filosofijos. Jo plunksna yra aiški, suprantama, paprasta ir netgi žaisminga. Jo knyga apie Meksiką ir meksikiečius "El Laberinto de la Soledad" ("Vienatvės labirintas") turėjo didelį pasisekimą ir buvo išversta į daugelį kalbų. Štai viena jos ištrauka: "Pamenu, kaip prieš daug metų paklausiau vieno miestelio mero: 'Kokios yra jūsų mokesčių pajamos?' 'Maždaug trys tūkstančiai pezu per metus. Esame labai neturtiniai ir ponas federacinės provincijos gubernatoriaus turi padėti mums padengti išlaidas'. 'Kaip sunaudojate tuos tris tūkstančius pezu?' 'Beveik viską išleidžiame festivaliams, fiestoms, nes nors ir mažas yra mūsų miestelis, tačiau turi du šventuosius patronus'.

Šis atsakymas mane nustebino. Mūsų skurdas priklausė nuo išlaidų festivaliams ir jų skaičiaus. Turtingi kraštai jų turi nedaug: tam nėra nei laiko, nei noro".

Tokia rašytojo išvada nėra populiari jo tautiečių tarpe — meksikiečiai myli savo "fiestas".

Po rudens dangumi...

Nuotr. Vyt. Maželio

džiuose, išgelbėjusi vieną žydaitę, paminėtas kun. Troškūnas, priglaudęs šešias žydaites. Tokių atvejų Lietuvoje esą šimtai.

Jeruzalės leidinyje sutelkti straipsniai, daugiausia palankūs žydams ir neatleidžiam lietuviams. Vis dėlto po ilgų diskusijų aiškėja: ligšioliniuose ginčuose vyravo abiejose pusėse visuotinio polinkis — žydai kaltino visus lietuvius, visą tautą, lietuviai kaltino visus žydus. Tai aiški klaida: kaltinti tikrai tie individai, kurie yra kalti. Dabartinės Lietuvos žydai, atrodo, tos linkmės ir laikosi. Kituose kraštuose gyvenantys žydai, ypač Izraelyje, tęsia savo kaltinimus plačiuoju mastu, gaušina savo leidinius, telkdami juose įrodymus ir sau palankius lietuvių liudijimus.

Iš lietuvių pusės iki šiol dar nepasirodė nė vienas akade-

Savo prozoje Octavio Paz nemamokslauja, neieško moralinės išvados, bet rašo skaitytojui malonumui, kas jam gerai pavyksta. Jis rašo vaizdingai, jungia fantaziją su realybe, nustebina skaitytoją staigmenimis. Geras šių savybių pavyzdys yra trumpa novelė "El Ramo Azul" ("Mėlyna puokštė").

Novelės protagonistą naktį tamsioje, tvankioje mažo Gvatemalos miestelio gatvėje užpuola žmogus su peiliu rankoje. Jis nenori jo nužudyti, nei apipiešti — jis tik nori išslupsti jam mėlynas jo akis, nes jo sužadėtinė trokšta turėti mėlynų akių puokštę.

Prieš II Pasaulinį karą Octavio Paz buvo revoliucinis poetas ir kairysis. Jis kovoją Ispanijos pilietiniame kare prieš diktatorių Franco. Nežinia, ar pasaulis pakypėjo daugiau į kairę, ar poetas į dešinę, bet šiuo metu Octavio Paz kovoja prieš įvairaus plauko diktatūras. Pastaruoju metu jis kartais rašo į Argentinos dienraščio "La Nacion" kultūrinį priedą. Štai jo šių laikų politinės pažiūros: "Centrinės Amerikos žmonių kova prieš karines diktatūras ir reakcionieriškas oligarchijas yra teisi, tačiau būtų pražūtinga, kaip tai atsitiko Nikaragvoje, kad populiarių sąjūdžių vadovavimą perimtų aktyvios mažumos ir privestų prie biurokratiniai karinių diktatūrų, kaip įvyko Kuboje. (...) Mūsų politika turėtų būti tokia: remti Centrinėje Amerikoje tas populiarias partijas ir valdžias, kurios siekia visuomeniškų permainų, neatsisakdamos demokratijos ir pluralizmo".

Dėl savo pažiūrų Octavio Paz susilaukė kritikos iš kairės ir dešinės, tačiau jo įtaka Lotynų Amerikai yra neabejotinai didelė. J.B.

Atsiūsta paminėti

TECHNIKOS ŽODIS. Pasaulio ir Amerikos lietuvių inžinierių bei architektų sąjungos PLIAS/ALIAS organas. Leidžia ALIAS Čikagos skrybių techninės spaudos sekcija. Išeina kas trys mėnesiai. Prenumerata — \$10 JAV metams. Redaktoriai — Viktoras Jantautas, 58595 S. Whipple St., Chicago, IL 60629.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Stasio Santvaro devintąjį eilėraščių rinkinį "Saulėleidžio sonetai" netrukus išleis "Vilties" leidykla Klivlande. Bostone gyvenantis S. Santvaras, sulaukęs garbingo amžiaus, rugsėjo 26 d. grįžo namo iš ligoninės, ten praleidęs kelias savaites dėl susilpnėjusios sveikatos. Dabar tikisi susiprėti rūpestingoje žmonos Alės globoje.

Adelaidės lietuvių džiaugiasi Adomo Mickevičiaus "Vėlinėmis", kurias australų TAFE teatre pastatė jo meno vadovas ir rež. Algis Butavičius. Angliškai "Vėlinės" buvo pavadintos "The Forefathers' Eve", joms panaudojus sutrumpintą ir pataisytą 1926 m. vertimą iš lenkų kalbos į anglų. Spektaklio programoje rež. A. Butavičius australus žiūrovus sužindina su jiems negirdėtu XIX-ojo šimtmečio poetu A. Mickevičiumi, lenkų kalba rašiusiu apie Lietuvą. Jis taipgi primena dvi susilaukus Lietuvos okupacijos — carinę XIX š. ir sovietinę XX š. Jos abi yra jaučiamos rež. A. Butavičiaus Australijoje pastatytose "Vėlinėse". Įspūdingas buvo kapinių scenovaizdis su nerimstančiomis vėlėmis, apsuptas aplink ant žemės pasodintų spektaklio žiūrovų.

Klivlandietis pianistas Antanas Smetona, Paryžiuje 1939 m. sausio 23 d. gimęs Lietuvos prez. A. Smetonos vaikaitis, spalio 4 d. iškriko Vilniui. Ten jis du mėnesius dėstys fortepijoną Lietuvos konservatorijoje, surengs dvidešimt vieną koncertą įvairiuose Lietuvos miestuose. Forte-pijono studijas jis pradėjo pas savo pianistę motiną Birutę Nasvytę-Smetonienę, jas tęsė pas amerikiečius pianistus ir JAV muzikos mokyklose, tobulinios Freiburge ir Hamburge. Koncertavo JAV, Vokietijoje, Prancūzijoje, Italijoje, Britanijoje, P. Amerikos valstybėse, dalyvavo tarptautiniuose pianistų konkursuose, susilaukdamas plataus pripažinimo. Dabar savo patirtimi dalinsis su Lietuvos konservatorijos studentais.

Dail. Nijolė Vedegytė-Palubinskienė, Klivlande gyvenanti JAV lietuvių, laimėjo valstybinę Ohio meno tarybos 1991 m. \$10.000 premiją už savo grafikos kūrinius. Ji yra gimusi Lietuvoje 1932 m. gegužės 9 d., gimnaziją pradėjusi lankyti Vilkiųje, baigusi V. Vokietijoje, Hanau lietuvių stovykloje. Atvykusi į JAV, tapybą ir grafiką studijavo Klivlando dailės institute 1951-55 m. Yra surengusi devynias individualias savo kūrinių parodas JAV ir Kanadoje, bendrinėse parodose dalyvavusi pusimty kartų. Jos kūriniai septynis kartus buvo įvertinti pirmosiomis ir triskart antrosiomis premijomis. 1982 m. dail. N. Vedegytė-Palubinskienėi buvo paskirta Ohio lietuvių gydytojų draugijos tūkstančio dolerių premija. Šiuo metu pagrindinį dėmesį skiria grafikai, yra iliustravusi daug knygų, piešiniams talkinusi "Eglutėi", viešintieliam vaikų žurnalui išeivijoje.

Australijos lietuvių dailiojo žodžio mėgėjų antologiją "Po Pietų Kryžiumi" Lietuvoje 30.000 egzempliorių tiražu išleidžia "Sietynas". Antologijos išleidimą finansuoja Australijos lietuvių fondas ir Napoleono Butkūno palikimas. Iš pranešimų spaudoje sužinome, kad Australijos lietuvių fondas leidėjams jau išmokėjo \$10.000. Su jais tenkančių N. Butkūno palikimu skaitytojų nesupazindina antologiją garsinanti spauda. "Tėviškės aidai" rugsėjo 4 d. laidoje rašo: "Apie 40 Australijos lietuvių rašytojų atrinkta kūryba jau įamžinta ir neužlojo pasieks mus knygos pavidale..." Mat tiek autorių yra įjungta Australijos lietuvių dailiojo žodžio mėgėjų antologijon "Po Pietų Kryžiumi". Medžiagą surinko ir leidinį Australijoje paruošė redaktoriai Albertas Zubras, Alena Karazijienė ir Ieva Ariėnė, o Lietuvoje jį redagavo Gediminas Butkus. Ilustracijas sukūrė dail. Eva Kubbos, viršelio aplanką — dail. Viktoras Simankevičius. Pusė antologijos pelno skiriama Lietuvos kultūros tarybai, lietuvių kalbos dėstytiui lietuviškai nekalbantiems vaikams. Tarptininke tarp mecenatų ir leidėjų buvo Dana Baltutienė. Antologija "Po Pietų Kryžiumi" turės 400 puslapių. Jos penki šimtai egzempliorių skiriami išeivius lietuviams. Sutiktuvės Australijoje planuojamos prieš Kalėdas, kai ten iš Lietuvos atvyks šio leidinio red. Gediminas Butkus.

Kalifornietis architektas Edmundas Arbas spalio pradžioje Lietuvos architektų namuose Vilniuje surengė parodą "Architektūra ir laisvalaikio meno darbai", iš Vilniaus perkeltą Kaunan. Architektams ir kitiems lankytojams buvo įdomūs tautinių motyvų atspindžiai E. Arbo laisvalaikio kūriniuose, naujovės architektūros darbuose.

Vilniaus dramos teatras naująjį sezoną pradėjo Jono Vaitkaus režisuotu Adomo Mickevičiaus "Vėlinių" spektakliu. Į pirmąją šio sezono premjerą vaikus pakvies rež. Stefos Nosevičiūtės pastatytas Aldonos Liobytės "Kursiukas". W. Saroyano "Urviniuos žmones" režisuos iš JAV atvykusi Rasa Lišauskaitė-Allan (Kazlas). Profesiniam baltiečių teatre "Arts Club Theatre" Niujorko Manhatane, Aušros Vartų parapijos salėje, 1989 m. pradžioje ji yra paruošusi lietuvių poezijos vertimų spektaklius "Etched in Amber" ("Išraižyta gintare"). Aktorė Živilė Šlekytė-Stanton, viešnia iš Britanijos Londono, su rež. Irena Bučiene statys G. B. Shaw "Pigmalioną". Rež. J. Vaitkus jau repetuoja J. Sobolio "Geta", žada statyti Felikso Bajoro operą "Dievo avinėlis", sukurta Rimanto Šavelio romano motyvais.

Pasvaliečiai neužmiršta Medinuos 1851 m. sausio 25 d. gimusio Petro Vileišio, inžinieriaus statybininko, visuomenininko, "Vilniaus žinių" leidėjo ir redaktoriaus (1904-07), Lietuvos susiėkimo ministro (1922-23). Pasvalio P. Vileišio vidurinėje mokykloje vėl pakabintas skulptoriaus Vinco Grybo sukurtas ir dabar atnaujintas jo bareljefas, išsaugotas mokytojo Juozo Velžio. Šia proga mokyklos klasėse buvo surengta pamoka Lietuvos nepriklausomybės klausimais, o aktų salėje moksleiviai atliko literatūrinį muzikinį montažą.

Šiaulių dramos teatras po vasaros gastrolių pradėjo šešiasdešimtąjį veiklos sezoną. Teatro direktorius Vytautas Juškus džiaugiasi su Kanados lietuviams užmegztai ryšiais. Šiauliečių kvietimu Lietuvoje lankėsi dvi savi-veiklinio teatro grupės — Toronto "Aitvaras" ir Hamiltono "Aukuras" su Vytauto Alanto drama "Aukštasvaris", Antano Rūko komedija "Bubulis ir Dundulis". Šiaulių dramos teatro aktorių grupė Kanados ir JAV lietuvių aplankys 1991 m. rudenį. Vyr. rež. Gytis Padegimas, pernai debiutavęs Austrijos Salzburgo teatre su Alberto Camus "Kali-gula", vėl pakviestas Austrijon ir Vokietijon, į Šiaulius grįš šių metų pabaigoje. Šiaulių dramos teatro aktorių gretas ši sezoną papildė penki Vilniaus konservatorijos aktorinio meistriškumo katedros absolventai. Teatran tobulintis iš Čikagos atvyko aktorė Audronė Budrytė. Ji atliks vieną svarbiausių vaidme-nų čikagiečio A. Kairio pjesėje "Mūsų vaikai", kurios premjerą ruošia rež. A. Bagatyrė. Šiaulių dramos teatro repertuarą ši sezoną papildys esto J. Smuolio "Pulkininko našlė", E. O'Neillo "Mėnulis likimo posiniams", R. Bolto "Žmogus visiems laikams". Vyr. rež. G. Padegimas planuoja statyti vieną Oskaro Milašiaus pjesę, latvis rež. U. Britmanis — A. Gibsono "Sukūrė stebuklą", rež. C. Grauzinis — L. Andrejevo "Šunišką valsa". Dabartinis sezonas bus baigtas 1991 m. rugsėjo 23 d. Šiaulių dramos teatro 60 metų sukakties minėjimu.

Kalbininko Juozo Balčikonio (1885-1969) 105-tosioms gimimo metinėms skirtą moksline konferencija Vilniuje rugsėjo 28 d. surengė Lietuvių kalbos draugija. Konferencijon buvo įjungti astuoni idomūs pranešimai aktualiais kalbos kultūros ir bendrinės kalbos norminimo klausimais. Buvo priimta rezoliucija, skatinanti Lietuvos mokslo akademijos lietuvių kalbos institutą telkti ir tirti dabartinės šnekamosios kalbos vartosenos faktus. Eriškių ūkis Panevėžio rajone įsteigė Juozo Balčikonio premiją, kuri kas dveji metai bus skiriama kalbininkams už reikšmingus mokslinius darbus. Rugsėjo 29 d. Eriškių ūkio vadovas A. Giedraitis šią 2.000 rublių premiją įteikė pirmiesiems laureatams — Vilniaus universiteto prof. A. Pau-lauskieni, G. Naktinieni ir V. Vitkauskui, paruošusiems knygą "Druskininkų tarmės žodynas". Eriškių ūkis premija pagerbė ten 1885 m. kovo 24 d. gimusio J. Balčikonio atminimą. **V. Kst.**

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	10 %
180-185 d. term. ind.	10 1/4 %
1 metų term. indėlius	10 1/2 %
2 metų term. indėlius	10 1/4 %
3 metų term. indėlius	10 1/4 %
1 metų GIC-met. palūk.	11 1/2 %
2 metų GIC-met. palūk.	11 1/4 %
3 metų GIC-met. palūk.	11 1/4 %
1 metų GIC-mėn. palūk.	11 %
RRSP, RRIF ir OHOSP	9 1/2 %
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	11 1/2 %
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	11 1/4 %
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	11 1/4 %
Taupomąją sąskaitą	8 1/2 %
Kasd. pal. taupymo sąsk.	9 1/2 %
Kasd. pal. čekių sąsk. iki ...	5 1/4 %

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas	nuo ... 13 3/4 %
Sutarties paskolas	nuo ... 13 3/4 %
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuosimčiu	1 metų ... 13 1/2 %
2 metų ...	13 1/2 %
3 metų ...	13 1/2 %
Su keičiamu nuosimčiu	1, 2 ir 3 metų ... 13 %
Draudžiamas asmeninės ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėru, čekių ir taupymo sąskaitose.	

Duodame asmeninės paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Pardudame pinigines perlaidas (money orders) ir keliolikių čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 45 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RUŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• IVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Kokia jūsų namo vertė?

Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.

ANTANAS GENYS
an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000 res: 231-2839

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

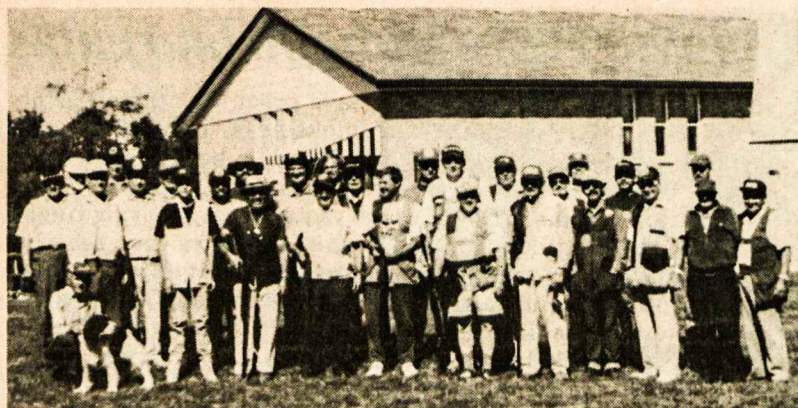
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 231-5641, namų 766-5857

Allstate 5233 Dundas St. W. (arti Kipling)
Islington, Ontario M9B 1A6
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

1990 m. BAFNA šaudymo pirmenybių dalyviai (28) prie Hamiltono lietuvių medžiotojų ir žūklautojų klubo Giedraitis pastato. Nuotr. B. Savicko

BAFNA šaudymo pirmenybių laimėtojai: iš kairės – V. Krauklis 166, E. Sprogis 166 (abu latviai) ir A. Šimkevičius 167 – 1990 čempionas; sekantis, Jonas Stankus, Giedraitis klubo pirmininkas. Nuotr. B. Savicko

SPORTAS

—Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

T.V.

Niujorko LAK žinios

Niujorko lietuvių atletų klubo leidžiamas žiniaraštis jau yra vienuoliktasis numeris (išleidimo data žymima 1990 m. rugpjūčio 15 d.). Tai klubo vidaus reikalus apšaukiant leidinys. Jis gausios informacijos apie klubo veiklą su bėdomis ir pasisekimais. Oficialiai nepažįstama kas jį paruošė, tačiau aišku, tai yra klubo pirmininko Prano Gildžio iniciatyvos vaisius.

Niujorko LAK pastangomis yra užmegztas glaudus ryšys su tėvynės sportininkais. Gildžio vardas Lietuvoje plačiai žinomas. Jis savo ir klubo vardu kviečia tautiečius sportininkus pas save ir ruošiasi su dideliu būriu sportininkų vykti į IV-sios PLS žaidynės Lietuvoje 1991 metais. Įdomus sporto klubo Lietuvoje "Pluoštas" pirmininko pasisakymas. Jis cituojamas išsiai:

"Ilgus metus mus skyrė rūstus ir klaidingas Atlantus. Pagaliau susidarė aplinkybės susitikti ir viens kitam paspausti ranką. Maloni staigmena: grįžus mūsų "Žalgirio" draugijos vadovams buvo perduotas kvietimas bendradarbiauimui tarp Lietuvių atletų klubo Niujorke ir mūsų sporto klubo "Pluoštas". Pirmieji pasikvietimai laiškais, kvietimas dalyvauti Šiaurės Amerikos lietuvių žaidynėse, davė pradžią mūsų bendradarbiauimui. Visi keliolikos formalumai buvo sėkmingai įveikti, ir mūsų sporto klubo vienuolikos žmonių delegacija šiltai sutinkama Niujorko orauostyje.

Savaitė praleista nuosirdžių tautiečių šeimose priartino taip lauktas žaidynes Bostone. Čia mes supratome šių žaidynių tikslą, — svarbu ne aukšti sportiniai laimėjimai, bet išsklaidyti tautiečių susibūrimas, bendravimas. Tos praleistos kelios dienos gausiame išsivijus lietuvių būryje paliko daug minčių apmąstymams.

Greitai prabėga savaitė, ir mes Vašingtone. Čia mes savo akimis pamatėme kaip išsivijus lietuvių padeda savo broliams Lietuvoje kovoje dėl nepriklausomybės. Atgimimas — žmonių, tautos ir valstybės nepriklausomybės atkūrimas. Džiaugsmas, euforija, o drauge ir pavojaus pojūtis. Mūsų tauta savo siekiais sugrįžė benusi-stovėjančią ramybės būseną pasaulyje. Kaip su mumis elgtis ir ką daryti nežino nei Rytai, nei Vakarai.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker

1531 Mosley St., Site 311, Box 79,
Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės!

Angele Šalvaitė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121,
namų tel. (705) 429-6428.

Odinių drabužių išpardavimas
MONTREAL LEATHER
Factory Outlet
129 Spadina Avenue, Toronto, Ontario.
Telefonas 597-9223.

Baltiečių šaudymo pirmenybės

25-tosios BAFNA šaudymo pirmenybės, suorganizuotos ir sklandžiai pravestos ŠALFAS-gos šaudymo sekcijos (kuriai vadovauja Balys Savickas), 1990 m. rugsejo 10 d. Hamiltone, Ontario, Giedraitis medžiotojų ir žūklautojų klubo šaudykloje. Dalyvavo 16 latvių, 5 estų ir 7 lietuvių atstovai: A. Šimkevičius, V. Verbickas, V. Svilas, R. Svilas, J. Stankus, B. Savickas ir A. Svilas.

Turnyro laimėtojai ("Trap") rikiavosi sekančiai: 1 v. Antanas Šimkevičius 167x200, 2 v. V. Krauklis 166 ir 3 v. E. Sprogis 166 (abu latviai). Komandinėse varžybose (16 yd) latviai pirmieji — 448x500, 2 v. lietuviai — 429x500 ir estai tretieji su 365x500.

Plaukimo pirmenybės

1990 m. Šiaurės Amerikos baltiečių plaukimo pirmenybės įvyks 1990 m. lapkričio 4 d. Trinity Recreation Centre, 155 Crawford St., Toronto, Ont. (tarp Bathurst ir Ossington gatvių, įvažiavimas iš Queen St.). Vykdo estų plaukimo klubas. Varžybų pradžia — 9.30 v.r. Registracija — apsilimas nuo 9 v.r.

Varžybos bus vykdomos šiose klasėse: vyrų ir moterų (15 m.), jaunių ir mergaičių (13-14 m.), jaunių ir mergaičių (11-12 m.), jaunių ir mergaičių (9-10 m.), berniukų bei mergaičių (8 m. ir jaun.).

Programa apima visus stilius. Šuolių į vandenį nebus. Amžiaus klasifikacija nustatoma pagal dalyvio amžių varžybų dieną. Dalyvavimas atviras visiems lietuvių, latvių ir estų plaukikams. Dalyvių registracija iki š.m. lapkričio 1 d. pas PSF-jos Plaukimo komiteto vadovę Mrs Mai Kreem, 618 Davenport Rd., Toronto, Ont. M5R 1K9, tel. (416)-924-6028. Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš baltiečių. Klubams nepriklausantys plaukikai dėl informacijų gali kreiptis į bet kurį sporto klubą ar į M. Kreem.

Šios varžybos yra antrosios ir paskutinės 1990 m. pirmenybės.

Pirmosios įvyko š.m. gegužės 26 d. Brockton, Mass., 40-jų ŠALFAS-gos žaidynių metu ir buvo praves-tos tik vyrų ir moterų klasėse. Galutiniai 1990 m. laimėtojai bus iš-vesti iš abiejų varžybų.

Lietuvių plaukikus šiose varžybo-se koordinuos ir globos ŠALFAS-gos Plaukimo komiteto narys Ka-nada. Kazys Šapočkinas tel. (416)-239-7562.

ŠALFAS-gos centro valdyba

Skautų veikla

• A. a. skautininko Adolfo Šetiko atminimui Skautybės fondui aukoj: Albina Šetkienė — \$100; J. Norgėla — \$50; R. J. Evans — \$15; po \$10 — J. Dervaitis, V. Žemaitienė, P. Balsas, I. Tauteras, J. Vyšniauskas, Z. Staugaitienė, N. R. Zaleznik, J. Kutka, S. Šetkus, E. Sakalauskas, J. A. Zubrickai, S. Vaitkus, S. Gudaitis, P. Skeivienė, M. Gverzdienė, M.

Nori iškvietaimo

Laimonas Ruplys, Vilniaus universiteto studentas, studijuojantis anglų ir prancūzų kalbas, domisi filosofijos-teologijos mokslais ir norėtų persikelti studijuoti į Kanadą. Reikalingas iškvietaimas. Rašyti adresu: Klaipėda, Vyšnių 16-12, Lithuania.

Stasys Kadžys ir Vidas Petraitis, 30 ir 27 metų amžiaus Kanadoje galėtų dirbti bet kokį darbą ūkyje ar mieste. Ieško iškvietaimo. Jei kas domėtusi, prašoma rašyti: Stasys Kadžys, Taikos aleja 29, Panevėžys 235300, Lithuania, Europe.

Nori susirašinėti

Ramunė Jarmalavičiūtė, 15 metų amžiaus, moko 10-je klasėje, domisi sportu, muzika, mėgsta skaityti, patinka zoologija, norėtų susirasti bendraamžių draugų išsivijioje. Adresas: Pakraščio 43-36, Kaunas, Lithuania, Europe.

Daina ir Audrius Natkevičiai norėtų susirasti draugų bendraamžių lietuvių išsivijios tarp. Daina, 27 m., baigusi Vilniaus universitete psichologiją, o Audrius, 29 m., baigęs lietuvių kalbą ir literatūrą, dirbantys vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotoju. Augina dvi dukreles ir sūnų. Būtų laimingi, jei galėtų pasidalinti mintimis su užsienio tautiečiais. Adresas: Gelvonų 40-81, Vilnius 232010, Lithuania, Europe.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Turner & Porter

436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

767-3155

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA :

10 % už 90 dienų term. indėlius
10 1/4 % už 6 mėnesių term. indėlius
10 1/2 % už 1 m. term. indėlius
10 1/4 % už 2 m. term. indėlius
10 1/4 % už 3 m. term. indėlius
11 % už 1 m. GIC mėn. palūk.
11 1/2 % už 1 m. GIC invest. pažym.
11 1/4 % už 2 m. GIC invest. pažym.
11 1/4 % už 3 m. GIC invest. pažym.
9 1/2 % už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
11 1/2 % už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
11 1/4 % už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
11 1/4 % už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
9 1/2 % už namų planą - OHOSP (variable rate)
8 1/2 % už taupymo sąskaitą
9 1/2 % kasd. pal. sąsk. virš 10.000
7 % už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA :

už asmenines paskolas nuo 13 1/2 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 13 1/2 %
2 metų 13 1/2 %
3 metų 13 1/2 %
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 13 %
(variable rate)

Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicjus iki 75% (kainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicjai.

AKTYVAI virš 79 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečadieniais – nuo 9 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų

BŪSTINĖ: Lietuvių namai —

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

Telefonai 535-2331 arba 537-2869

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

1211 Gorham St. Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1,
Telefonai: (Toronto linija) 416-773-9591,
(Newmarket linija) 416-836-1415.

Afonas Garbenis, jn. savininkas
Namų įkainojimo skyrius
YORK SIMCOE APPRAISAL CORPORATION

1211 Gorham St., Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1.
Telefonas (Toronto linija):
416-773-3779 FAX 1-416-836-1029

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgicijų, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX
renown realty Ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas street west
islington, ontario M9A 1B2
res: 766-2897

232-2322

DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707. Savininkas - Tom Thompson

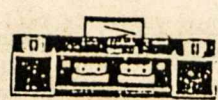
UNIVERSAL OVERSEAS SERVICES
1960 Ellesmere Road, Unit 6
Scarborough, Ontario M1H 2V9
Tel. (416) 438-7500

**SIUNČIAME IR PARDUODAME PREKES I
BALTIJOS VALSTYBES**

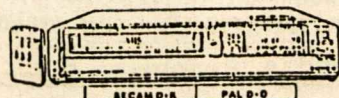
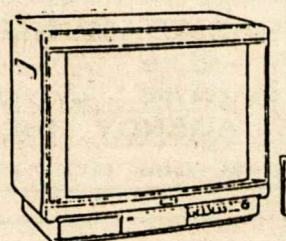
- Apdraudžiame, supakuojame, palaikome sandėlyje
- Siunčiame iš eilės
- Siunčiame dideles ir mažas siuntas
- Namų reikmenis, asmeninius ir kitus (vairius daiktus).

**TAIP PAT SIUNČIAME IR PARDUODAME
220 VOLTŲ/50HZ ELEKTRINIUS REIKMENIS
NAUDOJIMUI EUROPOJE-LITUVOJE**

SONY NATIONAL PANASONIC

SIUNČIAME "TV", "VCR's, VIDEO KAMERAS, MICRO
KROSNELES IR DAUG DAUGIAU.

Turime įvairių šaldytuvų, krosnių, "freezers", skalbimo ir
džiovinimo mašinų, didelių ir mažų reikmenų.

AUDRA
Travel
CORPORATION

**LIETUVA LAUKIA JŲSŲ
SIŪLOMI KELIONIŲ MARŠRUTAI:**

1. Torontas-Kopenhaga-Ryga-Vilnius
2. Torontas-Frankfurtas-Berlynas-Vilnius
3. Torontas-Paryžius-Maskva-Vilnius
4. Torontas-Helsinkis-Talinas-Vilnius

Užsakomos kelionės ir kitais pageidaujama maršrutais.
Kelionių datos - pagal keleivių pageidavimą.

Speciali grupė - "KALĖDINĖ" - gruodžio 21, 1990

Keleiviams parūpiname bilietus bei visas be viešbučių ir su
viešbučiais, maistu, ekskursijomis pagal keleivių pageida-
vimą. Šių metų Kalėdos - tai atgimusių tautos pirmosios
Kalėdos. Visų Lietuvos bažnyčių varpų gausmas skelbs
Kristaus gimimą, jau nepriklausomybę paskelbusioje Lietu-
voje. Kviečiame šia švente pasidžiaugti kartu su tauta.

Atliekamos paslaugos:

- Užsakomi ir išrašomi lėktuvų ir traukinių bilietai
- Užsakomi viešbučiai, automobiliai nuomojimui, pramoginės kelionės
- Išrašomi draudimai keliautojams ir atvykusiems svečiams
- Parūpinamos vizos, sutvarkomi iškvietimai, palikimai bei kiti dokumentai
- Nuperkamos dovanos giminėms Lietuvoje, pervežami vaistai ir pinigai

**PRIMIAME UŽSAKYMUS TIESIOGINIAMS
SKRIDIMAMS I LIETUVĄ 1991
SVARBU UŽSISAKYTI DABAR**

Smulkesnių žinių teiraukitės mūsų (įstaigoje):
2100 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6S 1M7, Canada
Tel. (416) 769-2500, FAX (416) 763-6279

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)
rašu: dešimtmečius pavėluoto teisingumo ar galbūt dėmesio nukreipimo nuo tragiškų š.m. spalio 8 d. įvykių Jeruzalėje, kur buvo nušautas 121 arabas ir sužeista apie 140?

II D. karas yra palikęs ir daugiau neužgyjusių žaizdų, tie-
siogiai palietusių Kanadą bei kitas valstybes. Šią vasarą Kanados, JAV, Britanijos, Olandijos, N. Zelandijos ir Australijos karo veteranai kreipėsi į Jungtinių Tautų žmogaus teisių komiteto atstovybę Ženevoje, reikalaudami kompensacijos iš Japonijos už jos nelaisvėje patirtas kančias ir prarastą sveikatą. Šiai akcijai vadovauja Kanados veteranai, norintys iškovoti po \$23.000 buvusiems karo belaisviams ar jau mirusių belaisvių šeimoms. Kompensacijos laukiančių sąrašas Britaniją įtraukė 60.000 buvusių karo belaisvių, JAV - 50.000, Olandiją - 41.000, Australiją - 22.000, N. Zelandiją - 6.000, Kanada - 1.800. Kompensacijai padengti reikės \$4,1 bilijono.

Karo metais japonai pasi-
žymėjo neįtikėtinais žiaurumais su karo belaisviais. Jie buvo pėsčiomis be maisto ir vandens varomi į toli esančias stovyklas, šaudomi negalintys paeiti. Tūkstančiai stovyklose mirė dėl nepakankamo maisto ir nepakeliamo darbo, prasi-
dėjusių ligų. Jiems nedaug te-
galėjo padėti nelaisvės pate-
kę gydytojai, negaunantys jo-
kių vaistų, japonų išniekintos
medicinos seserys. Karo vete-
ranai nebe reikalo dabar skun-
džiasi, kad jiems holokaustą
teko patirti Japonijoje. V. Kst.

**SKAITYTOJAI PASISAKO
"PRISIMENANT TOLIMĄ
PRAEITĮ"**

"Tėviškės žiburiai" 1990.X.16
laidoje Stasys Dalius rašo: "No-
rėčiau patikslinti "Tėviškės žibu-
rių" nr. 37 (1990.IX.11) Sig. Kra-
šausko straipsnį "Kazio Barono
amžiaus sukaktis", kuriame rašo-
ma, kad leidinį "Pirmoji lietuvių
diena Kanadoje" 1953 m. redaga-
vo K. Baronas. Iš tikrųjų Pirmųjų
lietuvių dienų leidinys buvo ko-
lektivinių būdų redaguotas Kazio
Barono, Stasio Daliaus ir dr. Adol-
fo Šapokos".

Rašydamas apie K.B. naudojausi
Lietuvių enciklopedijos XXXVII
tomo informaciją, kur 69 psl. ra-
šoma: "Redagavo (Baronas): Pir-
moji lietuvių diena Kanadoje 1953
m. (liet. ir anglų k.)". Reikia ma-
nyti, kad LE suklydo. Dėkoju St.
Daliui už patikslinimą.

Sig. Krašauskas

**FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR**

Nijolė Bates
Namų pirkimo
bei pardavimo
bendrovės atstovė
verslo 769-3300
namų 769-1835

- Patarnauja lietuvių kalba.
- Nemokamas namų įvertinimas

130 Kennedy Avenue,
Toronto, Ontario M6S 2X9

**Pirkite namus
geresnei savo atečiai**

Lietuvos skautų sąjungos tarybos pirmininkas su Kanados rajono vadovais.
Iš kairės: s. V. Sendžikas, s. R. Žilinskienė, seserijos VS v.s. St. Ged-
gaudienė, v.s. F. Šakalys (tarybos pirm.), v.s. M. Vasiliauskienė ir v.s. F.
Moekus. Nuotr. V. Bacevičiaus

TORONTONT

Dar viena Berlyno siena. To-
kia antrašte "The Philadelphia
Inquirer" rugsėjo 20 d. laidoje
išspausdino Vyt. Aušroto pa-
stabas, pradėtas su padėka
laikraščiui ir Pabaltijo kraš-
tus aplankiusiems amerikie-
čiams C.C. Campbell ir Kevin
F.F. Quigley. Tai esąs padraši-
nimas, kad amerikiečiai nepa-
miršta laisvės siekiančių tautų.

Didelės jos ar mažos - visos
nori būti laisvos, ir preziden-
tas turėtų nepamiršti, kad agra-
sija yra agresija - ir Kuveite,
ir Pabaltij. Berlyno siena dar
egzistuojanti - tai Lietu-
vos siena su vakarais.

JAV Pabaltiečių fondo pra-
nešimu, verslininkas latvis
J. Medveckis iš Filadelfijos
paskyrė \$25.000 paremti fondo
programą, siekiančią stiprinti
ekonominius bei socialinius
persitvarkymus Lietuvoje,
Latvijoje ir Estijoje. Fondas
buvo įsteigtas š. m. gegužės
mėn. verslo, sveikatos ir anglų
kalbos mokymo programoms
sudaryti ir paruošti. Bendra-
darbiauja ir ryšius palaiko
Kalifornijos universitetas
Los Angeles mieste su Latvijos
universitetu Rygoje ir Vytauto
Didžiojo universitetu
Kaune. Fondo pirmininkas
- Linas J. Kojelis.

"Nepriklausomos Lietuvos"
laikraščio 50 metų sukakties
iššilmes, surengtos jo rėmėjų
būrelio, įvyko spalio 27 d. To-
ronto Lietuvių namuose. Iškil-
mes rengėjų vardu atidarė S.
Varanka, sveikindamas laikra-
ščio darbuotojus ir suka-
ties minėjimo dalyvius. Ilges-
nį sveikinimo žodį tarė Lietu-
vos generalinis konsulas H.
Lapas, o taip pat KLB valdybos
vardu sveikino A. Vaičiūnas,
"Tėviškės žiburių" vyr. redak-
toriaus prel. Pr. Gaidos svei-
kinimą perdavė redakcijos na-
rų J. Andrulis.

"Nepriklausomos Lietuvos"
nueitą kelią bei atliktą misi-
ją išieivų gyvenime apibūdino
redaktorė B. Nagienė, taipogi
padėkodama bendradarbiams
ir visiems, kurie prisidėjo
prie laikraščio gyvavimo. Lei-
dėjų vardu kalbėjo jų valdy-
bos pirm. J. Šiaučius, iš-
reikšdamas visiems padėką,
ypač "NL" rėmėjų būreliui,
kuris pastoviai savo renginiais
remia "Nepriklausomą Lietu-
vą". Programai vadovavo I.
Adomavičienė.

Meninę programą puikiau

koncertu atliko sol. M. Bizin-
kauskaitė, akompanuojant
muz. J. Govėdūi, susilaukusi
nuoširdaus publikos įverti-
nimo. Ji dainavo lietuvių kom-
pozitorių dainas ir arijas iš
operų. Į meninę programą įsi-
terpė jauna, talentinga pia-
nistė D. Batūraitė, paskam-
bindama W. A. Mozarto sona-
tą K 331.

Pabaigoje menininkams ir
visiems kitiems padėkojo Br.
Laučys, "NL" rėmėjų būrelio
vicepirmininkas. Po to vyko
vakariene, loterija ir šokiai,
 kuriems grojo V. Povilonis ir
V. Ramanauskas. DL

Mažasis Vilniaus teatras š.m.
birželį dalyvavo tarptautiniame
vaidybos festivalyje
Torontose (Harbourfront), kur
vaidino pjesę "Čia nebus mir-
ties". Jų vaidinimas buvo pri-
pažintas ryškiausiu festivalio
spektakliu. Vėliau tą pačią
pjesę jis vaidino Montrealyje
ir Čikagoje. Lietuvos savait-
raštis "Literatūra ir menas"
1990 m. 41 nr. išspausdino Rū-
tos Oginskaitės pasikalbėjimą
su minėto Mažosio teatro vado-
vu Rimu Tuminiu. Pastarasis
taip apibūdino savo išpūdžius
apie Toronto lietuvių:

"Toronto lietuvių bendruo-
menė iš pradžių nesuprato
kaip čia mes atvykom ne į jų
parapijų sales, o pas angelus?
Oficialiai? Per valdžią? Mes
jų irgi nesupratom: juk neap-
krovėm jokiais rūpesčiais...
Taigi gastrolijų pradžioje ma-
loniai pabendravome tik su
tenykščių lietuvių elitu ir jų
vadu Algiiu Pacevičium, o į pa-
baigą atšilo ir kiti. Montrealio
lietuviai sukėlė didžiulį azio-
tažą (sujudimą, Red.), net tele-
vizija su pasigėrėjimu trans-
liavo reportažus, kaip mūsų
laukia, priima savo namuose -
kloja mums lovas, dengia sta-
lus..."

• Ar jau parėmė Kanados lie-
tuvų kultūros muziejų?

OVERSEAS VIDEO TAPE

Pakeičiame 3 val. video juostas
iš vienos sistemos į kitą tik
už \$45. Darbas garantuotas.
NTSC, PAL, SECAM, Europos,
Azijos, Afrikos ir Australijos
sistemos (kanadišką ir atvirkš-
čią. 8 ir 16 mm filmas ir skaid-
res pakeičiame į video.

**KODĖL MOKĖTI DAUGIAU?
Skambinkite tel. 244-1822.**

**Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.**

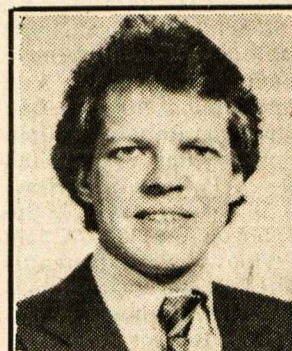
2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas (įstaigos) (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

**Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS
B.C.L., LL.B., M.B.A., M. Eng.**

15 John St., Suite 2 Tel. 240-0594
Weston, Ontario M9N 1J2 Fax. 248-5922

**Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.**
perėmė a.a. advokato Algio Puterio
bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200 Telefonas
prie Windermere Ave. (įstaigos) (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.

Telefonai - (416) 864-2734

1-800-387-1883 (toll free)

- Turi daugiau kaip 13 metų patyrimą investicijų srityje
- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds", auksą ir sidabrą
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai

Moss, Lawson & Co. Limited
1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

EDMUNDAS M. PAKŠTAS

Namų pirkimo ir pardavimo atstovas
Torontose ir Wasagoje

Tel. 534-7788

431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N3
Fax 534-8953

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

DRESHER Ltd.
Real Estate
Member Broker

FAX 233-0285 Tel. 233-3334
3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse.
Kreipkitės į Valterį Drešerį. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

**DRESHER INSURANCE
BROKERS**

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir
RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!
V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė - telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

**ENCHANTE INC
IMPORTERS EXPORTERS**

We specialize in 110/220 Volt Multisystems

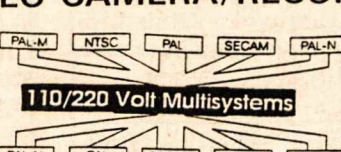

\$79.99
Dvikasetinis magnetofonas ir
SW MW FM radijas

TAX FREE EXPORT CENTRE

**M7 & M9 220 VOLTS
VIDEO CAMERA/RECORDER**

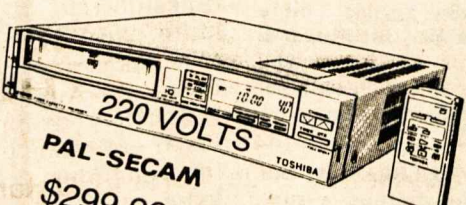
ENCHANTE turi parduotuves visame pasaulyje

2938 DUNDAS ST. W. (I VAKARUS NUO KEELE GATVĖS)

**TEL.: 769-0631 TORONTO
FAX: 769-0586 *ONTARIO**

Pirmad. ir antrad.
10 v.r. iki 6 v.v.
Trečiad., ketvirtad. ir penktad.
10 v.r. iki 8 v.v.
Šeštadienį 10 v.r. iki 4 v.p.p.
Sekmadienį - UŽDARYTA

Turime
pardavimo ir
taisymo skyrius -
Maskvoje,
Anglijoje,
Maltoje,
San Franciske,
Niujorke,
Graikijoje,
Izraelyje,
Lenkijoje

\$299.99

TORONTONT

Anapilio žinios

— Spalio 28 d. mūsų šventovėje pamokslus sakė prel. Juozas Antanavičius iš Panevėžio.

— Kapinių lankymo diena bus lapkričio 4, ateinantį sekmadienį. Pamaldos kapinėse bus 3 v.p.p. Pamokslą sakys prel. Juozas Antanavičius. Anapilio didžiojoje salėje pietus ruošia Anapilio moterų būrelis. Maistas bus paruoštas nuo 12 valandos.

— Kapinių lankymo dienos programa rytinis autobusas važiuos įprastine sekmadienio tvarka, o popietinis autobusas nuo Islington po žeminių traukinių stoties išvažiuos Anapilin 2.30 v.p.p. ir grįš atgal 5.30 v.p.p.

— Ryšium su kapinių lankymo diena, Wasagoje Mišios vietoj lapkričio 4, sekmadienio, bus lapkričio 3, šeštadienį, 7 v.v.

— Spalio 23 d. palaidota a.a. Marija Samsonienė, 87 m. amžiaus.

— Jaunimo choras sekmadieniais po 11 v. Mišių renkasi Anapilio II-jo aukšto mažesnioje salėje.

— Su lapkričio 25, Kristaus Valdo švente, baigiasi liturginių metų "A" ciklas. Nuo to meto daugiau nebespausdinamos iki šiol šventovėje vartotos "Sekmadienį ir šventadienį Mišių" knygtės. Dabar išleisti nuolatiniai lietuviški "Mišiolėliai". Kiekviena šeima gaus po vieną mišiolėlį nemokamai, o daugiau bus galima įsigyti Anapilio knygyne. Kaina — \$25.

— Tėveliai, kurie nori ateinančią pavasarį leisti savo vaikučius prie Pirmosios Komunijos, prašomi juos jau dabar registruoti parapijos klebonijoje.

— Aukojų: Šv. Jono lietuvių kapinėms: \$200 — J. O. Balsiai (a.a. Juozo Kriaučiūno XX mirties metinių proga); \$50 — M. Statulevičienė; parapijai: \$100 — dr. A. S. Pacevičiai; \$50 — I. Luomanienė.

— Mišios lapkričio 4, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Juozą Kriaučiūną, 11 v.r. už parapiją, 3 v.p.p. už mirusius. Wasagoje lapkričio 3, šeštadienį, Mišios 7 v.v. už a.a. Danutę ir Stasį Jonaitis.

Lietuvių namų žinios

— Lietuvių slaugos namams aukojų: \$1,000 — Petras ir Marija Venskai iš Sudburio, Ont.; \$500 — Aleksandras Andrius, \$100 — Greta Buntins iš Wasaga Beach. Iš viso statybos fonde yra \$185,881. Aukos priimamos "Paramoje" sąsk. nr. 8711. Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyve sąsk. nr. 155332.17 ir "Talkoje" sąsk. nr. 4259. Aukos atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių.

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 220 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: dail. vitražistas Rolandas Bulavas iš Vilniaus; gyd. Zita Brogienė iš Varenos; Danutė Balcerienė iš Linkuvos, Pakruojo rajono; Vytautas Spalginas iš Rokiškio; Kęstutis Vitkinas iš Anykščių; Jonas Vitkūnas iš Kaučo; Vida Kručienė iš Šiaulių; Angelė Stankaitienė iš Patersono, N.J.; JAV: L. Veliūnas iš Čikagos; Juozas Šiaučius iš Montrealio; Viola Garbaliuskaite-Arlauskienė iš Adelaidės, Australijos. Su svečiais supažindino ir pranešimus atliko LN valdybos vicepirm. V. Kulnys.

— Lapkričio 1, ketvirtadienį, 7.30 v.v. — LN valdybos posėdis.

— Lapkričio 3, šeštadienį, 7 v.v. — Toronto "Atžalyno" šokių vakaras.

— Lapkričio 4, sekmadienį, kapinių lankymo dieną, sekmadienio popietę pietūs nebus ruošiami. Svetainė "Lokys" bus atidaryta įprasta tvarka.

— Lapkričio 11, sekmadienį, 1.30 v.p.p. LN seklėjoje įvyks LN moterų būrelio metinis susirinkimas.

Lietuvių slaugos namų statybai čekių rašyti ir siųsti šiuo adresu: Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6. Inf.

Patikslinimas

Antanas Jarmala, "Žemynos" folklorinio liaudies ansamblio vadovas, patikslina "TŽ" nr. 31-32 V. Priščeponkos rašinį apie "Radastos" ansamblių Kanados sostinėje, kuriame skelbiama, kad "Folklore Canada International" apmokėjusi pusę skrydžio išlaidų. Iš tikrųjų į Kanadą vyko kai kurie pusę išlaidų padengę profsąjunga.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Ateinantis penktadienis — mėnesio pirmasis. Šv. valanda ir Mišios penktadienį 7 v.v. Išpažinčių klausoma prieš Mišias ryte ir vakare. Ligoniai ir seneliai lankomi namuose ir prieglaudose su sakramentais, iš anksto susitarus. Pirmasis mėnesio šeštadienis yra ateinantis šeštadienis. Gyvojo rožinio draugija renkasi Rožinio kalbėti 10.30 v.r., Mišioms 11 v.r. Vilniaus namuose Mišios pensininkams — 5 v.p.p.

— Trečiojo šv. Pranciškaus ordino mūsų parapijos kongregacijos Mišios ir susirinkimas, kuriame kalbės Panevėžio katedros klebonas prel. J. Antanavičius, bus šį trečiadienį, spalio 31, 10 v.r. — Praėjusį sekmadienį per 10.15 v.r. Mišias giedojo sol. M. Bizinauskaitė.

— Pakrikštytas Juozas Julius, Vidos (Barakauskaitės) ir Algimanto Senkų sūnus.

— Mišios už mirusius parapijiečius bus laikomos Vėlinių išvakarėse lapkričio 1 d., 7 v.v., parapijos šventovėje.

— Uždaros rekollekcijos vyrams įvyks gruodžio 7-9 d.d. King City, Augustinijonų vienuolyne. Rekollekcijas praves kun. P. Daugintis, SJ.

— Parapijai aukojų: \$2,000 — Prisikėlimo par. kredito kooperatyvas; \$300 — S. B. Sakalai; \$250 — A. Jagėla; \$200 — A. V. Senkai, K. B. Valančiai; \$100 — K. P. Abramaičiai, C. Anderson, G. H. Chvedukai, B. D. Vaidilos; \$75 — S. L. Stončiai; \$50 — A. Genys, V. Indris, P. Kristukas, J. Milerienė, A. Lediene, B. Norkus, A. Z. Urbonas; misijoms: \$100 — K. Dainys, J. Strazdas; Religinei šalpai: \$150 — S. B. Sakalai; Vyskupo fondui: \$100 — S. P. Ročiai; "Caritas": \$150 — S. B. Sakalai; \$20 — E. Stepaitytė; novenai: \$150 — A. Laurinaitis; \$100 — V. Bartnikaitis, N. Campbell, J. Martinkaitienė, J. Milerienė, A. Kavaliauskienė, B. Narbutas, R. Z. Rimšos, P. G. Stauskai, A. Stankus, D. Zulonienė; \$75 — V. Daugelevičienė, H. Butkevičius; \$70 — dr. M. Uleckienė; \$65 — E. Mardosienė; \$50 — J. O. Mickai; E. Dubininkas, E. G. Kuchalskiai, A. J. Sulcai, A. Barauskas, O. Sverinas, K. B. Žutautai, P. Skrupskas, S. Kiauga, V. Demikienė, J. V. Šimkus, S. P. Ročiai, D. Radzevičienė, R. Kymantas, A. Pauliukonienė, M. Lazdūtis, L. Pilipavičius, J. Astas, A. Kerutytė, V. Tikiušis, B. Rakauskas, A. Kupitis, J. Dragūnienė, A. J. Pliopliai, A. V. Stanevičiai.

— Mišios lapkričio 4, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Juzę Rakauskienę, 9.20 v.r. už Mačiūlių šeimos mirusius, 10.15 v.r. — už Vėlinių novenai pavestas sielas, už a.a. Stasį Kavaliauską, už a.a. Joną Bruožį, 11.30 v.r. prašant Lietuvai laisvės.

Kunigų suvažiavimas

Š.m. spalio 24 d. Lietuvos kankinių parapijos klebonijoje Mississaugoje įvyko Kanados lietuvių katalikų kunigų vienybės metinis suvažiavimas. Dalyvavo trylika kunigų iš Kanados (iš viso šiuo metu yra 21) ir du svečiai — vienas iš Lietuvos, kitas — iš JAV. Pagrindinį pranešimą padarė pirm. kun. dr. V. Skilandžiūnas apie savo kelionę į Lietuvą ir ten esamą religijos būklę. Jo pranešimą papildė prel. J. Antanavičius, Panevėžio katedros klebonas ir dekanas, viešintis šiuo metu Kanadoje. Apie Vakarų Kanados lietuvių lankymą pranešimą padarė kun. V. Braukyla ir perdavė tenyškųjų tautiečių pagėidavimus. Sekančiais metais Kanados Vakarų lietuvių lankys kun. I. Sadauskas, gyv. Montrealyje. Jis planuoja pabūti po savaitę Winnipege, Edmontone, Kalgarije, Vankuveryje. Aplankys ir Seattle, JAV, lietuvių, nes to pagėidavo vysk. P. Baltakis. Minėtosios vietovės nėra lietuvių kunigų. Išklausa informacinių pranešimų, apsvaistytą visa eilę einamųjų reikalų. Išrinkta valdyba — kun. dr. V. Skilandžiūnas, kun. Aug. Simanavičius, OFM, kun. J. Staškus. Prisiminant mirusius kunigus, šventovėje sukalbėtas Rožinis. Suvažiavimas baigtas pietumis, parūpintais suvažiavimą globojusios parapijos ir jos klebono kun. J. Staškaus, K.

Lietuvių namų žinios

— Lietuvių slaugos namams aukojų: \$1,000 — Petras ir Marija Venskai iš Sudburio, Ont.; \$500 — Aleksandras Andrius, \$100 — Greta Buntins iš Wasaga Beach. Iš viso statybos fonde yra \$185,881. Aukos priimamos "Paramoje" sąsk. nr. 8711. Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyve sąsk. nr. 155332.17 ir "Talkoje" sąsk. nr. 4259. Aukos atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių.

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 220 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: dail. vitražistas Rolandas Bulavas iš Vilniaus; gyd. Zita Brogienė iš Varenos; Danutė Balcerienė iš Linkuvos, Pakruojo rajono; Vytautas Spalginas iš Rokiškio; Kęstutis Vitkinas iš Anykščių; Jonas Vitkūnas iš Kaučo; Vida Kručienė iš Šiaulių; Angelė Stankaitienė iš Patersono, N.J.; JAV: L. Veliūnas iš Čikagos; Juozas Šiaučius iš Montrealio; Viola Garbaliuskaite-Arlauskienė iš Adelaidės, Australijos. Su svečiais supažindino ir pranešimus atliko LN valdybos vicepirm. V. Kulnys.

— Lapkričio 1, ketvirtadienį, 7.30 v.v. — LN valdybos posėdis.

— Lapkričio 3, šeštadienį, 7 v.v. — Toronto "Atžalyno" šokių vakaras.

— Lapkričio 4, sekmadienį, kapinių lankymo dieną, sekmadienio popietę pietūs nebus ruošiami. Svetainė "Lokys" bus atidaryta įprasta tvarka.

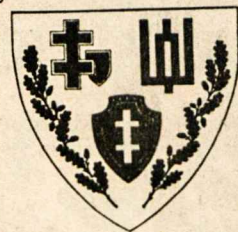
— Lapkričio 11, sekmadienį, 1.30 v.p.p. LN seklėjoje įvyks LN moterų būrelio metinis susirinkimas.

Lietuvių slaugos namų statybai čekių rašyti ir siųsti šiuo adresu: Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6. Inf.

LIETUVIŲ VAIKŲ DARŽELIS,

Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų vedamas, priima vaikučius nuo 2,5 iki 5 metų amžiaus, pusei ar visai dienai. Skambinti telefonu 534-5773

Toronto.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo

MINĖJIMAS

Programoje: VLIko pirm. dr. Kazys Bobelis kalbės tos dienos tema. Meninę dalį atliks Toronto vyrų choras "Aras", vadovaujamas muziko J. Govėdo.

Savanorių pagerbimas.

Toronto Vlado Pūtvio šaulių kuopa

įvyks
lapkričio 18,
sekmadienį,
2.30 v.p.p.,
Toronto
Lietuvių
namų
didžiojoje
salėje.

Š. m. lapkričio 11, sekmadienį, 2.30 valandą po pietų,

Toronto Lietuvių namuose bus rodoma

šiomet Vilniuje vykusios

XIII Lietuvos tautinės dainų šventės vaizdajuostė

Pelnas skiriamas lietuvių slaugos namų statybai.

Visi kviečiami dalyvauti šios išpuodingos dainų ir šokių šventės vaizdajuostės rodyje.

Rengia Lietuvių namų kultūros komisija

lėjimas — laisva auka.

Toronto sendraugiai ateitininkai

kviečia visus dalyvauti

pokalbyje

su prelatu JUOZU ANTANAVIČIUM,

Panevėžio ateitininkų dvasios vadu,

lapkričio 2, penktadienį, 7.30 v. vakaro

Prisikėlimo parapijos Parodų salėje.

CHAMBER PLAYERS OF TORONTO

Toronto kamerinės muzikos orkestras

vadovė Agnes Grossmann

KONCERTAS

BALTIEČIAMS PAREMTI

1990 m. lapkričio 11, sekmadienį, 3 v.p.p.,

Elgin Winter Garden teatre

189 Yonge Street, Toronto, Ontario

Atliks: Mocarto (Mozart) — Divertimento K251; Šėferio

(Schaefer) — Partita; Šuberto (Schubert) — Death &

the Maiden (Mirtis ir mergaitė).

lėjimas — \$25. Į šią kainą įeina koncerto bilietai, priėmimas, meno darbų varžytinės ir galimybė laimėti sezoninį "Chamber Players of Toronto" bilieta.

Bilietai gaunami: Po Mišių sekmadieniais — Prisikėlimo ir Anapilio parapijose, KLB raštinėje tel. 588-6225 arba skambinant Nijolei Karosaiti tel. 252-8441.

Toronto Maironio mokykla

dėkoja dail. J. Bakiui už \$100 auką.

Montrealio lietuvių kredito unija "Litas" "Tėviškės žiburius" parėmė \$200 auka.

A.a. Juozo Jasinevičiaus atminimui, užjausdami šeimą, vėlionies sūnaus Algio bendradarbiai "Tėviškės žiburiams" aukojų \$125.

Naujus veiklus metus spalio 28, sekmadienį, pradėjo KLKM draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrius susirinkimu Anapilio parodų salėje. Susirinkimui padėjo pirm. A. Augaitienė, pakviesdama prel. dr. Pr. Gaidą sukalbėti maldą — invokaciją. Toliau pirmininkė pakvietė svečią iš Lietuvos prel. Juozą Antanavičių, Panevėžio katedros kleboną, žodžiu apie katalikų moterų ir "Caritas" veiklą Lietuvoje. Jis vaizdžiai papasakojo apie dabartinę padėtį ir įvairius trūkumus Panevėžyje bei įteikė dovaną, seniausios auđeos iš Kupiškio jaustą Lietuvos himnų rankšluostyje. Lietuvos kankinių parapijos skyrius įteikė \$500 auką Panevėžio "Caritas". Pirm. A. Augaitienė padarė pranešimą dvejų metų veiklos ir apie šių metų numatytus renginius. Kun. V. Braukylai sukalbėjus maldą, pirmininkė pakvietė dalyves bei dalyvius pasistiprinti sušėtinėmis vaišėmis. vb

Is anksto už pagalbą ir talką dėkojame.

KLB Toronto apylinkės valdyba

Pasikeitė pirmininkas. Adv.

Algis Pacevičius, dėl susidėbinti maldą — invokaciją. Toliau pirmininkė pakvietė svečią iš Lietuvos prel. Juozą Antanavičių, Panevėžio katedros kleboną, žodžiu apie katalikų moterų ir "Caritas" veiklą Lietuvoje. Jis vaizdžiai papasakojo apie dabartinę padėtį ir įvairius trūkumus Panevėžyje bei įteikė dovaną, seniausios auđeos iš Kupiškio jaustą Lietuvos himnų rankšluostyje. Lietuvos kankinių parapijos skyrius įteikė \$500 auką Panevėžio "Caritas". Pirm. A. Augaitienė padarė pranešimą dvejų metų veiklos ir apie šių metų numatytus renginius. Kun. V. Braukylai sukalbėjus maldą, pirmininkė pakvietė dalyves bei dalyvius pasistiprinti sušėtinėmis vaišėmis. vb

PARDUODU automobilį 1985 metų TB-Elan labai gerame stovyje. Skambinti tel. 761-0095.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatui į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronto.

MONTREAL

Poeto dr. Henriko Nagio 70 metų amžiaus sukakties pagerbimą surengė Montrealio lietuvių akademinis sambūris spalio 20 d. Helene de Champlain restorane. Šimtas su viršum poeto gerbėjų atvykusių suakutvininkų sutiko su tautine juosta, gėle bei šampūno stiklu. Svečių tarpe buvo matyti atvykusių iš Lietuvos, Otavos ir Gananoque, Ont. Po "Ilgiausių metų" sambūrio pirm. Algis Beniušis visus pasveikino ir vakarui vadovauti pakvietė Vincą Piečaitį. Suakutvininkas pasidalino prisiminimais ir paskaitė savo poezijos. Henrikas Nagys tarp kitko labai stebėjosi, kaip jis, dar būdamas gimnazistu, pakliuvo į "Židinį" tarp Mykoloaičio-Putino ir Salomėjos Nėries. Taip pat pasakojo apie susitikimus su kitais poetais. Labai buvo patenkintas, kad šios sukakties proga Lietuvoje gražiai išleistas jo poezijos rinkinys "Grįžulas", kuris netrukus pasirodys ir šiame žemyne. Kelis egzempliorius jis jau čia turėjo. Po vakarienės žodžių poetą sveikino KLB Montrealio apylinkės valdybos pirm. Arūnas Staškevičius, "Nepriklausomos Lietuvos" spaudos bendrovės pirm. Juozas Šiaučius, Lietuvių tautodailės instituto tarybos pirm. Aldona Veselkienė ir senas bičiulis dail. Antanas Tamošaitis. Sveikinimai raštu buvo gauti iš Otavos, Gananoque, Cape Code ir Montrealio. Po sveikinimų galutinis žodis teko suakutvininkui, kuris rengėjams bei dalyviams nuoširdžiai padėkojo ir paskaitė kelis savo eilėraščius. Pobūvis vyko toliau, vieniems besikalbant, kitiems besokant prie orkestro muzikos.

Ant atskiros didelios stalo buvo išdėstytos visos H. Nagio poezijos knygos, jo disertacija bei lietuvių ir anglų kalba spausdintos antologijos, kuriose paskelbta jo kūryba.

Šv. Kazimiero tradiciniai grybų pietūs spalio 21 d. ypatingai gražiai atšvėsti, dalyvaujant misijonieriui iš Afrikos Ruandos Hermanui Sulcui, SDB, kuris tą dieną atnašavo iškilmingas Mišias. Prieš pietus darė pranešimą ir atsakinėjo į klausimus Vilniaus miesto tarybos narys Vytautas Žemgulytis, belankas čia savo gimines. Du šimtai su viršum dalyvių buvo puikiai pavaisinti. Pabaigoje vyko turtiną loterija.

Richard Givio su Marilena Edmonds iš Naujosios Zelandijos santuoka spalio 20 d. palaimino kun. Jonas Kubilius AV šventovėje.

A.a. Juozas Lavinskas mirė spalio 15 d. Vėlionis ilgą laiką priklausė vienai Montrealio muzikų grupei. Liūdi žmona, dukteris ir trys seserys su šeimomis. B.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545

PETRAS ADAMONIS

Res.: 256-5355

C. I. B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ

KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$26,000,000 REZERVAS — virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus	11 1/2%	Taupymo — special.	7 %
Term. indėlius:		Taupymo — su gyv. dr.	6 1/2%
1 metų	10 3/4%	Taupymo — kasdienines	6 1/4%
180 d. - 364 d.	10 1/2%	Einamos sąsk.	4 1/2%
120 d. - 179 d.	10 1/4%	RRIF — RRSP — term.	11 3/4%
60 d. - 119 d.	10 %	RRIF — RRSP — taup.	7 1/2%
30 d. - 59 d.	10 %		

IMA UŽ:

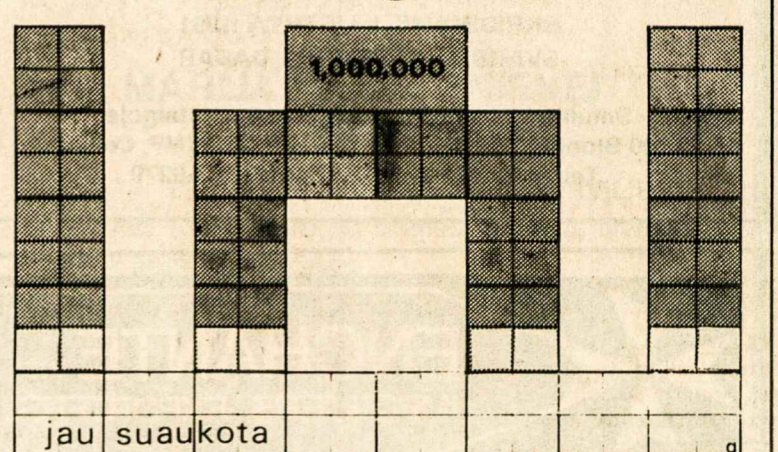
Nekiln. turto nuo 13 1/4%, asmenines — nuo 14 1/4%

Informacija apie naujas palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

MILIJONAS DOLERIŲ LIETUVAI

ar
jau atidavei savo dalį?

IŠNUOMOJAMAS butas (condominium) St. Petersburg Beach, Florida. Labai daug įvairių patogumų, apšildomas maudymosi baseinas, arti jūros (Gulf), ramioje vietoje. Telrautis vakarais tel. 519-966-3663.

IEŠKOMA PATIKIMA MOTERIS namų ruošos darbams ir prižiūrėti 8 m. bei 10 m. amžiaus vaikus neliutinių gydytojų šeimoje. Reikalingos rekomendacijos. Skambinti Rūtai tel. 822-2328 Toronto.

CATERING

Maistas gaminamas visom progoms, vestuvėms, krikštynoms, laidotuviams, parengimams. Skambinkite Vidai Šiaučiušienei tel. (416) 626-5184.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progoms, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bel kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronto.

IŠNUOMOJAMAS kambarys High Park rajone. Skambinti iki pietų tel. 241-3369 Toronto.

ROMAS PUKŠTIS, TRANSPAK savininkas vėl važiuoja į Lietuvą gruodžio mėnesio pradžioje. Perveda PINGUS doleriams, tvarko PALIKIMUS, perka AUTOMOBILIUS. Užsakymus priima iki gruodžio 1 d.: Transpak, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629, USA. Tel. 1-312-436-